

# Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012



Sari Rosu  
sari.rosu@utu.fi

Översättning: Pimma Åhman.

Kansikuva: Selkämeren majakkapäivä kansainvälisenä majakkaviikonloppuna elokuussa 2012.  
Säpin kävijöitä evästauolla. Kuva: Minna Uusiniitty-Kivimäki / Metsähallitus.

Tutkimus on toteutettu osana Selkämeren helmet Satakunnassa -hanketta, joka on saanut rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kautta.



© Metsähallitus 2015

ISSN-L 1235-8983  
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388  
ISBN 978-952-295-090-1 (pdf)

Sari Rosu

# Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012



Euroopan unioni  
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2007-2013



METSÄHALLITUS



# KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	3.1.2015
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH6931/2014/05.02
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Selkämeren kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Kasalanjokisuu (FI0200033), Ouran saaristo (FI0200077), Pooskerin saaristo (FI0200076), Gummandooran saaristo (FI0200075), Preiviikinlahti (FI0200151, FI0200080), Luvian saaristo (FI0200074), Uudenkaupungin saaristo (FI0200072), Seksmiilarin saaristo (FI0200152), Katanpää (FI0200172)		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Sari Rosu		
JULKAISUN NIMI	Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 2011 perustettu Selkämeren kansallispuisto sijaitsee Lounais-Suomessa ulottuen 160 km pitkänä kaistaleena Pohjanlahden rannikolla Kustavista Merikarvialle. Kansallispuiston pinta-ala on 915 km<sup>2</sup> ja siitä yli 98 % on merta.</p> <p>Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 14.5.–7.10.2012. Tutkimuksella selvitettiin puiston kävijärakenne sekä käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen. Lisäksi kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston palveluista ja kehittämistarpeista sekä kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia. Vastauksia saatiin 430.</p> <p>Selkämeren kansallispuistoon suuntautuu vuosittain yli 30 000 käyntiä. Kävijöistä suurin osa on suomalaisia. Eniten kävijöitä saapuu kansallispuiston lähialueilta, Satakunnasta ja Varsinais-Suomesta. Vastanneista yli puolet yöpyi alueella. Merialueella suosituimmat käyntikohteet olivat Isokari, Katanpää, Kylmäpihlaja, Kuuskajaskari, Säppi ja Iso-Enskeri. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin 3,5 tuntia, yöpyjät noin kaksi vuorokautta. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat ja vastaajien keski-ikä oli 50 vuotta. Kävijätutkimuksen mukaan kävijöiden keski-ikä on korkeampi kuin muissa Lounais-Suomen kansallispuistoissa. Useimmiten puistoon saavuttiin 2–5 hengen ryhmässä, joka koostui oman perheen jäsenistä. Porin Preiviikinlahden lintukohteiden kävijärakenne poikkesi muiden kohteiden kävijöistä ja alueelle tehtiin tyypillisesti lyhyitä päiväkäyntejä.</p> <p>Suosituimpia syitä saapua Selkämeren kansallispuistoon olivat veneily, maisemat, luonnon kokeminen, rentoutuminen, yhdessäolo oman seurueen kanssa sekä poissaolo melusta ja saasteista. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa olivat veneily, maisemien katselu ja luonnon tarkkailu.</p> <p>Kävijöiden odotukset täyttyivät kansallispuistokäynnillä hyvin. Parhaiten odotuksiin vastasi luonnonympäristö. Käytettyjen palveluiden laatuun ja määrään oltiin tyytyväisiä. Kiitosta keräsi luonnonympäristö ja se, että kansallispuiston kohteisiin on mahdollista tutustua omatoimisesti. Eniten kehitettävää olisi kävijöiden mielestä puiston rakenteissa, tiedottamisessa ja puiston tunnetuksi tekemisessä. Suurin osa palautteesta oli kehitysehdotuksia. Kävijät toivoivat kansallispuistoon erityisesti parannuksia laitureihin ja käymälöihin sekä penkkejä, nuotiopaikkoja ja uusia rantautumispaikkoja.</p> <p>Selkämeren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuonna 2012 noin 1,3 miljoonaa euroa ja 15 henkilötyövuotta. Kansallispuiston kävijävuorokaudet eli kokonaisviipymä alueella oli 48 564 vuorokautta.</p> <p>Tulevaisuuden haasteena on kansallispuiston tunnetuksi tekeminen sekä matkailijoiden palveluiden parantaminen. Myös lähialueen asukkaissa on edelleen paljon potentiaalisia uusia kävijöitä. Saavutettavuuden parantamisessa on huomioitava erityisesti etelä-pohjoissuuntainen liikkuminen, jolla on merkittävä vaikutus aluetaloudellisten vaikutusten jakautumiseen koko Selkämeren rannikolle.</p>		
AVAINSANAT	Selkämeren kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 207		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-090-1
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	105 s.	KIELI	Suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

# PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	3.1.2015
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH6931/2014/05.02
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN			
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Kasalaåmyrning (FI0200033), Oura skärgård (FI0200077), Pooskeri skärgård (FI0200076), Gummandooro skärgård (FI0200075), Preiviikinlahti (FI0200151, FI0200080), Luvia skärgård (FI0200074), Nystads skärgård (FI0200072), Sexmilarskärgården (FI0200152), Katanpää (FI0200172)		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Sari Rosu		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Bottenhavets nationalpark 2012		
SAMMANDRAG	<p>Bottenhavets nationalpark ligger i sydvästra Finland och bildar ett 160 km lång, smal remsa, som sträcker sig från Gustavs till Sastmola. Nationalparken grundades år 2011 och har en areal på 913 km<sup>2</sup>, varav 98 % är hav.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Bottenhavets nationalpark insamlades 14.5–7.10.2012. Man utredde besökarstrukturen samt besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning. Därtill undersöktes besökarnas upplevelser av och åsikter om parkens skötsel och utvecklingsbehov samt besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin. Man fick in 430 svar.</p> <p>Bottenhavets nationalpark har årligen över 30 000 besökare. Största delen av besökarna är finländare. Flest besökare kommer till nationalparken från dess närområden, Satakunta och Egentliga Finland. Över hälften av svararna övernattade i området. De populäraste besöksmålen i havsområdet var Enskär, Katanpää, Kylmäpihlaja, Kuuskajaskari, Säbbskär och Stora Enskär. Dagsbesökarna vistades i området i genomsnitt 3,5 timmar, övernattarna ca två dygn. Den största besökargruppen bestod av 45–54-åringar, och svararnas medelålder var 50 år. Besökarundersökningen visar att medelåldern för besökarna är högre än i de övriga nationalparkerna i sydvästra Finland. Merparten av besökarna kom till nationalparken i sällskap på 2–5 personer, som bestod av familjemedlemmar. Besökarstrukturen vid fågelställena vid Bredviksfjärden i Björneborg skiljde sig från den i de övriga besöksmålen, och besökarna gjorde främst korta dagsbesök till detta område.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken i Bottenhavets nationalpark var båtliv, landskap, naturupplevelser, avkoppling, samvaro med det egna sällskapet samt möjligheten att komma bort från buller och föroreningar. De populäraste aktiviteterna bland besökarna var att idka båtliv, beundra landskapen och göra naturobservationer.</p> <p>Besökarnas förväntningar uppfylldes väl under besöket i nationalparken. Bäst uppfyllde naturmiljön förväntningarna. Besökarna var nöjda med kvaliteten och mängden av tjänster i området. Beröm fick naturmiljön och möjligheten att på egen hand kan bekanta sig med olika besöksmål i nationalparken. Mest förbättringar önskade sig besökarna i friluftsanläggningarna, informationen och i arbetet att göra parken bättre känd. Största delen av responsen bestod av utvecklingsförslag. Besökarna önskade att särskilt bryggorna och toaletterna förbättras och att det byggs mer bänkar, eldplatser och nya förtöjnings- och landstigningsplatser.</p> <p>Den totala inkomsteffekten på området av besökarna i Bottenhavets nationalpark var år 2012 ca 1,2 miljoner euro och sysselsättningseffekten 15 årsverken. Den sammanlagda tid som besökarna vistades i parken uppgick till 48 564 dygn.</p> <p>Utmaningar i framtiden är att göra parken välkänd och att förbättra tjänsterna för turisterna. Även bland närområdenas invånare finns det potentiella nya besökare. Vid utvecklingen av parkens närbarhet bör man ta i beaktande besökarnas möjlighet att röra sig i syd-nordlig riktning, vilket har en stor inverkan på att effekterna på lokalekonomin fördelar sig jämnare längs hela Bottenhavskusten.</p>		
NYCKELORD	Bottenhavets nationalpark, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsojeluulkaisuja. Sarja B 207		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-090-1
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	105 s.	SPRÅK	Finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

# Sisällys

1 JOHDANTO.....	9
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	10
2.1 Alueen kuvaus.....	10
2.2 Suojelu- ja käyttöarvot.....	11
2.3 Käyntikohteet.....	12
2.4 Aineisto ja menetelmät.....	16
3 TULOKSET.....	22
3.1 Kävijärakenne.....	22
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	22
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	27
3.2 Käynti Selkämeren kansallispuistossa.....	30
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	30
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	31
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	36
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	38
3.2.5 Saapuminen alueelle.....	42
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	46
3.2.7 Tietolähde.....	51
3.3 Kävijätyytyväisyys.....	54
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	54
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueen palveluista ja ympäristöstä.....	55
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	58
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	59
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi.....	61
3.4 Aluekohtaiset kysymykset.....	63
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	66
Kehut ja kehittämissuhteet.....	66
Valitukset.....	67
4 KÄVIJÄSEURANTA JA VENEILYSELVITYS.....	68
4.1 Kävijälaskenta 2012.....	68
4.2 Veneilyselvitys 2012.....	68
5 TULOSTEN TARKASTELU.....	70
5.1 Yhteenveto.....	70
5.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	74
5.3 Lopuksi.....	76
KIITOKSET.....	77
LÄHTEET.....	78
LIITTEET	
Liite 1 Suomenkielinen kyselylomake.....	79
Liite 2 Tutkimuslomakkeen lisälehti Preiviikinlahdella.....	84
Liite 3 Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko.....	85
Liite 4 Aineiston keruuajataulu ja sen toteutuminen Selkämeren kansallispuistossa.....	86
Liite 5 Merikarvian alueen kyselykartta.....	87

Liite 6 Porin alueen kyselykartta.....	88
Liite 7 Rauman ja Luvian alueen kyselykartta .....	89
Liite 8 Rauman alueen kyselykartta .....	90
Liite 9 Uudenkaupungin ja Kustavin alueen kyselykartta.....	91
Liite 10 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	92
Liite 11 Vastaukset kysymykseen 21b (missä em. palvelut olisivat tarpeen) .....	94
Liite 12 Lisäpalveluiden tarpeellisuus, muu lisäpalvelu .....	96
Liite 13 Merikarvian veneilyreitit kävijätutkimuksessa .....	97
Liite 14 Porin ja Luvian veneilyreitit kävijätutkimuksessa .....	98
Liite 15 Rauman veneilyreitit kävijätutkimuksessa.....	99
Liite 16 Kustavin ja Uudenkaupungin veneilyreitit kävijätutkimuksessa .....	100
Liite 17 Selkämeren kävijätutkimuksen 2012 ja veneily selvityksen 2012 venereitit.....	101
Liite 18 Lintutornikyselyn avoin palaute, Preiviikinlahti.....	102
Liite 19 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	103



# 1 Johdanto

Selkämeren kansallispuisto on Itämeren suurin suojelualue. Se on perustettu vuonna 2011 suojelemaan maan kohoamisen muovaamaa saaristoluontoa. Kansallispuiston pinta-alasta 98 % on vedenpinnan alla, joten puiston merkitys vedenalaisen luonnon suojelussa on erityisen suuri. Kansallispuiston maa-alueet ovat pääosin saaria, joita maankohoaminen edelleen muuttaa. Kansallispuistoon kuuluu hyvin vähän manneralueita. Arvokkaan saaristoluonnon lisäksi kansallispuiston alueella on säilynyt merenkulkuun ja kalastuselinkeinoon pohjautuvaa kulttuuriperintöä.

Satakunnan ja Varsinais-Suomen rannikkoalueelle perustettu Selkämeren kansallispuisto on tavoitteiltaan monipuolinen. Sen tarkoituksena on muun muassa vedenalaisen ja saaristoluonnon sekä saariston kulttuuriperinnön suojelu ja tunnetuksi tekeminen. Uutta muihin kansallispuistoihin verrattuna on se, että myös kalastuselinkeinon turvaaminen erityisesti luonnonvaraisia kalakantoja suojelemalla ja ympäristömuutosten seuranta on nostettu kansallispuiston tavoitteiksi.

Kansallispuisto on erinomainen ja monipuolinen virkistyskäyttö- ja tutkimuskohde, ja alueella on retkeilty ja liikuttu jo kauan ennen kansallispuiston perustamista. Kansallispuisto soveltuu hyvin päiväretkikohteeksi tai useamman vuorokauden kestävään matkailuun esimerkiksi veneessä yöpyen.

Kansallispuiston käyntikohteita luonnehtii vuosisatoja harjoitettu merenkulku ja kalastus sekä sijainti valtion rajalla. Selkämeren kansallispuistossa on kaksi majakkaa, jotka nykyisin ovat suosittuja käyntikohteita kesäisin. Saaristossa on myös lukuisia kalastukseen liittyviä rakenteita. Sotahistoriaan liittyviä linnoituksia löytyy alueelta yksi. Rauman kaupungin alueiden mahdollisen kansallispuistoon liittymisen yhteydessä käyntikohteet täydentyvät yhdellä majakalla ja yhdellä linnakkeella. Tämä on huomioitu jo tätä kävijätutkimusta tehtäessä.

Selkämeren kansallispuiston ensimmäisen kävijätutkimuksen aineiston keruu toteutettiin kesän 2012 aikana. Kävijätutkimuksella kerättiin tietoa kansallispuiston kävijöistä ja virkistyskäytöstä. Sen avulla selvitettiin esimerkiksi puiston kävijärakennetta sekä käytön alueellista ja ajallista sijoittumista. Tutkimuksella kartoitettiin myös kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja kehittämisestä, kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia sekä veneilijöiden kulkemia reittejä. Kokonaiskuvan tueksi kansallispuistossa tehtiin vuonna 2012 lisäksi erillinen veneilyselvitys (Törmä 2013) sekä panostettiin käyntimäärän laskentaan.

Selkämeren kansallispuistoon tehdään samanaikaisesti kävijätutkimuksen kanssa ensimmäinen hoito- ja käyttösuunnitelma. Kävijätutkimuksen tuloksia käytetään hyödyksi hoito- ja käyttösuunnitelman teossa. Lisäksi tuloksia hyödynnetään alueen retkeily- ja matkailupalveluiden kehittämisessä.

Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus toteutettiin osittain Selkämeren Helmet Satakunnassa -hankkeen yhteydessä. Hanke on saanut EAKR-rahoitusta Varsinais-Suomen ELY-keskukselta Länsi-Suomen tavoite 2-ohjelmasta. Samassa hankkeessa toteutettiin vuosina 2012–2013 myös Selkämeren kansallispuiston yritystutkimus (Itäluoma 2015) ja sidosryhmätutkimus (Nääppä 2015).

# 2 Kävijätutkimuksen toteutus

## 2.1 Alueen kuvaus

Selkämereksi nimitetään Pohjanlahden eteläosaa, joka käsittää Ahvenanmaan pohjoispuolisen alueen aina Merenkurkkuun saakka. Selkämeren rannikkovyöhyke on monipuolinen. Saaristovyöhyke kapenee ja saarien lukumäärä harvenee etelästä pohjoiseen. Selkämerelle on tyypillistä Itämeren suolapitoisuuden – ja sen myötä lajiston – vaihteittainen muuttuminen. Eteläisen Selkämeren vedenalainen eliöstö on samankaltaista kuin Saaristomerellä, mutta pohjoisemmaksi mentäessä veden suolapitoisuus vähenee ja lajisto muuttuu. Leveimmillään Selkämeri on Porin ja Sundsvallin kohdalla, jossa rannikoiden välinen etäisyys on yli 220 kilometriä.

Selkämeren historia ulottuu miljardien vuosien taakse. Selkämeren luonnon ominaispiirteet ovat kuitenkin muodostuneet viimeisten kymmenien vuosituhansien aikana. Viimeisin jääkausi on ollut alueen keskeisin muovaaja. Jääkauden jälkeinen maankohoaminen muuttaa saaristomaisemaa edelleen; maa nousee sadassa vuodessa kuutisenkymmentä senttiä.

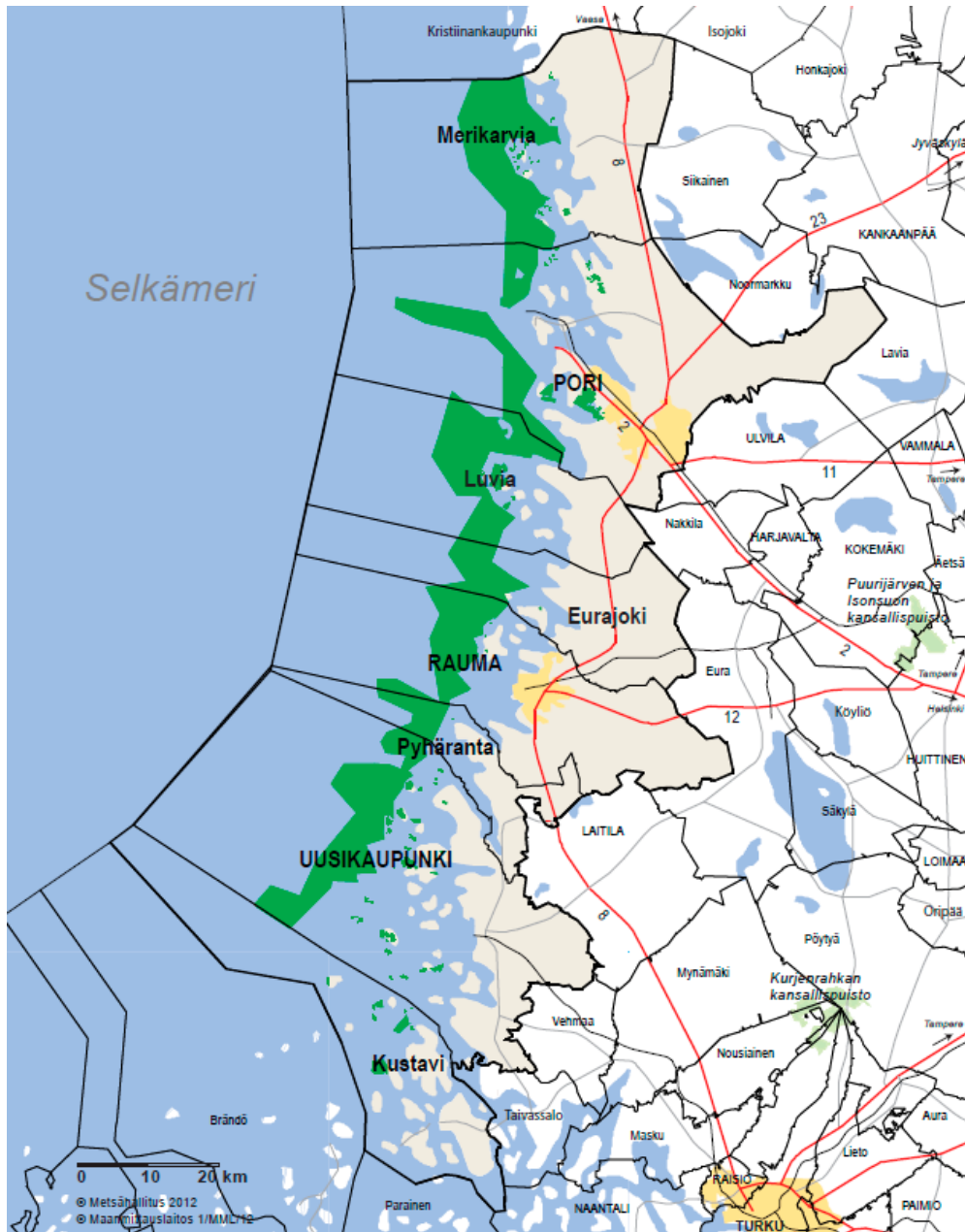
Selkämeren kansallispuisto kattaa 160 km pitkän ja kapean kaistaleen Selkämeren rannikolla. Kansallispuisto muodostuu lähinnä ulkosaariston pienistä, hajallaan olevista saarista ja luodoista sekä laajoista, matalista vesialueista Merikarvian, Porin, Luvian, Eurajoen, Rauman, Pyhärannan, Uudenkaupungin ja Kustavin edustalla (kuva 1). Saaristoa luonnehtii rikkonaisuus ja karikaisuus. Kansallispuisto koostuu luonnonmaantieteellisesti toisistaan eroavista alueista: Ouran, Gummandooran ja Pooskerin saaristoista, Preiviikinlahdesta sekä Luvian, Rauman, Uudenkaupungin ja Seksmiilarin saaristoista.

Mantereella kansallispuistoon kuuluu vain kolme pienehköä kohdetta: Merikarvialla Sälttöö, Porin Preiviikinlahdesta osia ja Pyhärannalla Liesluoto. Preiviikinlahti muodostaa omanlaisensa, lintuharrastajien suosiman käyntikohteen. Suurin osa kansallispuiston käyntikohteista sijaitsee saaristossa.

Selkämeren kansallispuiston pinta-alasta 98 % (915 km<sup>2</sup>) on vedenpinnan alla. Puiston merkitys vedenalaisen luonnon suojelussa on siten erittäin suuri. Puistoon on rajattu pääasiassa alle 20 metrin syvyisiä alueita, joissa olosuhteet ovat parhaimmat vedenalaiselle monimuotoisuudelle. Syvimmiltä alueilta on otettu mukaan vedenalaisia särkkiä ja harjumuodostumia. Laajat matalikot ja vedenalaiset särkät ovat tärkeitä kalojen lisääntymisalueita.

Metsähallituksen hallinnoima Selkämeren kansallispuisto koostuu kansallispuiston rajauksen sisällä olevista valtion maa- ja vesialueista. Kansallispuistoon mahdollisesti myöhemmin liitettävät Rauman kaupungin omistamat saaret – Kylmäpihlaja ja Kuuskajaskari – tulkitaan tässä tutkimuksessa jo osaksi kansallispuistoa.

Kansallispuiston tunnuslintu on isokoskelo. Sen kanta Suomessa on elinvoimainen ja se on yleinen näky puiston alueella.



**Kuva 1.** Selkämeren kansallispuiston ja kävijätutkimuksen lähialueen sijainnit ja rajaukset. Vihreällä merkityt alueet ovat kansallispuistoa (tutkimusalue). Vaaleanruskealla merkitty on Selkämeren kansallispuiston lähialuetta. © Metsähallitus 2015, © Maanmittauslaitos 1/MML/15.

## 2.2 Suojelu- ja käyttöarvot

Selkämeri on yksi parhaimmista kunnossa säilyneistä merialueistamme. Ravinnepitoisuudet ovat selvästi alhaisempia kuin Suomenlahdella ja Saaristomerellä. Vaikka rannikon lähivesissä on rehevöitymisen merkkejä, ulappa-alueilla veden vaihtuminen on rannikon avoimuuden johdosta tehokasta ja vesi kirkasta.

Veden kirkkaus mahdollistaa runsaan ja monipuolisen vedenalaisen kasvi- ja levälajiston. Rakkolevää esiintyy runsaana koko Selkämeren alueella. Ulkosaarten rannoille se muodostaa laajoja kasvustoja jopa 8 metrin syvyydelle saakka. Rakkolevä on yksi Itämeren vedenalaisen luonnon tärkeimpiä elinympäristöjä muodostavia kasvilajeja. Tiheät rakkoleväpensaitot tarjoavat suojaa kalanpoikasille ja selkärangattomille eläimille sekä toimivat monien kalalajien kutualueina. Rak-

kolevä on riippuvainen puhtaista elinoloista; se tarvitsee kirkasta vettä ja auringonvaloa kasvuunsa. Rehevöityminen on vähentänyt selvästi rakkolevän määrää Saaristomerellä ja Suomenlahdella, mutta Selkämerellä rakkolevätilanne on vielä hyvä. Selkämeren rannikko on yksi tärkeimmistä alueista maamme ammattikalastukselle.

Ulkosaaristo ja rannikon kosteikat tarjoavat hyviä levähdys- ja ruokailualueita muuttaville linnuille sekä monipuolisia pesimäpaikkoja. Ulkosaaristo on ennen kaikkea merilinnustolle tärkeä alue. Muuton aikoina kahlaajat levähtävät matalille rannoille kertyvien rakkolevävallien äärellä. Saarten paikoin tiheet katajikat ja rantojen matalat poukammat antavat suojaa pesivälle linnustolle.

Selkämeren kansallispuisto sijaitsee vaihtumisalueella. Kansallispuiston alueet kuuluvat kahteen kasvillisuusvyöhykkeeseen: eteläisimmät osat hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen, jota luonnehtivat sekametsät, ja pohjoisempi osa etelä-boreaaliseen havumetsävyöhykkeeseen. Veden alla puolestaan kohtaavat eteläinen mereinen lajisto ja pohjoisen vähäsuolaisuuteen sopeutunut lajisto. Eteläisen Selkämeren vedenalainen eliöstö on samankaltaista kuin Saaristomerellä, mutta pohjoisemmaksi mentäessä veden suolapitoisuus vähenee ja lajisto muuttuu sen myötä. Puiston sijainti vaihtumisvyöhykkeellä niin vedessä kuin maan päällisilläkin alueilla mahdollistaa esim. ilmastomuutos- ja ympäristömuutostutkimusten tekemisen.

Meren ja rannikon luontotyypit ovat tyypillisiä Selkämeren kansallispuistolle: puistossa on esim. vedenalaisia hiekkasärkkiä, riuttoja, kivikkorantoja, ulkosaariston luotoja ja saaria, merenranta- niittyjä sekä erilaisia dyynejä. Kansallispuistossa on myös nummia ja niittyjä, silikaattikallioita, luonnonmetsiä ja lehtoja. Luontodirektiivin luontotyyppejä 38 kpl. Selkämeren kansallispuistossa on viisi luonto- ja 40 lintudirektiivin liitteen I lajia sekä noin 30 direktiivin säännöllistä muuttolintulajia.

Kulttuurihistorialliset arvot ovat olennainen osa Selkämeren kansallispuistoa. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskokonaisuuksia ovat mm. Katanpään linnake sekä Isonkarin ja Säpin majakat majakkakylään. Kalastukseen liittyy paljon kulttuuriperintöä, rakenteita ja rakennuksia. Alueen lukuisat arkeologiset kohteet sekä merenkulkuun liittyvä kulttuuriperintö monipuolistavat kuvaa alueesta, jolla on liikuttu vuosisatojen ajan.

Tämän päivän käyttöarvoista tärkeimmät ovat virkistyskäyttö ja erätalous: ammattikalastus, vapaa-ajankalastus ja metsästys. Matkailun rooli Selkämerellä on kasvamassa. Matkailukäytön tunnetuimmat kohteet ovat Säppi, Katanpää ja Isokari sekä Raumalta Kylmäpihlaja ja Kuuskajaskari.

## 2.3 Käyntikohteet

Selkämeren kansallispuiston käyntikohteiden käyttöhistoria ulottuu pitkälle, mutta käyttötavat ovat vuosien aikana muuttuneet. Selkämeren saaristo on muuttunut vähitellen arjen ja työn maisemasta elämymaisemaksi: saaristolaistilat, kalastustukikohdat, majakat ja linnakkeet ovat nykyään virkistyskäytössä.

Kansallispuiston saaret ja vedet soveltuvat hyvin päiväretkille tai pidempään retkeilyyn. Harrastusmahdollisuudet ovat moninaiset. Tilapäinen leiriytyminen on sallittu. Selkämerellä on eritasoisia rantautumispaikkoja. Kylmäpihlajassa, Kuuskajaskarissa, Säpissä, Isossakarissa ja Katanpäässä on vieraslaiturit. Kansallispuiston nykyiset retkisatamat sijaitsevat Seliskerissä ja Iso-Enskerissä. Pienillä veneillä voi rantautua myös Sälttöössä. Autolla saavuttaa Porissa Preiviikinlahden, Merikarvialla Sälttöön ja Pyhärannassa Liesluodon. Myös kansallispuiston läheisyydessä on retkisatamia ja muita rantautumispaikkoja (kuva 2, taulukko 1).

Selkämeren kansallispuistoa käyntikohteena ajatellessa suurin haaste on saavutettavuus: suurin osa käyntikohteista edellyttää vesillä liikkumista. Omalla veneellä tai meloen liikkuville Selkämeri tarjoaa monipuoliset ja vaativuudeltaan vaihtelevat harrastemahdollisuudet. Kesällä on vesibussiyhteys Isoonkariin, Kylmäpihlajalle ja Kuuskajaskariin. Myös Säppiin on aikataulutettuja kuljetuksia heinäkuussa. Lisäksi Selkämerellä toimii muutama tilausveneyrittäjä.

Saaristomeren luontokeskus Sinisimpukka huolehtii myös Selkämeren kansallispuiston asiakasneuvonnasta. Toukokuussa 2013 Metsähallitus aloitti yhteistyön Porin Luontotalo Arkin kanssa, joten myös sieltä saa tietoa Selkämeren kansallispuistosta. Kuntien matkailutoimijoilla on merkittävä rooli kansallispuiston neuvonnassa. Opastustauluja, joista löytyy puiston kartta, on jo keskeisimmillä käyntikohteilla, Isossakarissa, Katanpäällä, Yyterin lietteiden Huhtalan parkkipaikan yhteydessä sekä Merikarvian Krookan satamassa ja Luviolla Laitakarin sataman yhteydessä. Jatkossa opaspisteiden verkostoa kehitetään myös muualle Selkämeren rannikolle hyödyntäen mm. veneilytutkimuksen tuloksia siitä, mistä veneilijät saapuvat alueelle.

## Käyntikohteita pohjoisesta etelään

**Hamskeri** on yksi Ouran saariston suurimmista saarista. Osa siitä kuuluu kansallispuistoon. Merikarvian kunta on vuosien ajan kehittänyt kansallispuistoon kuulumatonta osaa retkeilijöiden käyttöön. Saarella on laavuja yöpymiseen sekä tulentekopaikka. Kävijätutkimuskysely suoritettiin täällä postilaatikkokyselynä.

Merikarviolla sijaitseva **Sälttöö** sijaitsee mantereella. Sälttöössä on laavu ja tulentekopaikka. Siellä käydään sekä veneellä että autolla. Kävijätutkimuskysely suoritettiin täällä postilaatikkokyselynä. Arvion mukaan kohteella käy vuosittain vajaa 1 000 retkeilijää.

**Iso-Enskeri** sijaitsee noin 7 km Porin Reposaaaresta pohjoiseen. Saaren eteläiset osat kuuluvat kansallispuistoon. Saarella on jo vuosien ajan ollut suosittu retkisatama. Käyntimääräarvio on noin 2 500 käyntiä/vuosi. Saarella on 1,3 km:n mittainen luontopolku, opastustaulu, nuotiopaikka, keittokatos, jätehuolto ja käymälä. Saarella on myös hyvä uimapaikka. Saaren eteläpäässä on laiturit. Saareen on mahdollista päästä tilausveneellä. Iso-Enskerin luonto on hyvin kaunis ja monipuolinen. Saaren metsissä on paikoin aarnimetsämäisiä piirteitä ja pirunpellot ovat vaikuttavia. Kävijätutkimuskysely suoritettiin täällä haastattelemalla.

**Seliskerillä** on pitkät perinteet retkisatamana. Se sijaitsee Iso-Enskerin koillispuolella. Käyntimääräarvio on noin 2 000 käyntiä/vuosi. Saarella on keittokatos, tulentekopaikkoja, opastaulu, jätehuolto ja käymälä. Metsäluontoon tutustuminen tapahtuu helposti useilta saarella olevilta poluilta. Seliskerin sataman kaksi laituria ovat etelärannalla. Kävijätutkimuskysely suoritettiin täällä haastattelemalla.

Porissa **Preiviikinlahti** on kansainvälisesti merkittävä lintukohde, jonka rannoilla on kuusi lintutornia tai -lavaa. Kohteen saavuttaa autolla. Preiviikinlahdella sijaitseva **Huhtalan** luontolava ympäristöineen kuuluu kansallispuistoon. Vuonna 2012 Huhtalan luontolavan paikalle ryhdyttiin rakentamaan uutta Langouran esteetöntä luontolavaa ja Huhtalan lavaa siirrettiin kansallispuistossa jonkin matkaa koilliseen alkuperäiseltä paikaltaan. Huhtalan ja Langouran kävijät jakavat parkkipaikan **Yyterin lietteen** lintukohteen kävijöiden kanssa. Osa Yyterin lietteestä kuuluu kansallispuistoon, ja kävijälaskuri on lietteille johtavalla polulla. Kävijätutkimuskysely suoritettiin täällä haastattelemalla. Jatkossa käytetään tästä lintukohteen kokonaisuudesta nimitystä Preiviikinlahti. Kävijätutkimuksen jälkeen, vuosina 2013–2014 Porin kaupungin toimesta rakennettiin uusi yhdysreitti ja useita luontolavoja Yyterin lietteiden ja Yyterin dyynialueen välille.

Luvialla sijaitseva metsäinen **Säppi** on kansallispuiston suurimpia saaria. Saaresta suurin osa kuuluu kansallispuistoon. Säppi on luonnoltaan arvokas: 150 hehtaarin kokoisen saaren rehevällä diabaasikallioperällä on ollut ennen kansallispuiston perustamista muun muassa valtakunnallisen lehtojensuojeluohjelman kohde ja arvokasta perinnemaisemaa. Saaren merkitys muuttolintujen levähdyspaikkana on suuri. Majakka rakennettiin vuonna 1873. Samalla saarelle rakennettiin asunnot majakan henkilökunnalle ja heidän perheilleen. Nykyään ns. majakkamestarin talo on vuokrattu Säppi 2000 ry:n jäsenille ja yhdistys on vuokrannut myös majakan Liikennevirastolta. Toinen ns. nuorempien majakanvartijoiden talo on ollut Porin lintutieteellisen yhdistyksen PLY:n lintuasemana jo vuodesta 1964.

Majakkamiljöö on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi ja kaikki majakkakylän rakennukset on suojeltu Luvian rantayleiskaavassa. Sataman ja majakkamiljöön lisäksi kävijöitä kiinnostavat saaren muflonit, joiden hyvinvointi on ollut Reposaaren Metsästysseura ry:n vastuulla vuodesta 1949 lähtien. Säppiin järjestetään yleisökuljetuksia heinäkuussa. Käyntimääräarvio on noin 4 000 käyntiä/vuosi. Retkeilijöiden palvelut ovat vaatimattomat, mutta niitä kehitetään vähitellen. Vuonna 2012 veneilijöiden käyttöön rakennettiin kompostoiva kuivakäymälä. Kävijätutkimuskysely suoritettiin täällä haastattelemalla.

Rauman edustalla **Kylmäpihlajan majakalle** järjestetään kesäisin joka päivä vesibussikuljetuksia. Kylmäpihlajalla on ollut matkailutoimintaa jo vuodesta 2000 asti. Siellä käy vuosittain noin 10 000 vierasta. Kylmäpihlajan vierasvenesatama sai parhaimman vierasvenesataman palkinnon vuonna 2011. Majakka tarjoaa myös hotellimajoitusta majakkatornin 12 huoneessa. Kävijätutkimuskyselyn haastattelut tehtiin Kylmäpihlajalla Rauman kaupungin saaristo-oppaiden toimesta.

Entisellä **Kuuskajaskarin linnakesaarella** aistii yhä armeijan tunnelman. Nykyisin saari on matkailukäytössä. Saarella on majoitus-, kahvila- ja ravintolapalveluita ja vieraslaituri. Opastetulla kierroksella tutustutaan mm. saaren historiaan ja tykkiluoliin. Saarelle on kesällä päivittäinen vesibussiyhteys mantereelta. Kuuskajaskarissa kävijätutkimus suoritettiin haastattelemalla.

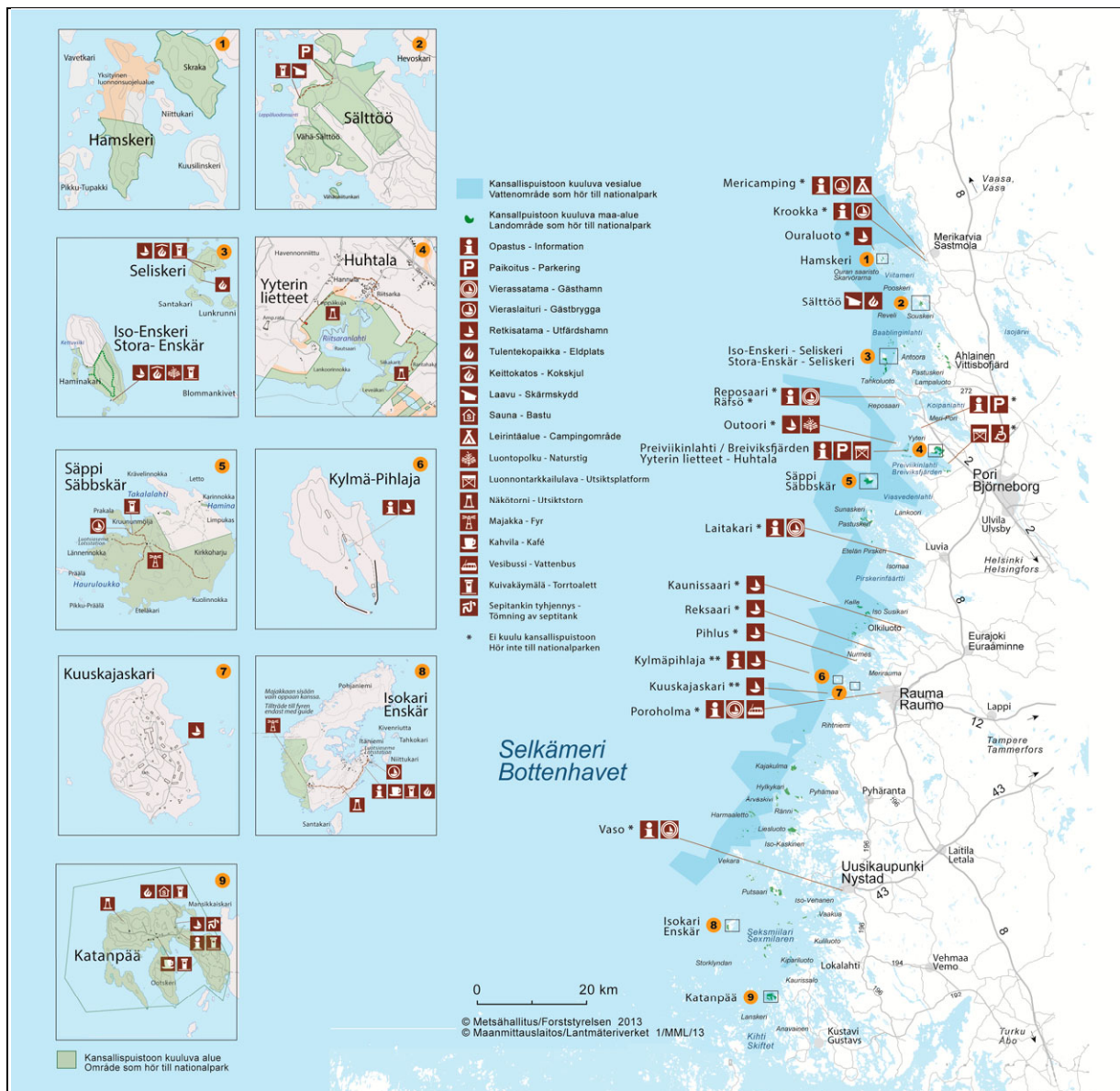
Pyhärannan **Liesluoto** on kolmas kansallispuiston autolla tavoitettava kohde. Siellä ei ole palvelurakenteita, mutta sinne ajetaan katsomaan merta ja lintuja. Tämä kohde jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle.

**Isokari** on kansallispuiston suurin saari. Kustavin kuntaan kuuluva Isokari on melko kaukana rannikolta: se sijaitsee 22 km Udestakaupungista lounaaseen. Kustavista matkaa tulee noin 20 km. Vuonna 1833 valmistunut Isonkarin majakka on nykyisin suosittu käyntikohde. Käyntimääräarvio on vajaa 4 000 käyntiä/vuosi. Osa saaresta kuuluu kansallispuistoon.

Majakan henkilökunnan lisäksi saarta on asuttanut aikoinaan luotsiaseman miehistö. Nykyään niin kutsuttua luotsikylää pitävät kesäpaikkanaan luotsien jälkeläiset. Saarella on matkailutoimintaa ja kesäisin majakkaan pääsee tutustumaan oppaan johdolla. Isonkarin majakkasaarelle pääsee kesällä joko omalla veneellä tai vesibussilla. Majakan lisäksi kävijöitä houkuttelee saaren luonto; saarella on kallio- ja kivikkorantojen lisäksi reheviä lehtoja, kuivia ketoja ja suoniittyjä. Vanha asutus ja etenkin laidunnus ovat osaltaan monipuolistaneet muutoin hyvinkin luonnontilaisen saaren kasvistoa. Isostakarista on löydetty peräti 380 eri kasvilajia. Isokari on keidas keskellä merta.

**Katanpää** on Selkämeren kansallispuiston eteläisin käyntikohde. Se on entinen linnakesaari. Katanpään sijainti oli pitkään strategisesti merkittävä, koska sieltä pystyttiin valvomaan kaikkia kolmea Saaristomeren halki kulkevaa rannikkoväylää. Katanpäää käytettiin sotasatamana jo 1800-luvulla. Sittenmin rakennettu Katanpään linnake on pohjoisin osa tsaari Nikolai II:n 1910-luvulla rakennuttamaa Itämeren suurinta Pietari Suuren linnoitusketjua.

Katanpään linnoitukset on suojeltu muinaismuistolailalla, ja se on kulttuurihistoriallisesti arvokas nähtävyys. Saari on veneilijöiden suosima kohde, jossa käy parhaimmillaan yli 10 000 vierailijaa vuodessa. Opastuksia järjestetään ryhmille ennakkovarauksella. Opastuksilla kerrotaan Katanpään vaiheista 1800-luvulta nykypäivään, Kustavista yleensä sekä alueen luonnosta. Saarella on kesäkahvila. Katanpäässä ei ole merkittyjä reittejä, mutta alueella kulkee linnakkeen aikaisia polkuja. Kohteen matkailupalveluista vastasi vuoden 2013 loppuun Nermec Oy. Vuoden 2014 alusta Katanpään uusi yrittäjä on Captain's Table / Merja Siekkinen ja Jukka Grönblom Nakkilasta.



**Kuva 2.** Selkämeren kansallispuiston sijainti, kävijätutkimuksen aineiston keruupaikat käyntikohteineen ja kansallispuiston palvelut. Kansallispuiston vesialueet on merkitty karttaan tumman sinisellä ja maa-alueet vihreällä. © Metsähallitus 2015, © Maanmittauslaitos1/MML/15.

**Taulukko 1.** Selkämeren kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2012.

<b>SELKÄMEREN KANSALLISPUISTO</b>	
<b>Perustamisajankohta</b>	1.7.2011
<b>Sijainti</b>	Merikarvian, Porin, Luvian, Eurajoen, Rauman, Pyhärannan, Uudenkaupungin ja Kustavin rannikolla, lähinnä ulkosaaristossa
<b>Pinta-ala</b>	915 km <sup>2</sup>
<b>Käyntimäärä</b>	32 200 (v. 2012) Käyntimääräluku koskee vain valtion omistamia kansallispuiston alueita, joten siinä ei ole mukana Rauman kaupungin puistoon liitettäväksi suunniteltuja kohteita.
<b>Palvelut</b>	<p>Metsähallituksen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Saaristomeren luontokeskus Sinisimpukka</li> <li>- Säpin vieraslaiturei ja käymälä</li> <li>- Iso-Enskerin ja Seliskerin retkisatamat</li> <li>- Preiviikinlahdella osa luontolavoista ja retkeilyreiteistä</li> <li>- Sälttöön laavu</li> </ul> <p>Yrittäjien tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ohjelmapalveluita, risteilyjä, vesibussikuljetuksia, tilausvenekuljetuksia ja melontaretkiä kansallispuiston alueella</li> <li>- Opastuksia Isossakarissa ja Katanpään linnakesaarella</li> <li>- Kahvila-, ravintola- ja majoituspalveluita Isossakarissa ja Katanpäässä</li> </ul> <p>Kansallispuistoon liitettäväksi suunnitellun alueen palveluita:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Hotelli-, kahvila-, ravintola- ja opastuspalveluita Kylmäpihlajan majakalla sekä Kuuskajaskarin linnakesaarella</li> </ul> <p>Kansallispuiston lähialueen palveluita:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Retkisatamia mm. Merikarvian Ouraluodolla ja Hamskerissa, Porin Outoorissa, Eurajoen Kaunissaareissa ja Rauman saaristossa (Nurmes, Reksaari)</li> <li>- Meri-Porin retkeilyreitistö, luontolavat ja tornit</li> <li>- Rauman retkeilysaarten retkeilyreitistöt ja palvelut</li> </ul>
<b>Käyttömuodot</b>	Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, virkistyskalastus, ammattikalastus, luontomatkailu ja metsästys
<b>Hoito- ja käyttösuunnitelma</b>	Hoito- ja käyttösuunnitelma tekeillä, julkaistaan 2015

## 2.4 Aineisto ja menetelmät

### 2.4.1 Kävijätutkimuksen aineiston keruu ja käsittely

Selkämeren kansallispuiston ensimmäisen kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 14.5.–7.10.2012. Kävijätutkimuksen haastatteluja ja aineistokeruuta tehtiin kansallispuiston yhdessätoista käyntikohteessa: Merikarvialla Hamskerissa ja Sälttöössä, Porissa Preiviikinlahdella (Yterin lietteet ja Huhtala), Seliskerissä ja Iso-Enskerissä, Luvialla Säpissä, Raumalla Kylmäpihlajassa ja Kuuskajaskarissa sekä Kustavissa Isossakarissa ja Katanpäässä (kuva 2). Rauman Kylmäpihlaja ja Kuuskajaskari miellettiin tutkimuksessa osaksi kansallispuistoa.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista kävijätutkimuslomaketta, joka muokattiin Selkämeren kansallispuistoa varten sopivaksi (liite 1). Vakiolomaketta käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Lisäksi yhtenäiset menetelmät mahdollistavat muutosten seurannan alueella kävijätutkimuksesta toiseen. Kyselylomake koostui kaikille kävijätutkimuksille yhteisistä kysymyksistä sekä aluekohtaisista kysymyksistä. Lomakkeessa oli yhteensä kuusi sivua ja 24 kysymystä. Viidennellä ja kuudennella sivulla, niin sanotulla välilehdellä, kerättiin tietoa kansallispuiston lisäpalveluiden tarpeellisuudesta, kävijöiden kiinnostuksen kohteista kansallispuistossa ja toisaalta siitä, mitä palve-



luita kävijät tahtoivat alueelle lisää. Välilehti oli kaksipuolinen: toisella puolella olivat kysymykset 21–24 ja toisella puolella kartta, johon omalla veneellä liikkuvia pyydettiin merkitsemään heidän käyttämänsä reitti kyseisellä käynnillä. Kävijätutkimusta täydentävän erillisen veneilyseivityksen laatinut Lea Törmä digitoi reittikartat kävijätutkimuksen raportointia varten. Nämä kysymykset koettiin tärkeiksi tilanteessa, jossa pyrittiin saamaan evästystä vastaperustetun kansallispuiston hoidon ja käytön suunnitteluun. Preiviikinlahdella kysyttiin reittikartan sijasta muiden seudun lintutornien ja -lavojen käyttöä. Tavoitteena oli hahmottaa kävijöiden liikkumistapoja lintukosteikolla (liite 2).

Otannan suunnittelulla pyrittiin saamaan alueen todellista käyttöä mahdollisimman hyvin edustava otos. Keruuajataulu laadittiin olettaen, että kunakin keruupäivänä saataisiin noin 10 vastausta. Otantapäivien määrä jaettiin arvion perusteella eri kuukausille. Keruupäivien satunnainen sijoittuminen keruukaudelle varmistettiin osin arpomalla. Samalla huolehdittiin siitä, että aineistoa kerätään sekä eri viikonpäivinä että aamu- ja iltapäivisin. Suunniteltu ja toteutunut otantakehikko on liitteessä 3.

Ennen tutkimuksen alkua sovittiin, että tarvittaessa keruupäivien suhteen ollaan joustavia. Jo suunnitteluvaiheessa oli tiedossa, että merellisessä ympäristössä esim. kulkumahdollisuudet ja sääolosuhteet tulevat vaikeuttamaan suunnitelmassa pysymistä. Lopullinen aineistonkeruun toteutus poikkesikin paljon suunnitellusta. Keruupäiviä jouduttiin muuttamaan usein vaikean säätilanteen vuoksi. Kesä 2012 oli tavanomaista viileämpi ja sää vaihteleva, mikä puolestaan heijastui käyntimääriin: aurinkoisina ja tyyninä päivinä kävijöitä oli liikkeellä enemmän kuin viileinä ja tuulisina päivinä. Loppukesällä ja alkusyksyllä keruusuunnitelmaan tehtiin muutoksia (liite 4). Toteutunut keruupäivien määrä (47 päivää) vastasi kuitenkin suunnitelmaa. Vaikeudet huomioonottaen myös vastausten määrä oli hyvä, 430 kpl.

Metsähallitus määrittelee kävijän henkilöksi, joka käy vapaa-ajallaan luontoalueella pääasiallisesti virkistys- tai luontomatka- tai luontomatkailutarkoituksessa. Otokseen poimittiin saapumis- tai tapaamisjärjestyksessä, sitä mukaa kuin haastattelijat vapautui aiemmin saapuneiden kävijöiden haastattelemisesta, keruupisteen ohittavia 15 vuotta täyttäneitä kävijöitä. Pääsääntöisesti pyrittiin tavoittamaan kävijöitä vierailun lopussa. Mikäli oli ilmeistä, ettei kävijä ehtisi palata ennen keruuajan päättymistä, saatettiin vastauslomake palautuskuorineen antaa kävijälle mukaan jo hänen lähtiessään maastoon ja pyytää, että hän palauttaisi täytetyn lomakkeen postitse käyntinsä jälkeen. Joinakin päivinä maakohteissa haastattelijat jätti keruuajan päättyessä vastauskuoria myös pysäköintipaikoilla vielä oleviin autoihin, joiden omistajat eivät olleet ehtineet palata retkeltään. Etenkin loppukesän hiljaisina päivinä toivottiin autoihin jätettyjen vastauskuorien tuovan lisää vastauksia. Seurueista Varsinais-Suomessa pyydettiin vastauksia yleensä yhdeltä tai kahdelta ihmiseltä, Satakunnassa vastauksia saatettiin kysyä useammalta ihmiseltä, koska he ilmoittivat halunsa vastata kävijätutkimukseen.

Suurimman osan aineistosta keräsi harjoittelija Sari Rosu. Varsinais-Suomessa (Isokari ja Katanpää) aineistonkeruun suoritti suunnittelija Aino Jalkanen. Sari Rosu keräsi aineistoa kaikista Satakunnan kohteista. Kuuskajaskarissa, Säpissä ja Seliskerissä haastatteluja teki Sari Rosun lisäksi Minna Uusiniitty-Kivimäki. Kylmäpihlajassa Rauman kaupungin oppaat Annikki Levomaa ja Kirsi Koskela keräsivät aineiston Metsähallituksen ohjeistuksen mukaisesti. Aineiston kerääjille järjestettiin koulutus Raumalla 13.6.2012. Aineiston kerääjät kirjasiivat jokaisena keruupäivänä havaintoja keruupäiväkirjaan. Siihen kirjattiin kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, keruun kesto, keruupaikka, sääolot sekä muita huomioita.

Merikarvian Sälttöössä ja Hamskerissa keruu tehtiin postilaatikkokyselynä, muilla kohteilla haastateltiin kävijöitä. Isossakarissa ja Katanpäässä haastattelujen apuna oli postilaatikkokysely.

Vastauksien määrällinen tavoite oli 502. Havaintojakson aikana vastauksia saatiin 430 (taulukko 2). Kesän 2012 sääolosuhteet huomioiden vastausmäärä oli hyvä. Merikohteista saatiin vastauksia 380 kappaletta (88 % vastauksista) ja Preiviikinlahdelta 50 kappaletta. Sälttöä tulkitaan merikohteeksi, koska se on saavutettavissa myös vesitse. Yksi vastaus saatiin postitse raportin teon aloittamisen jälkeen, joten sitä ei voitu enää huomioida.

Eniten vastauksia saatiin Isostakarista (21 %) ja Katanpäästä (17 %). Kuuskajaskarista ja Säpistä vastauksia saatiin molemmista 13 %. Muiden alueiden suhteen vastaukset jakaantuivat suhteellisen tasaisesti, mutta vähiten vastauksia saatiin Merikarvian Sälttöön ja Seliskerin kohteista. Preiviikinlahdella Yyterin lietteiden suunnalta saatiin melko hyvin vastauksia, Huhtalan tornilta sen sijaan saatiin vain yksi vastaus.

Määrällisesti tavoite saavutettiin tai ylitettiin Säpissä, Kuuskajaskarissa, Isossakarissa ja Katanpäässä. Lähes tavoitteeseen päästiin Kylmäpihlajalla ja Iso-Enskerissä. Preiviivinkinlahdelta saatiin lopulta hyvä määrä vastauksia, mutta niistä suurin osa oli Yyterin lietteeltä. Eniten tavoitteesta jäätin jälkeen Hamskerissa, Sälttöössä ja Seliskerissä.

Kyselylomaketta jaettiin suomen-, ruotsin-, ja englanninkielisenä. Vastauksista 97 % saatiin suomenkielisellä lomakkeella, 2 % ruotsiksi ja 2 % englanniksi (taulukko 3). Suomenkielisiä lomakkeita painettiin kahteen otteeseen, sillä niitä tarvittiin suunniteltua enemmän.

**Taulukko 2.** Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Selkämeren kansallispuistossa 2012. Lukuihin sisältyvät postitse palautetut lomakkeet.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Hamskeri	19	4
Sälttö	6	1
Seliskeri	12	3
Iso-Enskeri	21	5
Preiviikinlahti, Yyterin lietteet	49	11
Preiviikinlahti, Huhtala	1	0
Säppi	56	13
Kylmäpihlaja	48	11
Kuuskajaskari	54	13
Isokari	91	21
Katanpää	73	17
<b>Yhteensä</b>	<b>430</b>	<b>100</b>

**Taulukko 3.** Kielten osuudet täytetyistä lomakkeista.

Lomakkeen kieli	Kpl	%
Englanti	7	2
Ruotsi	8	2
Suomi	415	97
<b>Yhteensä</b>	<b>430</b>	<b>100</b>

Kävijätutkimuksen vastaajilla oli vastaamisen avuksi tarjolla kaksi karttaa. Kartassa 1 oli Selkämeren kansallispuiston raja-alue sekä se osa-alue, jolla oltiin haastatteluhetkellä (liitteet 5–9), kartassa 2 oli Selkämeren kansallispuiston lähialue (Merikarvia, Pori, Luvia, Eurajoki, Rauma, Pyhärinta, Uusikaupunki, kuva 1). Jokaiselle haastateltavalle kerrottiin ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseen. 67 % (287 henkilöä) vastasi kyselyyn haastattelijan läsnä ollessa, mutta täyttäen lomakkeen itse, ja vain 3 % vastasi aineistonkerääjän haastattelemana. Haastattelija kuitenkin auttoi vastaajia epäselvissä kysymyksissä, toisinaan koko haastattelun ajan. Huomattava osa etenkin Isonkarin ja Katanpään vastauksista oli postilaatikkovastauksia, jotka oli täytetty itsenäisesti ilman haastattelijan läsnäoloa. Paperilomakkeita palautui postitse 11 % (46 kpl). Kyselylomakkeita jaettiin mukaan myöhemmin täytettäväksi kymmenille henkilölle, joista suurin osa palautui.

Lomakkeen täyttämiseen kului aikaa viidestä minuutista 30 minuuttiin, keskimäärin kymmenen minuuttia. Mikäli vastaaja halusi tulla haastatelluksi, aikaa kului huomattavasti enemmän, 15 minuutista tuntiin, ja tällöin haastateltava saattoi myös alkaa kertoa paikkaan liittyviä asioita ja kokemuksiaan. Haastattelijalle haastateltavan kohtaaminen oli mielekästä ja haastattelussa tuli esiin paikkoihin liittyviä omakohtaisia kokemuksia ja kehittämissuhteita. Näin paikasta ja kohteista saatiin myös syvällisempää ja henkilökohtaisempaa tietoa. Haastattelijalla oli tärkeä rooli kuunnella tarkkaavaisesti haastateltavaa, mutta myös saada vastaukset koottua ja suorittaa haastattelu onnistuneesti loppuun. Toisaalta haastattelussa haastattelija pystyi paremmin motivoimaan vastaajaa.

Vastausprosenttia koko tutkimukselle ei voi laskea, sillä tutkimukseen vastaamisesta kieltäytyneiden ja ohi kulkeneiden tarkka määrä ei ole tiedossa. Osa kieltäytyneistä kirjattiin tutkimusaineiston keruupäiväkirjaan, mutta kiireisinä hetkinä näin ei ehditty tehdä. Kieltäytyneitä oli vähän ja varsinaisia ohikulkijoita oli vilkkaimmissa saarissa, joissa aineiston kerääjä ei ehtinyt pyytää jokaista osallistumaan. Kieltäytymisen syynä oli joko kiire lähteä jatkamaan matkaa, lomakkeen pituus tai saapuminen alueelle vasta äskettäin. Varsinais-Suomessa tuli palautetta siitä, että postilaatikoissa ei ollut riittävästi tyhjiä lomakkeita. Pääosin kävijät olivat kiinnostuneita vastaamaan kävijätutkimukseen.

Kävijätutkimuksen aineistoa kerättiin kaikkien muutosten jälkeenkin suunnitelman mukaisesti 47 päivänä. Muutamina päivinä pystyttiin keräämään vastauksia samanaikaisesti useammassa paikassa. Keruupäiviin liittyvä logistiikka oli hyvin haastavaa; kohteisiin kulkeminen ja tarvittavien venekyytien sopiminen vei paljon työaika. Raumalla ja Varsinais-Suomessa keruukohteisiin päästiin pääosin yhteysaluksilla. Kävijätutkimuksen aineistonkeruu onnistui haastavista olosuhteista huolimatta hyvin.

Havaintojen määrä keruupäivinä vaihteli paljon. Aurinkoisina päivinä havaintoja saatiin kymmeniä ja hiljaisimpina muutamia. Esitestausta keruukohteissa ei ehditty tehdä kiireellisen aikataulun vuoksi. Se olisi saattanut helpottaa keruuta, mutta olisi ollut käytännössä vaikea toteuttaa. Aineistonkeruu aloitettiin Preiviikinlahdella 17. toukokuuta ja merikohteissa 15. kesä-kuuta (liite 4).

Kävijöiltä saatu palaute niin kansallispuiston kuin kävijätutkimuksenkin osalta oli pääosin kannustavaa. Myös tutkimukseen vastanneille kiitokseksi jaetut säänkestävät kartat saivat pääosin hyvän vastaanoton. Karttoja oli viisi erilaista puiston osa-alueilta ja vastaajat saivat sen osa-alueen kartan, missä kyselyyn osallistuivat.

Vastaukset tallennettiin Metsähallituksen ASTA-asiakastietojärjestelmään, jota käytetään asiakastietojen tallentamiseen, seurantaan ja raportointiin luontopalveluissa. Aineiston tallennuksesta vastasivat Sari Rosu (Satakunnan lomakkeet) ja Aino Jalkanen (Varsinais-Suomen lomakkeet). Tässä raportissa käytetään enimmäkseen ASTA-asiakastietojärjestelmän vakioraportteja, jotka ovat taulukoita ja kuvia. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien ja-

kaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsätutkimuslaitoksen vuonna 2009 kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-asiakastietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Selkämeren kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama / tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

#### 2.4.2 Kyselylomakkeen ja kyselyn ongelmat

Lomake oli joidenkin vastaajien mielestä liian pitkä, kysymyksiä oli liikaa ja osa kysymyksistä oli vastaajien mukaan hankalia. Useimmista muista kävijätutkimuksista poiketen siinä oli kuusi sivua Metsähallituksen vakiolomakkeen neljän sivun sijaan. Kuuden sivun lomakkeessa oli 24 kysymystä, joista osa oli moniosaisia. On oletettavaa, että esimerkiksi Sälttööstä olisi saatu enemmän vastauksia, mikäli kysely olisi ollut kevyempi.

Huomattava osa lomakkeista oli täytetty osin puutteellisesti. Erityisesti itsenäisesti täytetyistä lomakkeista suurin osa oli puutteellisia. Tätä selittää todennäköisesti useampi tekijä:

- Lomakkeiden puutteellinen täyttäminen vahvistaa sen, että osa kysymyksistä koettiin vaikeiksi tai epäolennaisiksi ja kysely liian pitkäksi.
- Haastattelija ei ehtinyt aina suunnitelman mukaisesti tarkistamaan saatuja vastauksia, sillä neljässä keruukohteessa kalibroitiin samanaikaisesti laskureita. Lisäksi keruupaikoille oli tyypillistä se, että kävijät saapuivat samanaikaisesti kohteisiin. Oli haastavaa tehdä sekä kalibrointia että kävijätutkimusta samanaikaisesti, etenkin sellaisina päivinä, jolloin kävijöitä oli paljon. Kalibrointi olisi kannattanut pitää erillään kyselyn suorittamisesta.
- Muistutuksista huolimatta haastateltavat tuntuivat monesti unohtavan sen, että kysymykset koskivat vain tätä käyntiä.
- Erillisen välilehden jomman kumman puolen kysymykset jäivät huomaamatta.

Vakioidun tutkimustavan mukaan jokainen kansallispuiston kunnassa asuva on lähialueelta tuleva paikkakuntalainen. Selkämerellä kävijät kokivat tämän oletuksen hankalaksi, sillä esimerkiksi satakuntalainen matkailija ei mieltänyt olevansa Varsinais-Suomessa paikkakuntalainen, ja päinvastoin.

Selkämeren tapauksessa ongelmallista oli se, että useimmiten keruuta ei voitu toteuttaa samanaikaisesti useammassa keruukohteessa. Keruu olisi tullut toteuttaa aurinkoisen ja tuulettoman sään aikana, koska tällöin kävijöitä oli eniten liikkeellä. Näitä päiviä oli vuonna 2012 huomattavan vähän.

Varsinais-Suomessa käytännön ongelmaksi muodostui lähinnä pääsy saarille ja kävijöiden tavoittaminen, koska yhteysaluksen aikataulut olivat epäotolliset veneilijöiden tavoittamista ajatellen. Postilaatikoiden käyttö näissä kohteissa oli suureksi avuksi. Satakunnassa saarelle pääsyyn liittyvät järjestelyt olivat yksinkertaisesti työläisiä, Metsähallituksella ei ollut kuluvana kesänä käytössä venettä, joten kyydit sovittiin ja tilattiin erikseen alueen veneyrityksiltä.

Suurin ongelma kävijätutkimuksessa oli perehdytyksen puuttuminen ja tutkimuksen nopea toimeenpaneminen. Perehdytys olisi tullut tehdä suunnitellusti ja siihen olisi tullut käyttää enemmän aikaa, jotta haastattelut olisivat sujuneet alusta asti luontevasti. Tosin käytännön ongelmat ilmenevät vasta harjoitustilanteissa.

Kylmäpihlajalla haasteeksi muodostui huonon veneilykesän lisäksi se, että saaristo-oppaiden oli hoidettava ensisijaisesti oma oppaan työnsä. Oppaat kokivat haasteellisena kaksoisroolin eli oman työnsä hoitamisen ja samanaikaisesti kävijätutkimuksen toteuttamisen. Jatkossa onkin syytä miettiä, millainen käytäntö olisi toimivin Kylmäpihlajalla.

Preiviikinlahdella lintukausi oli keskimääräistä huonompi. Tämä näkyi kävijöiden ja lintuharrastajien vähäisessä määrässä. Kävijöitä oli aineiston keruuajana tavanomaista vähemmän liikkeellä. Preiviikinlahdella aineiston keruu tulisi aloittaa jo huhtikuun lopulla tai toukokuun alussa, jolloin kävijöitä liikkuu alueella enemmän. Käytännössä se ei ollut mahdollista, sillä harjoittelijan työsuhte ei ollut alkanut.

Haastattelutilanteessa havaittiin, että joidenkin kysymysten muotoilu aiheutti vaikeuksia vastaajien keskuudessa. Osa virheellisistä vastauksista pystyttiin korjaamaan tallennusvaiheessa tehtyjen loogisuustarkastusten perusteella. Kyselylomakkeen (ks. liite 1) toimivuutta tulisi jatkossa pohtia seuraavien kysymysten kohdalla:

- Kysymys 2b (käynnin kesto yhteensä kansallispuistossa ja sen lähialueella). Vastaajien oli vaikea hahmottaa kansallispuiston ja sen lähialueen rajoja, vaikka heillä oli käytettävissä kartat. Myös kysymyksen muotoilu aiheutti vastaajissa epävarmuutta.
- Kysymys 3b (yöpyminen kansallispuiston lähialueella). Kysymysten 3a ja 3b välillä ei ymmärretty olevan eroa, eikä karttaa aina käytetty hyväksi, vaikka siihen pyrittiin ohjeistamaan. Kysymyksen voisi muotoilla eri tavalla tai uudistaa koko kyselylomakkeen rakennetta, jotta 3b eroaisi paremmin edellisestä kohdasta. Kysymyksen hankaluutta lisäsi Selkämeren pirstaleisuus. Kansallispuiston rajaus koettiin vaikeaksi.
- Myös kysymys 10 (palveluiden laatu ja määrä) on pitkä ja raskas. Kaikki vastaajat eivät jaksaneet vastata jokaiseen kohtaan tai vastasivat vain palveluiden laatuun ja jättivät määrää koskevan kohdan täyttämättä. Osa vastasi kysymyksiin virheellisesti ja näitä vastauksia jouduttiin käymään läpi tallennusvaiheessa. Kysymyspatteristossa on myös kaksi kohtaa, tiestö ja pysäköintipaikat, jotka eivät sovellu pääosin merellä sijaitsevaan Selkämeren kansallispuistoon. Tämä ehkä laskee vastaajien motivaatiota huolelliseen vastaamiseen.
- Kysymys 13 (rahankäyttö) aiheutti niin ikään monessa vastaajassa hieman epävarmuutta. Monesti, vaikka paikalle oli saavuttu veneellä ja eväitä saattoi olla mukana, vastattiin, ettei rahaa oltu käytetty. Todennäköisesti ne, jotka täyttivät kyselyn kotona, ehtivät paneutua kysymykseen tarkemmin ja jakoivat näin ollen myös vastata tarkemmin.

## 3 Tulokset

Kävijätutkimuksen tuloksissa tarkastellaan etupäässä koko Selkämeren kansallispuistoa. Koska Preiviikinlahti eroaa muista kohteista saavutettavuudeltaan ja erityisesti käynnin motiiveiltaan, joidenkin kysymysten osalta Preiviikinlahtea on tarkasteltu omana kohteenaan. Näissä tapauksissa tuloksissa on ollut selkeitä eroja. Teknisistä syistä tässä tarkastelussa Huhtalasta ja Yyterin lietteistä käytetään yhteistä nimitystä ”Preiviikinlahti”. Sälttö puolestaan mielletään osaksi saariston kohteita, koska se on myös vesitse saavutettavissa. Lisäksi Sälttöössä käynnin motiivit ovat samat kuin saaristossa. Näistä kohteista käytetään nimitystä ”merikohteet”.

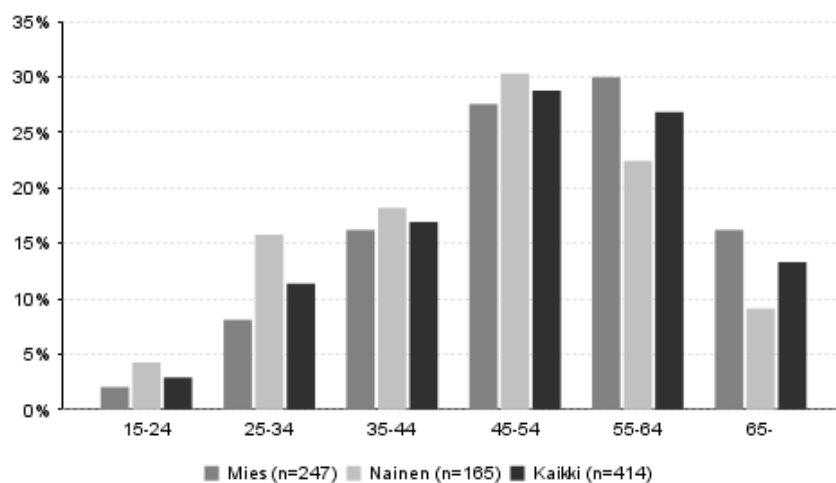
### 3.1 Kävijärakenne

#### 3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneista 60 % oli miehiä ja 40 % naisia. Miesten keski-ikä oli 52 vuotta ja naisten 48 vuotta (taulukko 4). Kaikkien vastaajien keski-ikä oli 50. Miehistä nuorin oli 15-vuotias ja vanhin 81-vuotias. Naisista nuorin oli 17-vuotias ja vanhin 78-vuotias. Suurin ikäryhmä oli 45–54-vuotiaat. Lähes yhtä paljon oli vastaajia 55–64-vuotiaissa (kuva 3). Naisista vastaajia oli eniten 45–54-vuotiaissa ja miehiä 55–64-vuotiaissa. Kävijöistä 56 % kuului näihin kahteen ikäluokkaan.

**Taulukko 4.** Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja koko sukupuolen mukaan. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 414.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	51,94	47,50	50,16
län keskihajonta	12,75	13,29	13,13
Minimi-ikä	15	17	15
Maksimi-ikä	81	78	81
Moodi	55	37	52
Mediaani	53	50	52



**Kuva 3.** Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

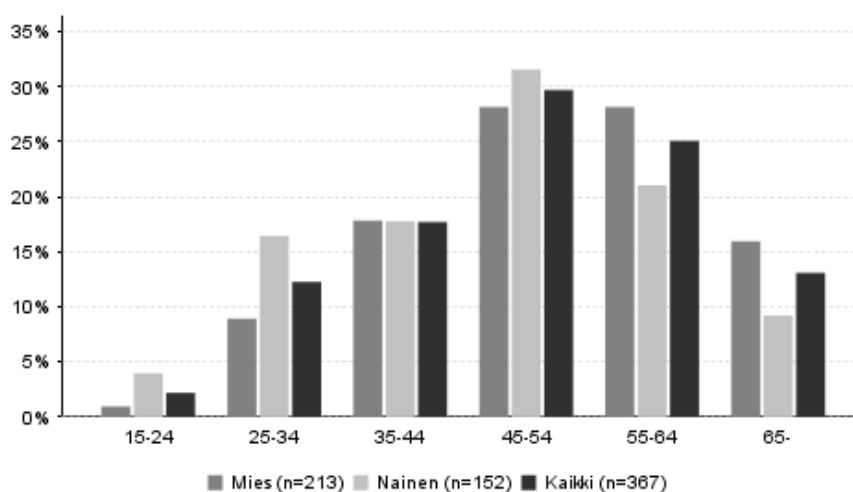
Merikohteissa kävijätutkimukseen vastanneista 58 % oli miehiä (taulukko 5). Miesten keski-ikä oli 52 vuotta, naisten 47 vuotta ja kaikkien vastanneiden 50 vuotta (taulukko 6). Aineiston kerääjät eivät kohdanneet kesän aikana yhtään sellaista veneseuruetta, joka olisi koostunut ainoastaan naisista. Sen sijaan pelkästään miehistä koostuvia seurueita kävi kansallispuistossa useita. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat sekä miehissä että naisissa (kuva 4).

**Taulukko 5.** Selkämeren kansallispuiston merikohteissa vastanneiden sukupuoli-jakauma vuonna 2012.

Sukupuoli	Kpl	%
Mies	215	58
Nainen	153	42
<b>Yhteensä</b>	<b>368</b>	<b>100</b>

**Taulukko 6.** Selkämeren kansallispuiston merikohteissa vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja vuonna 2012. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 367.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	51,75	47,36	49,92
län keskihajonta	12,54	13,31	13,03
Minimi-ikä	15	17	15
Maksimi-ikä	81	78	81
Moodi	49	37	52
Mediaani	52	50	51



**Kuva 4.** Selkämeren kansallispuiston merikohteissa vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan vuonna 2012.

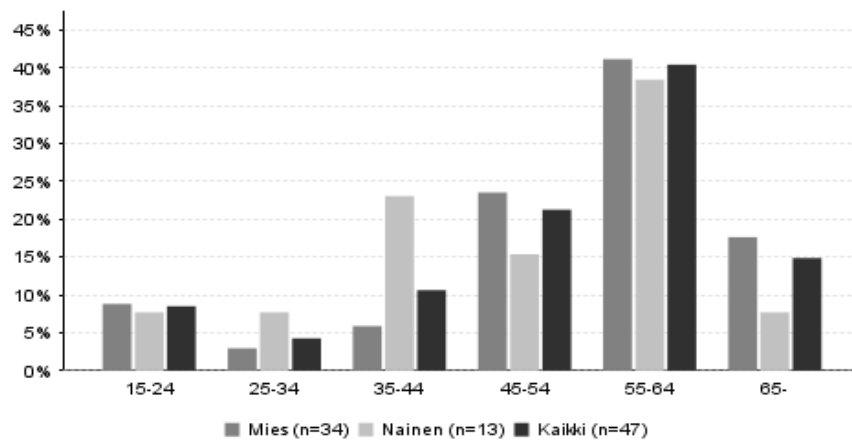
Preiviikinlahdella vastaajissa oli enemmän miehiä kuin merikohteilla (71 % vs. 58 %) (taulukko 7) ja vastaajat olivat hivenen iäkkäämpiä. Miesten keski-ikä Preiviikinlahdella oli 53 ja naisten 49 vuotta. Kaikkien vastaajien keski-ikä oli 52 vuotta (taulukko 8 ja kuva 5). Suurin ikäryhmä oli 55–64-vuotiaat. Vastaajista 40 % kuului tähän ikäluokkaan.

**Taulukko 7.** Vastanneiden sukupuolijakauma Preiviikinlahdella vuonna 2012.

Sukupuoli	Kpl	%
Mies	34	71
Nainen	14	29
<b>Yhteensä</b>	<b>48</b>	<b>100</b>

**Taulukko 8.** Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja Preiviikinlahdella. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 47.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	53,18	49,15	52,06
län keskihajonta	14,13	13,47	13,92
Minimi-ikä	18	23	18
Maksimi-ikä	72	67	72
Moodi	55	60	55
Mediaani	56	52	55



**Kuva 5.** Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan Preiviikinlahdella vuonna 2012.

Kaikista vastanneista 30 % oli suorittanut opistotasaisen tutkinnon (taulukko 9). Vastanneista 29 % oli suorittanut ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon ja 17 % alemman yliopisto- tai korkeakoulututkinnon. Vastaajista 17 % oli suorittanut ammattikoulututkinnon ja ilman ammatillista tutkintoa oli 8 % vastaajista. Miehillä yleisin ammatillinen koulutus oli ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto ja naisilla opistotasainen tutkinto.



**Taulukko 9.** Kaikkien vastanneiden ammatillinen koulutus Selkämeren kansallispuistossa sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	Kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	51	21	18	11	70	17
Opistotasoinen tutkinto	63	26	59	36	125	30
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	37	15	31	19	69	17
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	72	30	45	27	118	29
Ei ammatillista tutkintoa	21	9	11	7	32	8
<b>Yhteensä</b>	<b>244</b>	<b>100</b>	<b>164</b>	<b>100</b>	<b>414</b>	<b>100</b>

Kaikista vastanneista 98 % oli Suomesta. Ulkomaalaisia vastaajia oli Ruotsista, Yhdysvalloista, Sveitsistä, Thaimaasta ja Saksasta. Kaukaisin vastaaja oli Thaimaasta (taulukko 10).

Kaikista vastaajista 42 % oli paikallisia asukkaita, jotka asuivat Selkämeren kansallispuiston lähi-alueella, so. puiston sijaintikunnissa (Merikarvia, Pori, Luvian, Eurajoki, Rauma, Pyhäranta, Uusikaupunki, kuva 1). Kotimaisia matkailijoita eli kansallispuiston lähialueen ulkopuolella asuvia oli 56 % vastaajista (taulukko 11).

Preiviikinlahdella oli enemmän paikallisia kävijöitä (52 %) kuin merikohteissa (41 %) ja vastaajista lähes puolet, 45 %, oli Porista (taulukko 12).

**Taulukko 10.** Kaikkien vastanneiden kotimaa Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

Kotimaa	Kpl	%
Suomi	420	98
Ruotsi	5	1
Yhdysvallat	2	0
Sveitsi	1	0
Thaimaa	1	0
Saksa	1	0
<b>Yhteensä</b>	<b>430</b>	<b>100</b>

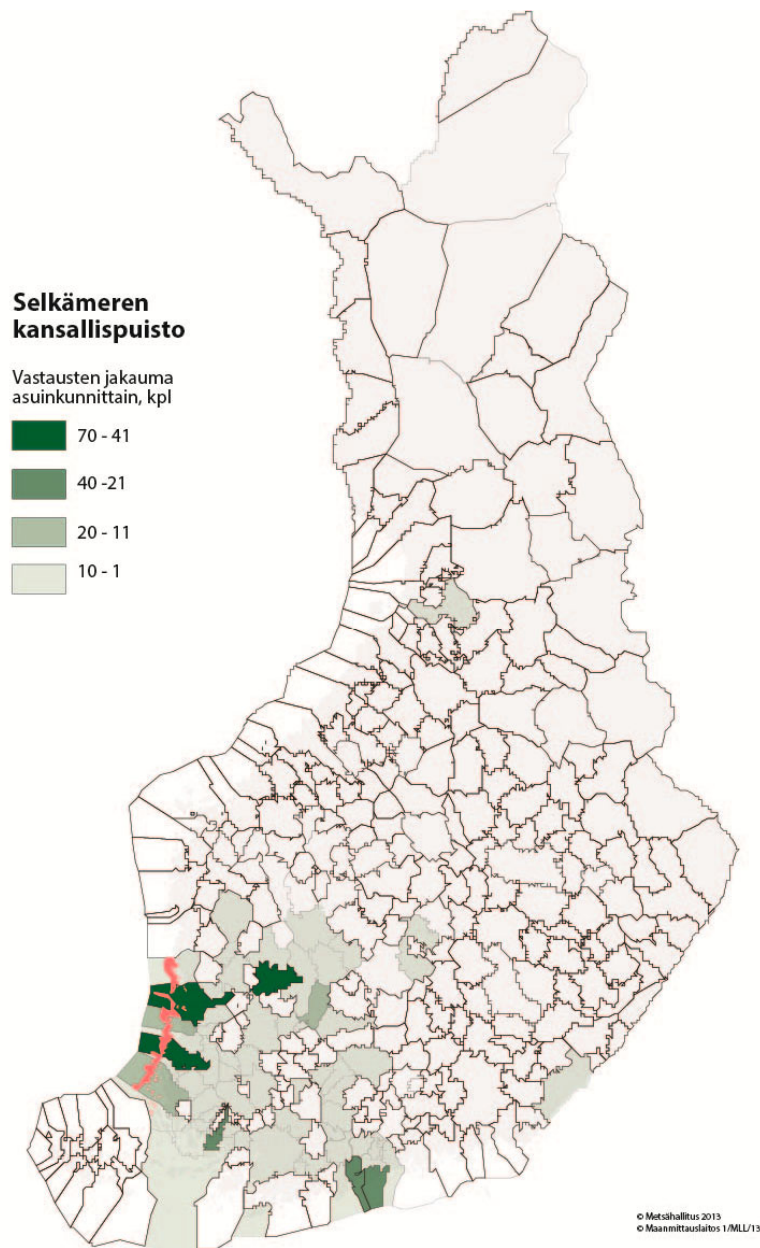
**Taulukko 11.** Kaikkien vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella Selkämeren kansallispuistossa.

Kävijätyyppi	Kpl	%
Paikallinen asukas	175	42
Kotimainen matkailija	231	56
Ulkomainen matkailija	10	2
<b>Yhteensä</b>	<b>416</b>	<b>100</b>

**Taulukko 12.** Kaikkien vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella Preiviikinlahdella ja merikohteissa.

Kävijätyyppi	Preiviikinlahti, kpl	%	Merikohteet, kpl	%
Paikallinen asukas	25	52	150	41
Kotimainen matkailija	21	44	210	57
Ulkomainen matkailija	2	4	8	2
<b>Yhteensä</b>	<b>48</b>	<b>100</b>	<b>368</b>	<b>100</b>

Kotimaisista vastaajista 44 % oli kotoisin Satakunnasta ja 25 % Varsinais-Suomesta (kuva 6). Kunnittain tarkasteltuna eniten kävijöitä oli Porista (22 %) ja Raumalta (10 %). Lähialueen ulkopuolelta tulevista kävijöistä suurin osa saapui pääkaupunkiseudulta sekä Tampereen ja Turun seudulta.



**Kuva 6.** Vastanneiden kotimaisten kävijöiden asuinkunnat (n = 407). Selkämeren kansallispuiston sijainti on merkitty karttaan punaisena alueena. © Metsähallitus 2015, © Maanmittauslaitos 1/MML/15.

### 3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Selkämeren kansallispuiston kävijät saapuivat puistoon useimmiten pienissä 2–5 hengen seurueissa (69 %) (taulukko 13). Suuremmissa seurueissa, joissa oli vähintään kuusi henkilöä, liikkui 26 % vastaajista. Yksin liikkuvia oli 5 %, ja he olivat tyypillisesti lähialueella asuvia miehiä. Seurueen koko oli keskimäärin yhdeksän henkeä. Seurueen koon keskiarvoa nosti yksi iso ryhmä, jossa kävijätutkimukseen vastanneita oli kymmeniä. Kyseessä oli 65 hengen ryhmä Kuuskajaskarissa.

Vastanneista 28 %:lla oli seurueissaan alle 15-vuotiaita (taulukko 14). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 2,2 ja lasten ikä oli keskimäärin yhdeksän vuotta. Liikuntaesteisiä oli neljässä seurueessa, kussakin yksi henkilö (taulukko 14).

**Taulukko 13.** Vastanneiden seuruetiedot koko Selkämeren kansallispuiston alueella vuonna 2012.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	22	5
2–5 hengen seurue	285	69
6 tai useamman hengen seurue	109	26
<b>Yhteensä</b>	<b>416</b>	<b>100</b>

**Taulukko 14.** Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	394	9,1	14,84	2	2	3	6	65
Alle 15-vuotiaita	111	2,2	1,53	1	1	2	3	10
Liikuntaesteisiä	4	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	178	2003,7	4,34	1996	2000	2004	2007	2012

Yli puolet vastaajista (59 %) oli tullut puistoon oman perheen kanssa (taulukko 15). Ystävien kanssa liikkui 18 % vastaajista. Työtoverien seurassa oli 8 % ja omien sukulaisten seurassa 5 % vastaajista. Muutamat kävijät olivat liikkeellä ohjelmanpalveluyrityksen asiakkaiden, kerhon tai yhdistyksen, opiskeluryhmän tai koululuokan kanssa. Muista seuruetyypeistä yksittäiset maininnat olivat purjehduskoulu, rippikouluryhmä ja tutun tuttu.

**Taulukko 15.** Seurueen koostumus Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

Seurue	Kpl	%
Oman perheen jäsenet	226	59
Muut sukulaiset	21	5
Ystävät	69	18
Työtoverit	30	8
Koululuokka	2	1
Opiskeluryhmä	7	2
Eläkeläisryhmä	1	0
Ohjelmanpalveluyrityksen asiakkaat	12	3
Kerho, yhdistys tms.	10	3
Jokin muu	5	1
<b>Yhteensä</b>	<b>383</b>	<b>100</b>

Merikohteiden ja Preiviikinlahden seurueissa oli havaittavissa joitakin eroja (taulukot 16–21):

- Merikohteissa kävijät saapuivat puistoon useimmiten 2–5 hengen seurueissa (72 %), Preiviikinlahdella vastaava luku oli 40 %.
- Preiviikinlahdella kävijät liikkuivat merikohteisiin verrattuna enemmän yksin (28 %). Merikohteilla vastaava luku oli vain 2 %.
- Merikohteissa liikuttiin etupäässä oman perheen kanssa (61 %). Preiviikinlahdella oman perheen kanssa liikkui 35 % vastaajista. Preiviikinlahdella puolestaan ystävien kanssa liikuttiin useammin (29 %) kuin merikohteilla (17 %).
- Ainoastaan Preiviikinlahdella haastattelijat kohtasivat koulu- ja opiskelijaryhmiä, mikä voi osittain selittyä haastatteluiden ajoittumisella ja osittain Preiviikinlahden paremmalla saavutettavuudella.

**Taulukko 16.** Vastanneiden seuruetiedot Selkämeren kansallispuiston merikohteilla vuonna 2012.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	9	2
2–5 hengen seurue	266	72
6 tai useamman hengen seurue	94	25
<b>Yhteensä</b>	<b>369</b>	<b>100</b>

**Taulukko 17.** Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Selkämeren kansallispuiston merikohteilla vuonna 2012.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	360	9,4	15,44	2	2	4	6	65
Alle 15-vuotiaita	110	2,2	1,53	1	1	2	3	10
Liikuntaesteisiä	4	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	177	2003,7	4,31	1996	2000	2004	2007	2012

**Taulukko 18.** Seurueen koostumus Selkämeren kansallispuiston merikohteilla vuonna 2012.

Seurue	Kpl	%
Oman perheen jäsenet	215	61
Muut sukulaiset	20	6
Ystävät	60	17
Työtoverit	30	9
Eläkeläisryhmä	1	0
Ohjelmapalveluyrityksen asiakkaat	12	3
Kerho, yhdistys tms.	10	3
Jokin muu	4	1
<b>Yhteensä</b>	<b>352</b>	<b>100</b>

**Taulukko 19.** Vastanneiden seuruetiedot Preiviikinlahdella vuonna 2012.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	13	28
2–5 hengen seurue	19	40
6 tai useamman hengen seurue	15	32
<b>Yhteensä</b>	<b>47</b>	<b>100</b>

**Taulukko 20.** Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Preiviikinlahdella vuonna 2012.

	n	Keski- arvo	Keski- haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	34	6,0	4,49	2	2	3	12	13
Alle 15-vuotiaita	1	1,0		1	1	1	1	1
Liikuntaesteisiä	0							
Alle 15-vuotiaiden syntymä- vuodet	1	2012,0		2012	2012	2012	2012	2012

**Taulukko 21.** Seurueen koostumus Preiviikinlahdella vuonna 2012.

Seurue	Kpl	%
Oman perheen jäsenet	11	35
Muut sukulaiset	1	3
Ystävät	9	29
Koululuokka	2	6
Opiskeluryhmä	7	23
Jokin muu	1	3
<b>Yhteensä</b>	<b>31</b>	<b>100</b>

## 3.2 Käynti Selkämeren kansallispuistossa

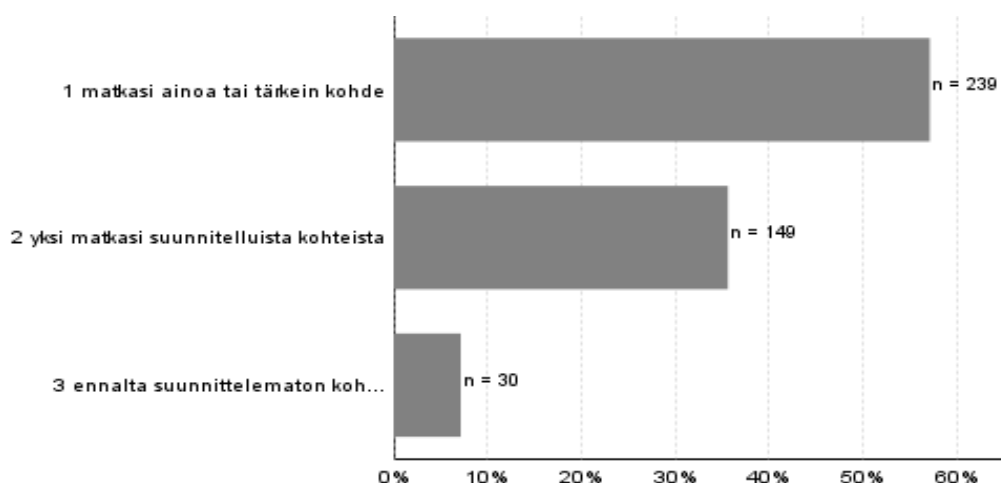
### 3.2.1 Kohteen tärkeys

Yli puolet (57 %) vastaajista ilmoitti Selkämeren kansallispuiston olevan heidän matkansa ainoa tai tärkein kohde (kuva 7). Kansallispuisto oli 36 %:lle vastaajista yksi matkan suunnitelluista kohteista. Muita suosittuja matkan kohteita olivat esimerkiksi Ahvenanmaa (12 mainintaa), Ahvenanmaan saaristo (7), Saaristomeri (16), Turunmaan saaristo (8), Uusikaupunki (7), Saaristomeren kansallispuisto (4) ja Rauma (4). Monessa vastauksessa oli mainittu useampia kohteita. Muutamia yksittäisiä mainintoja saivat purjehdus ilman päämäärää, Isokari, Katanpää, Kylmäpihlaja, Kuuskajaskari, Lyökin pooki, Säpin lintuasema, valtakunnallinen pyöräreitti 8 sekä mökki (liite 10). Ennalta suunnittelematta Selkämeren kansallispuistoon saapui vain 7 % vastaajista.

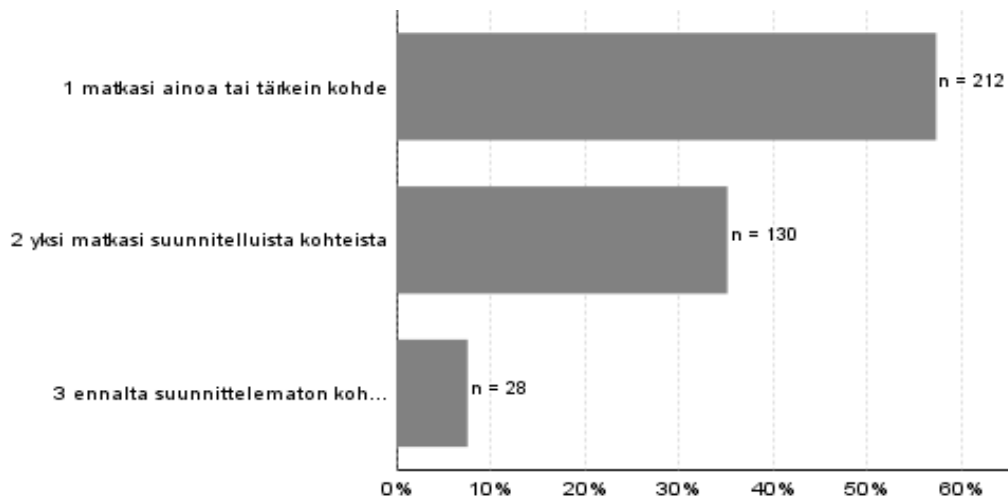
Merikohteiden ja Preiviikinlahden kävijät erosivat toisistaan lähinnä matkan muiden kohteiden osalta. Merikohteissa muiksi käyntikohteiksi ilmoitettiin esimerkiksi Saaristomeri, Turun saaristo, Ahvenanmaa, Kustavi, Höga Kusten, Brändö ja Ouran saaristo. Preiviikinlahdella muita suosittuja kohteita olivat muut lintukohteet ja lintutornit Meri-Porin alueella, esimerkiksi Teemuluoto (4), Toukari (2), Enäjärvi (2), Puurijärvi (3), Kokemäenjoen suisto (1) ja hautausmaat.

Merikohteilla vain 8 % vastaajista oli poikennut kansallispuistoon ennalta suunnittelematta (kuva 8). Matkan pääkohteiksi mainittiin tällöin Ahvenanmaa, Saaristomeri, purjehdus ilman päämäärää, Uusikaupunki, Isokari, Katanpää, Iso-Enskeri, Lyökin pooki ja Yyterin lietteet. Preiviikinlahdella vain 4 % oli poikennut puistoon suunnittelematta (kuva 9). Tällöin pääkohteiksi mainittiin Yyteri.

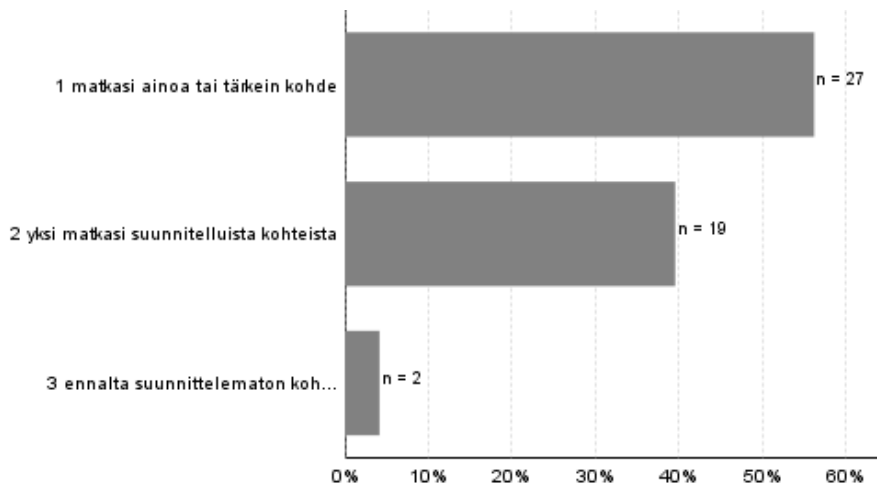
Vastauksia tarkasteltaessa on huomioitava, että moni vastaaja piti matkan pääkohteena juuri sitä kohdetta, missä he vastaushetkellä olivat – ei Selkämeren kansallispuistoa. Tämä tuli ilmi keskusteluissa kävijöiden kanssa. Erityisesti paikallisille kävijöille kansallispuiston merkitys vierailuun oli vähäinen. Kohteilla on pitkä käyttöhistoria, eikä kansallispuiston perustaminen ole kaikissa kohteissa vaikuttanut käyntien motiiveihin. Kansallispuiston rajaus ja siihen kuuluvat alueet olivat monelle hyvin epäselviä. Useat ymmärtävät puistoon kuuluvaksi sellaisia alueita, joita ei siihen kuulu ja päinvastoin.



**Kuva 7.** Selkämeren kansallispuiston tärkeys matkan kohteena vuonna 2012 (n = 418).



**Kuva 8.** Selkämeren kansallispuiston tärkeys matkan kohteena merikohteissa (n = 315).



**Kuva 9.** Selkämeren kansallispuiston tärkeys matkan kohteena Preiviikinlahdella (n = 48).

### 3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Koko puiston alueella useimmat kävijätutkimukseen vastanneista osallistuivat tällä käynnillä 4–6 toimintaan (44 % vastaajista); 1–3 toimintaan osallistui 29 % vastaajista (taulukko 22). Vastaajista 22 % harrasti 7–9 toimintaa. Naiset harrastivat keskimäärin useampia asioita kuin miehet. Merikohteissa harrastusten kirjo oli laajempi kuin Preiviikinlahdella, jossa kaikkien ilmoittama harrastusmäärä oli enintään kuusi (taulukot 23 ja 24).

**Taulukko 22.** Harrastusten lukumäärä tällä käynnillä koko Selkämeren kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	80	32	40	24	124	29
4–6	105	42	75	45	188	44
7–9	52	21	40	24	93	22
10 tai enemmän	11	4	12	7	23	5
<b>Yhteensä</b>	<b>248</b>	<b>100</b>	<b>167</b>	<b>100</b>	<b>428</b>	<b>100</b>

**Taulukko 23.** Harrastusten lukumäärä tällä käynnillä Selkämeren kansallispuiston merikohteissa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	58	27	34	22	95	25
4–6	93	43	67	44	168	44
7–9	52	24	40	26	93	25
10	11	5	12	8	23	6
<b>Yhteensä</b>	<b>214</b>	<b>100</b>	<b>153</b>	<b>100</b>	<b>379</b>	<b>100</b>

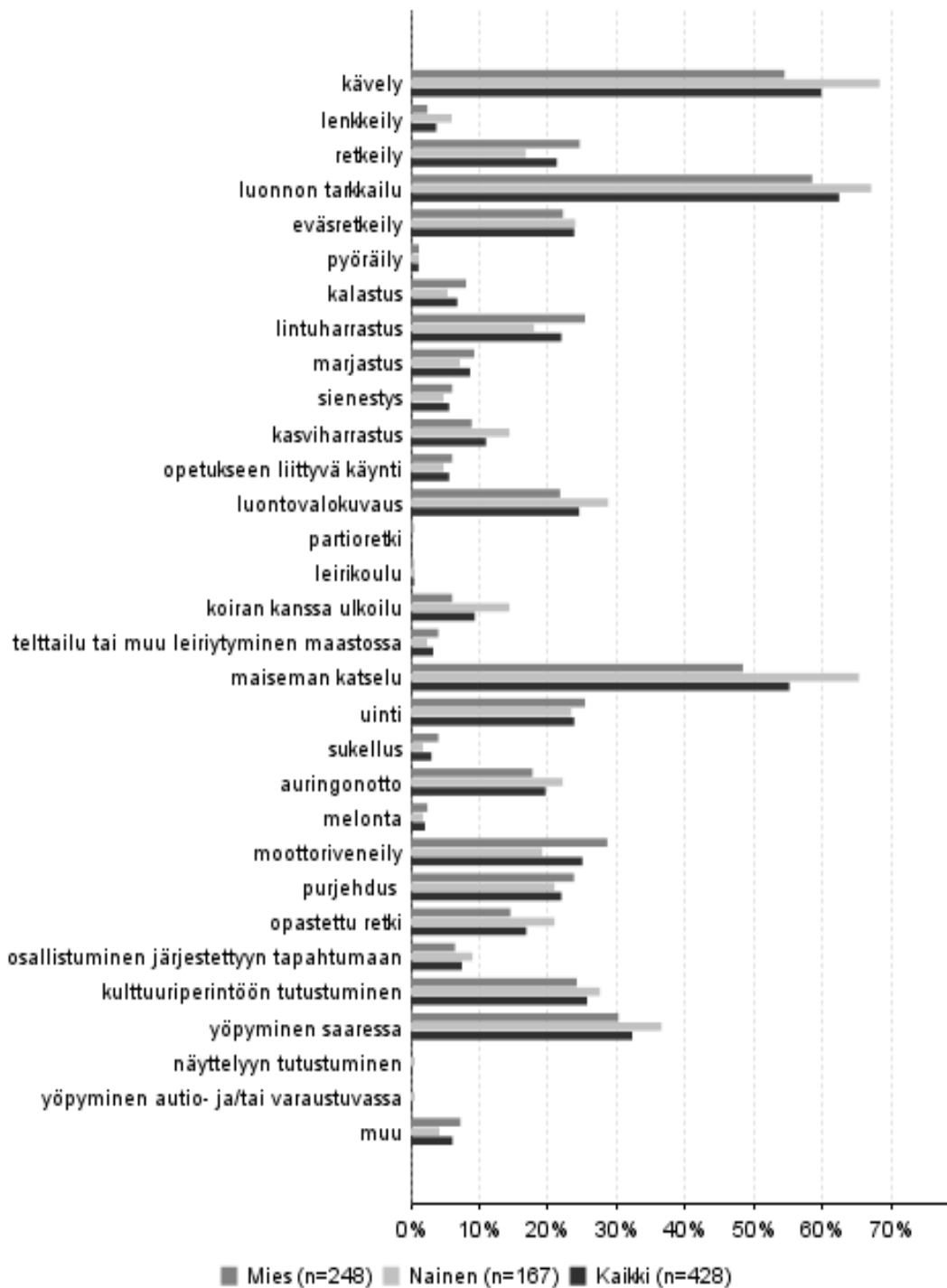
**Taulukko 24.** Harrastusten lukumäärä tällä käynnillä Preiviikinlahdella.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	22	65	6	43	29	59
4–6	12	35	8	57	20	41
<b>Yhteensä</b>	<b>34</b>	<b>100</b>	<b>14</b>	<b>100</b>	<b>49</b>	<b>100</b>

Koko puiston alueella kävijät harrastivat useimmiten luonnon tarkkailua (62 %), kävelyä (60 %), maiseman katselua (55 %), yöpymistä saarella (32 %) ja kulttuuriperintöön tutustumista (26 %) (kuva 10). Myös moottoriveneilyä (25 %), luontovalokuvausta (25 %), eväsretkeilyä (24 %), uintia (24 %), lintuharrastusta (22 %) ja auringonottoa (20 %) ilmoitti harrastavansa yli 20 % vastaajista. Opastetulla retkellä oli 17 % vastaajista.

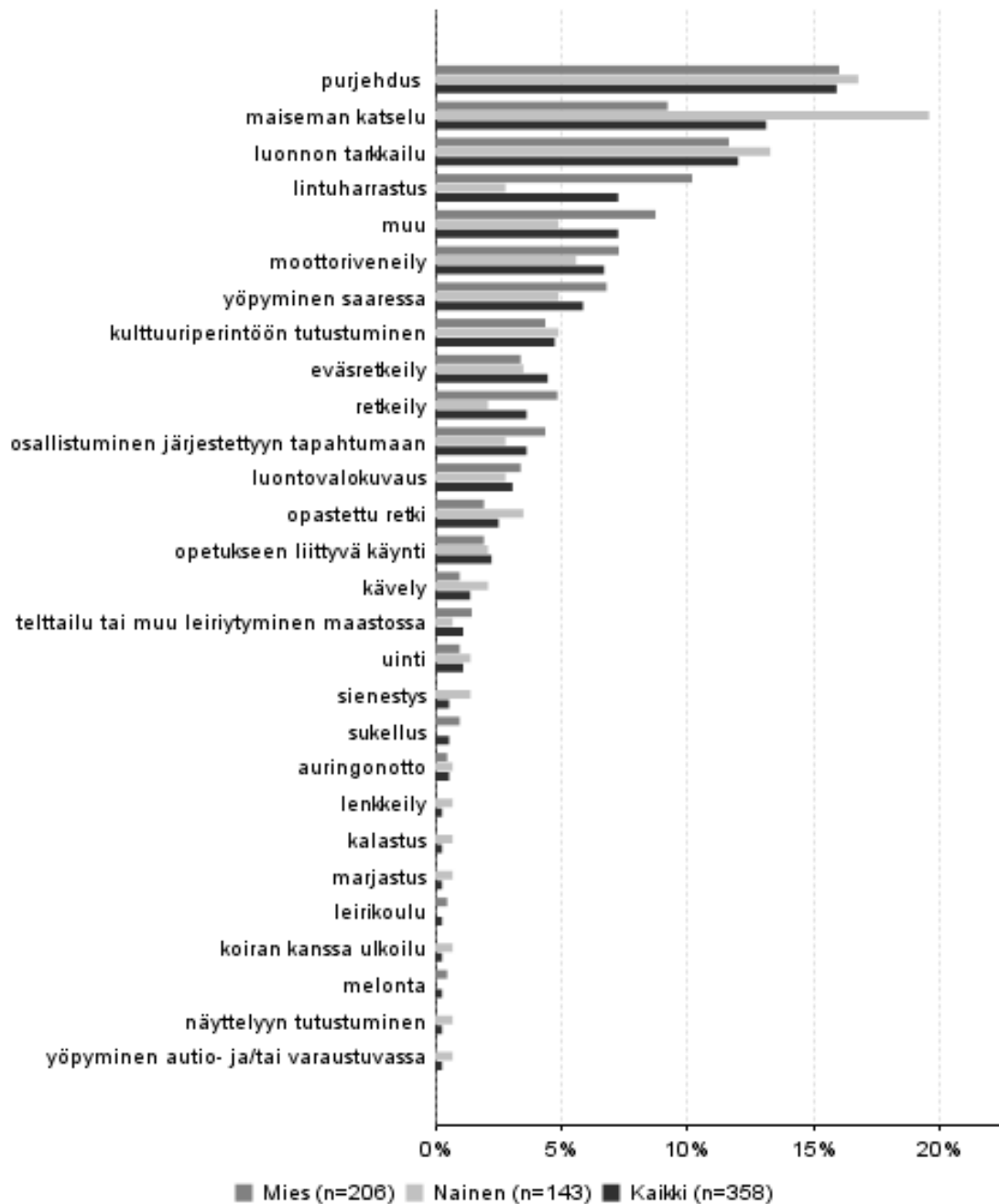
Naisilla suosituin harrastus oli kävely, jota ilmoitti harrastavansa 68 % vastaajista (kuva 10). Naisilla korkean vastausprosentin saivat myös luonnon tarkkailu (67 %), maiseman katselu (65 %) ja yöpyminen saarella (37 %). Naiset harrastivat kävelyä, luonnon tarkkailua, osallistuiivat opastetulle retkelle ja ulkoiluttivat koiria enemmän kuin miehet. Miesten harrastukset jakaantuivat keskimäärin tasaisemmin eri harrastusten kesken kuin naisten harrastukset. Kävelyn (54 %) ohella miehet harrastivat luonnon tarkkailua (58 %), maiseman katselua (48 %), yöpymistä saarella (30 %), moottoriveneilyä (29 %) ja retkeilyä (25 %). Kalastamisella oli pieni merkitys kyselyyn osallistuneille. Muiksi harrastuksiksi kävijät mainitsivat mm. saunomisen, majakkaan tutustumisen, tuttavien mökillä käymisen, grillaamisen, oleskelun, ajanvieton, työnteon tai henkilöstöpäivän, teatteriesityksen harjoittelun ja ystävien tapaamisen.





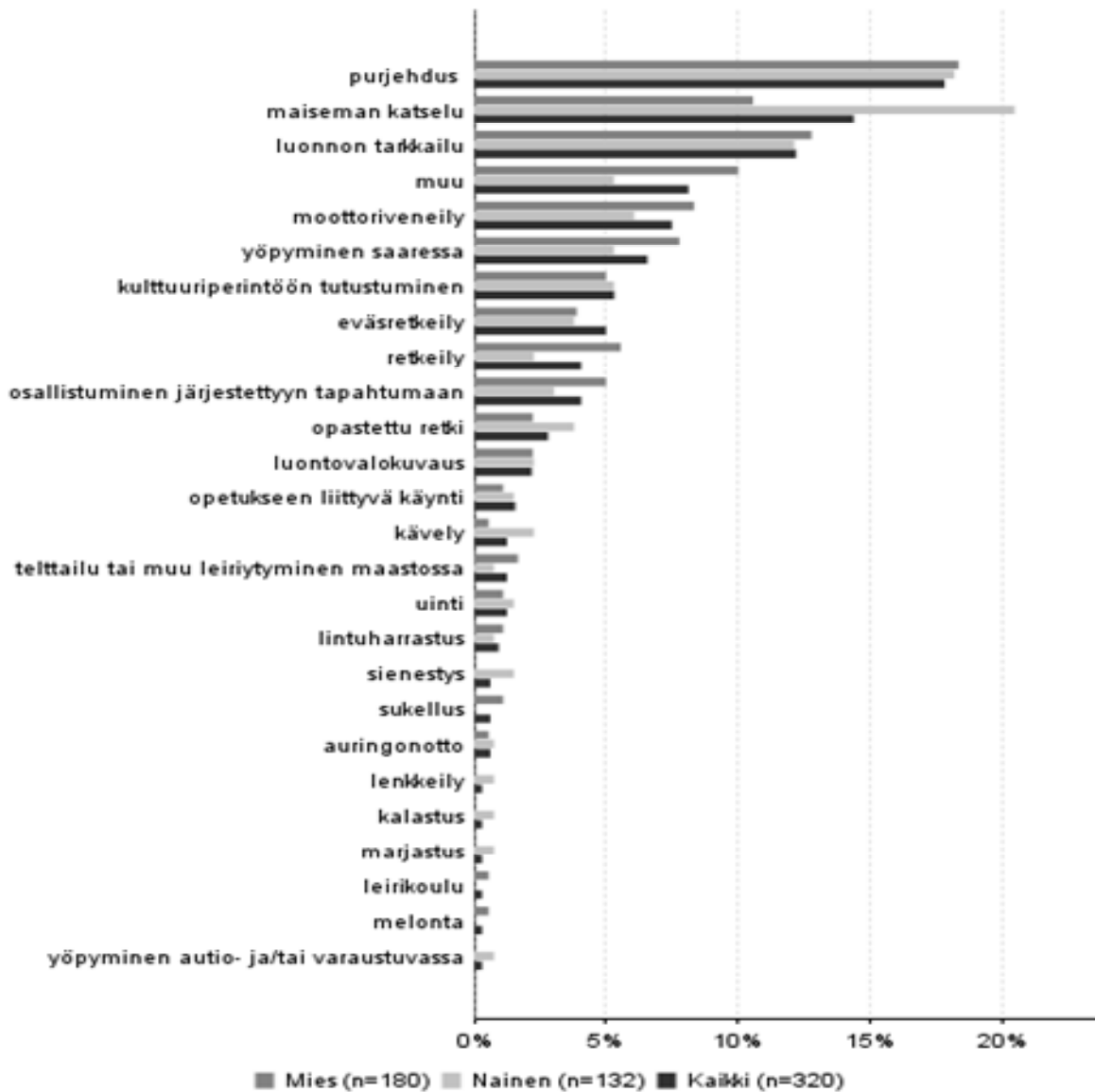
**Kuva 10.** Pääasialliset aktiviteetit, joihin vastanneet osallistuivat tai aikoivat osallistua tällä käynnillään Selkämeren kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, mikä oli heidän tärkein harrastuksensa tällä käynnillä Selkämeren kansallispuistossa. Tärkeimmäksi nostettiin purjehdus, jonka valitsi tärkeimmäksi 16 % vastaajista (kuva 11). Purjehdus oli matkan tärkein harrastus sekä miehillä että naisilla. Kannattaa huomioida, että purjehtiminen painottuu puiston eteläisempiin osiin, kun taas pohjoisempana moottoriveneily on yleisempää. Tämä selittyy väylien ja venereittien syvyyksillä ja vesien karikkoisuudella. Maisemankatselu oli tärkeintä 13 % vastaajista, luonnon tarkkailun koki tärkeimmäksi 12 %, lintuharrastuksen 7 %, moottoriveneilyn 7 %, yöpymisen saarella 6 % ja kulttuuriperintöön tutustumisen 6 % vastaajista. Naisille maisemien katselu (20 %) oli tärkeämpää kuin miehille (9 %). Muutoin miesten ja naisten väliset erot eivät olleet huomattavia. Lintuharrastus oli miehille naisia tärkeämpi ajanviete.



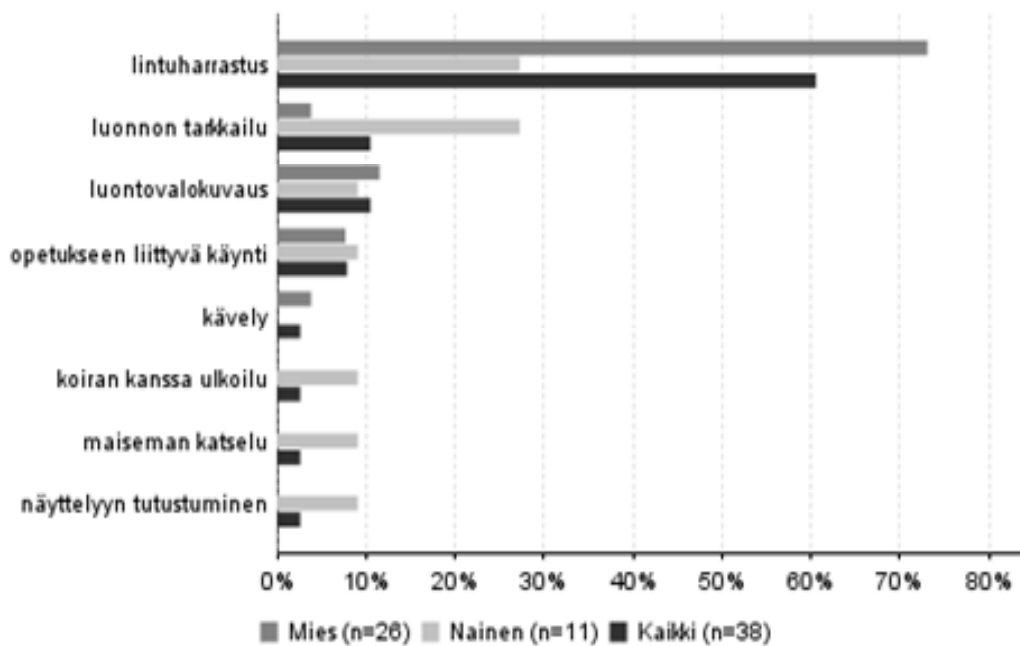
**Kuva 11.** Vastaajien tärkeimmät harrastukset tällä käynnillä Selkämeren kansallispuistossa.

Merikohteiden kävijöillä suosituin harrastus tällä käynnillä oli luonnon tarkkailu (63 %), kävely (62 %), maiseman katselu (59 %), yöpyminen saarella (36 %), kulttuuriperintöön tutustuminen (29 %), moottoriveneily (28 %), uinti (27 %), luontovalokuvaus (25 %), purjehdus (25 %) ja eväsretkeily (26 %). Kaikkein tärkeimpiä toimintoja merikohteissa olivat purjehdus (18 %), maiseman katselu (14 %) ja luonnon tarkkailu (12 %) (kuva 12). Naisten ja miesten välisiä eroja luonnehtii harrastuksen toiminnallisuus: miehet harrastivat enemmän aktiivista toimintaa ja naiset enemmän luonnossa olemista.



**Kuva 12.** Vastaajien tärkeimmät harrastukset tällä käynnillä Selkämeren kansallispuiston merikohteissa.

Preiviikinlahti on tunnettu lintukohde ja se ilmeni myös harrastusvastauksissa. Sekä miesten että naisen keskuudessa ylivoimaisesti suosituin aktiviteetti oli lintuharrastus (61 %). Lisäksi harrastettiin luonnon tarkkailua (59 %) ja luontovalokuvausta (11 %). Vain Preiviikinlahdella oli opetukseen liittyviä käyntejä (20 %), mikä voi selittyä sillä, että ainoastaan Preiviikinlahdella kysely oli käynnissä jo toukokuussa. Myös lenkkeilyä, retkeilyä, eväsretkeilyä ja pyöräilyä harrastettiin. Luontovalokuvaus oli suositumpaa miesten parissa kuin naisilla, naiset puolestaan tarkkailivat luontoa, ulkoiluttivat koiraa ja katselivat maisemaa useammin kuin miehet. Preiviikinlahdella vastanneiden tärkeimmät aktiviteetit täydentävät näitä havaintoja (kuva 13).



**Kuva 13.** Vastajien tärkeimmät harrastukset tällä käynnillä Preiviikinlahdella.

### 3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä kansallispuiston kohteissa he tällä käynnillä olivat vierailleet tai aikoivat vierailla. Suurin osa vastanneista (29 %) ilmoitti joko vierailleensa tai vierailevansa Isossakarissa. Muita suosittuja käyntikohteita kansallispuistossa olivat Katanpää, Kylmäpihlaja, Kuuskajaskari, Säppi ja Preiviikinlahdella Yyterin liete (taulukko 25). Suurin osa vastauslomakkeista (87 %) saatiin merikohteista, mikä näkyy myös käyntikohteiden jakaumassa. Tarjottujen vaihtoehtojen ulkopuolelta mainittiin mm. Ouraluoto, Oura, Putsaari, Santakari, Munakari ja Yyteri (taulukko 26).

Merikohteiden kävijät vierailivat tai aikoivat vierailla tällä käynnillä Isossakarissa (33 %), Katanpäässä (26 %), Kylmäpihlajalla (19 %), Kuuskajaskarissa (18 %), Säpissä (16 %) ja Iso-Enskerissä (8 %). Lähialueiden veneilijöille Katanpää ja Isokari ovat luontaisia yöpymispaikkoja matkalla etelään, esimerkiksi Ahvenanmerelle ja Saaristomerelle. Muita käyntikohteita olivat Santakari (5), Ouraluoto (3), Oura (3), Putsaari (4), Rookerunni ja Munakari (2). Hamskerissa ja Seliskerissä oli käynyt suhteellisen pieni osa vastanneista, mitä selittää osaltaan se, ettei kohteisiin ole julkisia eikä säännöllisiä kulkuyhteyksiä.

Preiviikinlahdella vastanneet vierailivat tai aikoivat vierailla tällä käynnillä kansallispuistossa Yyterin lietteillä (98 %), Preiviikinlahdella Huhtalassa (17 %) ja Säpissä (4 %). Muista kohteista mainittiin Yyteri (3 mainintaa). Herrainpäivät ja Leveäkarin lintutorni mainittiin yhden kerran.

**Taulukko 25.** Käyntien alueellinen jakautuminen Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean vaihtoehdon.

Käyntikohde	Kpl	%
Muulla	39	9
Hamskeri	19	4
Sälttöö	6	1
Seliskeri	16	4
Iso-Enskeri	29	7
Preiviikinlahti, Yyterin liete	50	12
Säppi	63	15
Kylmäpihlaja	73	17
Kuuskaajaskari	69	16
Isokari	125	29
Katanpää	100	23
Preiviikinlahti, Huhtala	8	2
<b>Vastanneita yhteensä</b>	<b>426</b>	

**Taulukko 26.** Vastanneiden ilmoittamat muut käyntikohteet Selkämeren kansallispuistossa.

Käyntikohde muu	Kpl
Herrainpäivät	1
Koulun pikkubussi	1
Kuiskeri	1
Kustavi	1
Ledaskeri	1
Leveäkari, Riitasaranlahti	1
Luvia	1
Lyökin pooki	1
Merikarvia, Oura	1
Oura	2
Ouraluoto	3
Outoori	1
Pleikonki	1
Putsaari	4
Reksaari	1
Reposaari, Rauma	1
Rookerunni, Munakari	2
Santakari	2
Santakari, Ouraluoto	1
Santakari, Reksaari	1
Santakarin pooki	1
Suokari, Reksaari	1
Susikari	1
Tynnyrikari (Navig.seura)	1
Uudenkaupungin saaristo	1
Uusikaupunki	1
Vuosnainen	1
Yyteri	2
Yyterin koli	1
Yyterin lietteet	1
<b>Yhteensä</b>	<b>39</b>

### 3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Kävijöistä 68 % oli käynyt Selkämeren kansallispuistossa aikaisemmin. Naisista 40 % oli alueella ensimmäistä kertaa ja miehistä 27 % (taulukko 27).

**Taulukko 27.** Käynnin toistuvuus Selkämeren kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	60	27	55	40	116	32
Käynyt aikaisemmin	161	73	81	60	247	68
<b>Yhteensä</b>	<b>221</b>		<b>136</b>		<b>363</b>	

Merikohteissa kävijöistä oli puistossa käynyt aikaisemmin 66 % ja Preiviikinlahden kävijöistä 85 % vastaajista (taulukot 28 ja 29).

**Taulukko 28.** Käynnin toistuvuus merikohteissa vastanneilla.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	56	29	53	42	110	34
Käynyt aikaisemmin	135	71	72	58	212	66
<b>Yhteensä</b>	<b>191</b>		<b>125</b>		<b>322</b>	

**Taulukko 29.** Käynnin toistuvuus Preiviikinlahdella vastanneilla.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	4	13	2	18	6	15
Käynyt aikaisemmin	26	87	9	82	35	85
<b>Yhteensä</b>	<b>30</b>		<b>11</b>		<b>41</b>	

Selkämeren kansallispuistossa aiemmin vierailleet olivat käyneet puistossa keskimäärin 11 kertaa viimeisten 12 kuukauden aikana (taulukko 30). Keskiarvoa nostavat erittäin aktiiviset kävijät, sillä puolet alueella käyneistä vastaajista on käynyt alueella aiemmin kolme kertaa. Moni vastaajista oli käynyt alueella ja kohteissa ennen kansallispuiston perustamista (taulukko 31). Yksi vastaaja oli käynyt kohteella jo vuonna 1950. Yli puolella kävijöistä ensimmäinen käynti alueella oli tapahtunut jo 15–20 vuotta sitten.

**Taulukko 30.** Selkämeren kansallispuistossa aiemmin vierailleiden käynnit viimeisten 12 kk:n aikana.

	N	Keski- arvo	Keski- haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Käynnit viimeisten 12 kuukauden aikana	247	11,3	26,89	0	1	3	10	300

**Taulukko 31.** Nykyisen Selkämeren kansallispuiston alueella aiemmin vierailneiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	243	1992,7	16,00	1950	1980	1998	2007	2012
vuotta sitten	243	19,3	16,00	0	5	14	32	62
Viimeksi käynyt								
vuonna	244	2010,0	5,37	1970	2010	2011	2012	2012
vuotta sitten	244	2,0	5,37	0	0	1	2	42

Yö- ja päiväkävijöiden osuutta tarkasteltaessa korostuu Selkämeren kansallispuiston merellinen sijainti. Kaikista kävijöistä 56 % yöpyi kansallispuistossa (taulukko 32). Yöpyjien käynti kesti keskimäärin 2,3 vuorokautta. Päiväkävijät (44 %) viipyivät alueella keskimäärin 3,5 tuntia. Miesten ja naisten välillä ei juuri ollut eroja päiväkäynnin kestossa ja yöpymisten määrässä. Pisimmän vierailun ilmoitettiin kestäneen 26 vuorokautta.

**Taulukko 32.** Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Selkämeren kansallispuistossa.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	188	44	3,5	3	2	1	12
Miehet	110	59	3,7			1	12
Naiset	69	37	3,3			1	12
Yöpyjät	241	56	2,3	2	1	1	26
Miehet	139	58	2,3			1	14
Naiset	98	41	2,4			1	26
<b>Yhteensä</b>	<b>429</b>						

Kansallispuistoon tulleilta matkailijoilta selvitettiin, miten pitkään he oleskelivat tai aikoivat oleskella Selkämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä. Matkailija on lähialueen ulkopuolella asuva vastaaja.

Tutkimukseen osallistuneista matkailijoista kolme neljäsosaa yöpyi matkallaan Selkämeren kansallispuistossa tai sen lähialueella (taulukko 33). Nämä matkailijat yöpyivät puistossa ja sen lähialueella keskimäärin 4,3 vuorokautta ja pisimmillään kuukauden. Neljäsosa matkailijoista oli päiväkäynnillä puistossa ja sen lähialueella. Heidän käyntinsä oli keskimäärin 4,9 tunnin mittainen, ja pisin päiväkäynti kesti puoli vuorokautta.

**Taulukko 33.** Matkailijoiden käynnin kesto Selkämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella vuonna 2012.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	56	25	4,9	4	2	1	12
Miehet	34	61	5,1			2	12
Naiset	18	32	4,5			2	10
Yöpyjät	169	75	4,3	3	2	1	30
Miehet	93	55	4,8			1	30
Naiset	75	44	3,6			1	26
<b>Yhteensä</b>	<b>225</b>						

Kaikista kansallispuiston merikohteissa vastanneista 63 % yöpyi kansallispuistossa (taulukko 34). Yöpyjien käynti kesti keskimäärin 2,3 vuorokautta. Päiväkävijöitä oli 37 % merikohteissa vastanneista, ja he viipyivät kansallispuistossa keskimäärin 3,8 tuntia. Pisimmän vierailun ilmoitettiin kestäneen 26 vuorokautta.

**Taulukko 34.** Selkämeren kansallispuiston merikohteissa vastanneiden päiväkävijöiden sekä yöpyjien osuus sekä käynnin kesto vuonna 2012.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	142	37	3,8	3	3	1	12
Miehet	78	55	4,0			1	12
Naiset	56	39	3,6			1	12
Yöpyjät	238	63	2,3	2	1	1	26
Miehet	137	58	2,3			1	14
Naiset	97	41	2,4			1	26
<b>Yhteensä</b>	<b>380</b>						

Merikohteissa vastanneista matkailijoista yöpyi puistossa tai sen lähialueella 81 %, päiväkävijöiden osuus oli 19 % (taulukko 35). Merikohteissa vastanneiden matkailijoiden keskimääräinen päiväkäynti kansallispuistossa lähialueineen oli 5,3 tunnin mittainen. Yöpyvät matkailijat viipyivät kansallispuistossa ja sen lähialueella keskimäärin 5,3 vuorokautta. Miesten vierailu (4,9 vrk) kesti keskimäärin hieman yli vuorokauden pidempään kuin naisten (3,6 vrk). Pisimmillään kansallispuistossa ja sen lähialueella vietettiin yhteensä 30 vuorokautta.

**Taulukko 35.** Selkämeren kansallispuiston merikohteissa vastanneiden matkailijoiden käynnin kesto kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	38	19	5,3	5	6	1	12
Miehet	21	55	5,7			2	12
Naiset	13	34	4,8			2	8
Yöpyjät	166	81	4,3	4	2	1	30
Miehet	91	55	4,9			1	30
Naiset	74	45	3,6			1	26
<b>Yhteensä</b>	<b>204</b>						

Preiviikinlahti on päiväkäyntikohde: päiväkävijöitä oli 94 % ja yöpyneitä 6 % vastanneista. Keskimäärin päiväkävijöiden käynti kesti kaksi tuntia, miehillä hieman pidempään kuin naisilla (taulukko 36). Matkailijoista päiväkävijöitä oli 86 % ja yöpyjiä 14 %. Päiväkäynnillä olevien matkailijoiden keskimääräinen viipymä puistossa ja sen lähialueella oli 4 tuntia ja yöpyjien 1 vuorokausi (taulukko 37).



**Taulukko 36.** Preiviikinlahdella vastanneiden päiväkävijöiden ja yöpyjien käynnin kesto.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	46	94	2,6	2	2	1	8
Miehet	32	70	2,8			1	8
Naiset	13	28	1,9			1	3
Yöpyjät	3	6	1,3	1	1	1	2
Miehet	2	67	1,0			1	1
Naiset	1	33	2,0			2	2
<b>Yhteensä</b>	<b>49</b>						

**Taulukko 37.** Matkailijoiden käynnin kesto Preiviikinlahdella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	18	86	4,0	3	2	2	10
Miehet	13	72	4,1			2	10
Naiset	5	28	3,6			2	10
Yöpyjät	3	14	1,3	1	1	1	2
Miehet	2	67	1,0			1	1
Naiset	1	33	2,0			2	2
<b>Yhteensä</b>	<b>21</b>						

Kansallispuistossa yleisin yöpymistapa oli vene; kaksi kolmasosaa puistossa yöpyneistä majoittui veneessä (taulukko 38). Hotellissa, omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.), omassa mökissä, ystävän tai sukulaisen luona, vuokramökissä ja muualla majoituttiin huomattavasti vähemmän. Hotelliyöpyminen tarkoittaa majoittumista Kylmäpihlajan majakalla. Osa vastaajista oli ymmärtänyt myös Kuuskajaskarin majoitustilat hotelleiksi. Tämä virhe kuitenkin korjattiin ASTAan vastauksia tallennettaessa.

Veneessä majoituttiin keskimäärin 2,2 vuorokautta (taulukko 38). Tavallisin ajankohta yöpymisille on viikonloppu, josta joko toinen yö tai molemmat yöt vietetään kansallispuistossa. Omassa majoitteessa yövyttiin keskimäärin 4,9 vuorokautta eli pidempään kuin veneessä, kodassa tai laavussa, joissa yövyttiin 2,0 vuorokautta. Hotellissa yövyttiin keskimäärin 1,1 vuorokautta.

**Taulukko 38.** Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Selkämeren kansallispuiston alueella (n = 236).

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hotelli	17	1,1	0,24	1	1	1	1	2
Oma majoite (laavu, teltta tms.)	14	4,9	6,65	1	2	3	4	25
Vene	162	2,2	1,69	1	1	2	3	12
Kota tai laavu	2	2,0	0,00	2	2	2	2	2
Muu	41	1,8	1,87	1	1	1	1	9

Myös puiston lähialueella yleisin yöpymistapa oli vene (taulukko 39). Omassa mökissä, omissa majoitteessa, ystävän tai sukulaisen luona sekä hotellissa yöpyminen oli myös suosittua.

**Taulukko 39.** Majoittujien yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Selkämeren kansallispuiston lähialueella vuonna 2012 (n = 129).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hotelli	8	1,5	1,07	1	1	1	1	4
Vuokramökki	4	5,0	6,16	1	1	4	9	14
Oma mökki	18	9,7	16,80	1	2	4	6	70
Asuntoauto tai -vaunu	2	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Oma majoite (laavu, telttä tms.)	10	8,6	21,60	1	1	2	3	70
Vene	72	2,5	1,43	1	1	2	3	9
Maatilamajoitus	1	2,0		2	2	2	2	2
Ystävän tai sukulaisen luona	9	4,2	3,19	2	2	3	4	12
Muu	5	11,6	21,50	1	1	2	4	50

### 3.2.5 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimukseen vastanneista noin puolet (49 %) saapui Selkämeren kansallispuistoon heinäkuussa (taulukko 40). Toiseksi suosituin saapumiskuukausi oli elokuu (25 %). Saaduista luvuista ei voi suoraan arvioida kävijöiden jakautumista kyseisille kuukausille, sillä otantapäivien määrät vaihtelivat kuukausittain ja niissä painotettiin heinäkuuta. Alkukesän aikana suoritettiin keruuta Preiviikinlahdella ja merelle päästiin toteuttamaan kävijätutkimusta vasta juhannuksen jälkeen.

Merikohteisiin kävijätutkimukseen vastanneista saapui Selkämeren kansallispuistoon heinäkuussa 57 %, elokuussa 27 % ja kesäkuussa 17 %. Suosituin saapumiskuukausi oli heinäkuu. Yli kolme neljäsosaa saapui puistoon kesälomakautena kesä-elokuussa.

**Taulukko 40.** Kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

Kuukausi	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Toukokuu	42	10	43	10
Kesäkuu	67	16	64	15
Heinäkuu	210	49	218	51
Elokuu	106	25	104	24
Syyskuu	1	0		
Joulukuu			1	0
<b>Yhteensä</b>	<b>426</b>	<b>100</b>	<b>430</b>	<b>100</b>

Yleisimmät saapumispäivät koko aineistossa ja merikohteissa olivat perjantai, lauantai ja torstai (taulukot 41 ja 42). Suurin osa keruupäivistäkin oli viikonloppuisin: yleisimmät vastauspäivät olivat perjantai ja lauantai. Erityisesti keskikesän aurinkoisina päivinä kävijöitä tavoitettiin hyvin. Eniten kävijöitä liikkui viikonloppuisin. Vähiten vastaajia saapui maanantaisin. Muutoin saapumiset jakaantuivat melko tasaisesti eri viikonpäiville.

**Taulukko 41.** Selkämeren kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin koko puiston alueella vuonna 2012.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	23	5	17	4
Tiistai	38	9	29	7
Keskiviikko	55	13	77	18
Torstai	71	17	37	9
Perjantai	109	26	124	29
Lauantai	96	23	101	23
Sunnuntai	34	8	45	10
<b>Yhteensä</b>	<b>426</b>	<b>100</b>	<b>430</b>	<b>100</b>

**Taulukko 42.** Selkämeren kansallispuistoon saapuminen ja vastaaminen viikonpäivittäin merikohteissa.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	23	6	17	4
Tiistai	38	10	29	8
Keskiviikko	39	10	61	16
Torstai	57	15	22	6
Perjantai	103	27	118	31
Lauantai	86	23	90	24
Sunnuntai	32	8	43	11
<b>Yhteensä</b>	<b>378</b>	<b>100</b>	<b>380</b>	<b>100</b>

Preiviikinlahdelle saavuttiin yleisimmin keskiviikkona (33 % vastaajista, taulukko 43). Myös torstai (29 %) ja lauantai (21 %) olivat suosittuja. Sunnuntaina saapuneita oli yllättävän vähän, sen sijaan perjantaina alueelle saapui 12 % kävijätutkimukseen osallistuneista. Alkuviikon kävijöistä ei ole tietoa, sillä keruupäivät olivat loppuviikolla.

**Taulukko 43.** Saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin Preiviikinlahdella.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Keskiviikko	16	33	16	32
Torstai	14	29	15	30
Perjantai	6	12	6	12
Lauantai	10	21	11	22
Sunnuntai	2	4	2	4
<b>Yhteensä</b>	<b>48</b>	<b>100</b>	<b>50</b>	<b>100</b>

Alueelle saavuttiin yleisesti aamupäivällä ja puolen päivän aikaan (taulukko 44). Vähiten kävijöitä saapui puistoon iltakymmenen ja aamu kahdeksan välillä, vain noin prosentti vastanneista. Haastateltavaksi poimittiin klo 8.00 ja 20:00 välillä puistosta poistuvia asiakkaita. Merikohteiden ja Preiviikinlahden saapumisajoissa oli selvästi havaittava ero. Merikohteissa alueelle saavuttiin puolenpäivän jälkeen ja poistuttiin myöhemmin illalla tai yövyttiin yön yli ja poistuttiin seuraavana aamupäivän aikana (taulukko 45). Preiviikinlahdelle saavuttiin aamupäivällä ja poistuttiin ennen keskipäivää (taulukko 46).

**Taulukko 44.** Selkämeren kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	32	8	33	10
10:00–11:59	99	23	86	25
12:00–13:59	117	28	64	19
14:00–15:59	58	14	91	27
16:00–17:59	62	15	51	15
18:00–19:59	26	6	15	4
20:00–21:59	15	4		
22:00–7:59	14	3		
<b>Yhteensä</b>	<b>423</b>	<b>100</b>	<b>340</b>	<b>100</b>

**Taulukko 45.** Selkämeren kansallispuistoon merikohteisiin saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	5	1	20	7
10:00–11:59	89	24	53	18
12:00–13:59	117	31	60	21
14:00–15:59	58	15	91	31
16:00–17:59	61	16	51	18
18:00–19:59	26	7	15	5
20:00–21:59	15	4		
22:00–7:59	4	1		
<b>Yhteensä</b>	<b>375</b>	<b>100</b>	<b>290</b>	<b>100</b>

**Taulukko 46.** Selkämeren kansallispuistoon Preiviikinlahdelle saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	27	56	13	26
10:00–11:59	10	21	33	66
12:00–13:59			4	8
16:00–17:59	1	2		
22:00–7:59	10	21		
<b>Yhteensä</b>	<b>48</b>	<b>100</b>	<b>50</b>	<b>100</b>

Kaikista kävijöistä 65 % oli käyttänyt henkilöautoa matkustaessaan kotoaan alueelle (taulukko 47). Moottorivenettä oli käyttänyt matkallaan 39 % vastaajista ja purjevenettä 23 % vastaajista. Luokassa jokin muu mikä oli neljä vastaajaa, joista yksi oli tullut tilausbussilla ja kolme koulun järjestämällä kuljetuksella. Muita mainintoja saivat kimppakyyti, kumivene ja taksi.

Merikohteissa henkilöautoa oli käyttänyt 63 % vastaajista (taulukko 48). Moottoriveneiden osuus oli 44 % ja purjeveneiden 25 %. Muita liikennevälineitä olivat reittialus (13 %) ja tilausvene (13 %). Kanoottien osuus oli vaatimaton (1 %).

Preiviikinlahdella ylivoimaisesti suurin osa (77 %) saapui puistoon henkilöautolla (taulukko 49). Lähiseudun asukkaat saapuivat puistoon polkupyörällä (9 %). Jalan, moottoripyörällä, matkailuautolla ja asuntovaunulla saapuneita oli vain muutama prosentti.

**Taulukko 47.** Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Selkämeren kansallispuistoon vuonna 2012. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	276	65
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	5	1
Linja-auto	13	3
Juna	3	1
Lentokone	1	0
Polkupyörä	16	4
Kanootti, kajakki tai soutuvene	3	1
Reittivene tai -alus	51	12
Tilausvene tai -alus	48	11
Moottorivene	166	39
Purjevene	96	23
Jokin muu	14	3
<b>Vastanneita yhteensä</b>	<b>426</b>	

**Taulukko 48.** Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Selkämeren kansallispuiston merikohteisiin. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	240	63
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	4	1
Linja-auto	13	3
Juna	3	1
Lentokone	1	0
Polkupyörä	12	3
Kanootti, kajakki tai soutuvene	3	1
Reittivene tai -alus	51	13
Tilausvene tai -alus	48	13
Moottorivene	166	44
Purjevene	96	25
Jokin muu	6	2
<b>Vastanneita yhteensä</b>	<b>379</b>	

**Taulukko 49.** Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Preiviikinlahdelle.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	36	77
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	1	2
Polkupyörä	4	9
Jokin muu	8	17
<b>Vastanneita yhteensä</b>	<b>47</b>	

Kävijöiltä kysyttiin lisäksi, mikä oli viimeisin kulkuneuvo eli se kulkuneuvo, jolla he olivat saapuneet puistoon. Moottoriveneellä puistoon saapui 40 % vastaajista ja purjeveneellä 23 % vastaajista (taulukko 50). Reitti- ja tilausveneellä alueelle saapui kummallakin 12 % vastaajista. Polkupyörällä ja meloen saapui vain prosentti kaikista vastaajista. Selkämeren kansallispuistoon ei pääse julkisilla liikennevälineillä, linja-autolla saapuneet olivat pääsääntöisesti ryhmämatkalaisia.

**Taulukko 50.** Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo saavuttaessa Selkämeren kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	35	8
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	1	0
Tilausbussi (ryhmämatka)	2	0
Moottoripyörä	2	0
Polkupyörä	4	1
Kanootti, kajakki tai soutuvene	3	1
Reittivene tai -alus	49	12
Tilausvene tai -alus	49	12
Moottorivene	165	40
Purjevene	95	23
Jokin muu	8	2
<b>Yhteensä</b>	<b>413</b>	<b>100</b>

### 3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin Selkämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu Selkämeren kansallispuiston vuoden 2012 käyntimäärään, joka oli 32 200. Tässä käyntimääräluvussa ei ole mukana Rauman kaupungin hallinnassa olevia kohteita, vaikka kävijätutkimusaineistoa kerättiin myös näiltä kohteilta.

Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä pitää mielessä, että rahankäyttöön liittyvään kysymykseen liittyy epävarmuustekijöitä. Voi olettaa, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet kansallispuiston lähialueella käyttämiään rahamääriä. Useasta lomakkeesta puuttui rahankäyttöä koskevat tiedot, erityisesti itsenäisesti täytetyt ja postilaatikkoon jätetyt lomakkeet olivat näiltä osin vajaavaisia. Kävijät saattoivat myös jättää merkitsemättä polttoainekulunsa, vaikka saapuivat puistoon veneellä. Jos kululajien erittely on tuntunut vastaajasta liian hankalalta tai epämiellyttävältä, vastaaja on saattanut ohittaa kysymyksen täysin tai merkitä rastin kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Annetut vastaukset antavat kuitenkin puutteista huolimatta mahdollisuuden tarkastella ja tehdä

päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista. Paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 51.

**Taulukko 51.** Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palvelujen ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 41 euroa (taulukko 52). Puistossa tai sen lähialueella yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 54 euroa ja päiväkävijät 18 euroa. Keskimäärin eniten käynnillään kuluttivat lähialueen ulkopuolelta saapuvat kotimaiset majoittujat (63 €) ja vähiten lähialueen asukkaat päiväkäynnillä (10 €). Ulkomaisten matkailijoiden rahankäyttöä ei pystytty laskemaan, koska heitä oli vastanneiden joukossa alle kymmenen.

**Taulukko 52.** Selkämeren kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 402	n = 257	n = 145
Keskimääräinen kulutus (€)	41	54	18
Kotimaiset matkailijat	n = 220	n = 166	n = 54
Keskimääräinen kulutus (€)	55	63	31
Ulkomaiset matkailijat	n = 9	n = 6	n = 3
Keskimääräinen kulutus (€)	.*	.*	.*
Lähialueen asukkaat	n = 164	n = 79	n = 85
Keskimääräinen kulutus (€)	23	36	10

Selkämeren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2012 käyntimäärillä laskettuina noin 1 262 500 euroa ja työllisyysvaikutukset noin 15 henkilötyövuotta (taulukko 53). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin kytkeytyviä työllisyysvaikutuksia.

Selkämeren kansallispuiston kävijät käyttivät keskimäärin eniten rahaa ruoka- ja vähittäiskauppaostokseen (taulukko 53). Toiseksi eniten rahaa kului kahvila- ja ravintolaostokseen. Majoituspalveluihin käytettiin kolmanneksi eniten rahaa. Myös polttoaine- ja huoltamo-ostokseen käytettiin miltei yhtä paljon rahaa. Vaikka majoituspalveluihin keskimäärin käytetty rahamäärä on pienempi kuin ruoka- ja huoltamo-ostokseen käytetty, majoituspalveluihin käytetyt eurot tuottavat enemmän

henkilötyövuosia. Tämä selittyy palvelualojen työllistävämällä vaikutuksella. Kokonaisvaikutuksista suurimman osan, 1 032 100 euroa, tuottavat majoittajat (taulukko 54).

**Taulukko 53.** Selkämeren kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Selkämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella vuoden 2012 käyntimäärällä laskettuna (n = 402) vuonna 2012.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset <sup>1</sup>	8,54	16 916	2	0
Paikallisliikenne <sup>2</sup>	1,13	33 016	5	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	11,20	103 429	14	2
Kahvila ja ravintola	8,60	240 521	33	4
Majoittuminen	8,58	251 231	35	5
Ohjelmalvelut <sup>3</sup>	1,36	39 701	6	0
Muut menot <sup>4</sup>	1,37	33 952	5	1
<b>Välittömät vaikutukset yhteensä</b>		<b>718 767</b>	<b>100</b>	<b>12</b>
Välilliset vaikutukset		543 710		3
<b>Kokonaisvaikutukset<sup>5</sup></b>		<b>1 262 477</b>		<b>15</b>

<sup>1</sup> Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

<sup>2</sup> Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

<sup>3</sup> Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

<sup>4</sup> Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

<sup>5</sup> Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

**Taulukko 54.** Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Selkämeren kansallispuistossa ja lähialueella vuonna 2012.

Menolaji	Päiväkävijät n = 145		Majoittajat n = 257		Yhteensä n = 402	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset <sup>1</sup>	2 782	0,0	14 135	0,2	16 916	0,3
Paikallisliikenne <sup>2</sup>	4 223	0,0	28 793	0,3	33 016	0,3
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	7 028	0,1	96 401	1,6	103 429	1,7
Kahvila ja ravintola	32 551	0,6	207 969	3,8	240 521	4,3
Majoittuminen	66 133	1,2	185 098	3,3	251 231	4,5
Ohjelmalvelut <sup>3</sup>	7 135	0,1	32 566	0,3	39 701	0,4
Muut menot <sup>4</sup>	10 150	0,2	23 802	0,4	33 952	0,5
<b>Välittömät vaikutukset yhteensä</b>	<b>130 001</b>	<b>2</b>	<b>588 766</b>	<b>10</b>	<b>718 767</b>	<b>12</b>
Välilliset vaikutukset	100 329	1	443 382	3	543 710	3
<b>Kokonaisvaikutukset<sup>5</sup></b>	<b>230 330</b>	<b>3</b>	<b>1 032 147</b>	<b>13</b>	<b>1 262 477</b>	<b>15</b>

<sup>1</sup> Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

<sup>2</sup> Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

<sup>3</sup> Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

<sup>4</sup> Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

<sup>5</sup> Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.



Vastaajista yli puolet (56 %) on niitä, jolle kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde, ja 36 % ilmoitti puiston olevan yksi useammista kohteista matkan varrella. Kuitenkin molemmat ryhmät tuottavat likimain yhtä suuret paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset (taulukko 55). Ensiksi mainitun tulo vaikutukset ovat 611 700 euroa ja seitsemän henkilötyövuotta ja jälkimmäisen 580 200 euroa ja seitsemän henkilötyövuotta.

**Taulukko 55.** Selkämeren kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuoden 2012 käyntimäärällä ja vuoden 2012 kävijätutkimustiedoilla laskettuina.

Menolaji	Tärkein kohde n = 222		Yksi monista kohteista n = 142		Ennalta suunnitteleman n = 30		Yhteensä n = 394	
	Tulovai- kus (€, ilman ALV)	Työllis- yysvai- kus (htv)	Tulovai- kus (€, ilman ALV)	Työllis- yysvai- kus (htv)	Tulovai- kus (€, ilman ALV)	Työllis- yysvai- kus (htv)	Tulovai- kus (€, ilman ALV)	Työllis- yysvai- kus (htv)
Huoltamo-ostokset <sup>1</sup>	6 018	0,1	10 431	0,2	635	0,0	17 084	0,3
Paikallisliikenne <sup>2</sup>	26 890	0,3	3 974	0,0	966	0,0	31 829	0,3
Ruoka- ja muut vähit- täiskauppaostokset	26 362	0,4	68 758	1,1	9 882	0,2	105 002	1,7
Kahvila ja ravintola	83 938	1,5	134 569	2,4	24 944	0,5	243 451	4,4
Majoittuminen	166 685	3,0	82 578	1,5	4 878	0,1	254 141	4,6
Ohjelmapalvelut <sup>3</sup>	20 795	0,2	17 744	0,2	1 968	0,0	40 507	0,4
Muut menot <sup>4</sup>	17 195	0,3	12 607	0,2	4 683	0,1	34 485	0,5
<b>Välittömät vaikutukset yhteensä</b>	<b>347 883</b>	<b>6</b>	<b>330 661</b>	<b>6</b>	<b>47 955</b>	<b>1</b>	<b>726 500</b>	<b>12</b>
Välilliset vaikutukset	263 778	2	249 583	2	36 398	0	549 759	3
<b>Kokonaisvaikutukset<sup>5</sup></b>	<b>611 661</b>	<b>7</b>	<b>580 244</b>	<b>7</b>	<b>84 353</b>	<b>1</b>	<b>1 276 259</b>	<b>16</b>

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna

Kansallispuiston lähialueen ulkopuolelta saapuvat kotimaiset matkailijat tuottavat euromääräisesti selvästi suurimman kokonaisvaikutuksen (taulukko 56). Kotimaiset matkailijat käyttävät ymmärrettävästi majoittumiseen enemmän rahaa kuin lähialueen asukkaat ja he ovat myös puiston suurin kävijäryhmä. Ulkomaisten matkailijoiden osuutta ei pystytty laskemaan, koska vastaajia oli alle kymmenen.

**Taulukko 56.** Selkämeren kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kävijäryhmittäin ja menolajeittain vuoden 2012 käyntimäärällä ja vuoden 2012 kävijätutkimustiedoilla laskettuina.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 220		Lähialueen asukkaat n = 164		Yhteensä n = 393	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	11 552	0,2	5 210	0,1	16 762	0,3
Paikallisliikenne	23 458	0,2	10 314	0,1	33 772	0,4
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	73 814	1,2	25 347	0,4	99 161	1,6
Kahvila ja ravintola	188 937	3,4	52 108	0,9	241 045	4,4
Majoittuminen	214 569	3,9	34 038	0,6	248 607	4,5
Ohjelmapalvelut	30 023	0,3	9 842	0,1	39 865	0,4
Muut menot	25 124	0,4	9 290	0,1	34 415	0,5
<b>Välittömät vaikutukset yhteensä</b>	<b>567 477</b>	<b>10</b>	<b>146 150</b>	<b>2</b>	<b>713 627</b>	<b>12</b>
Välilliset vaikutukset	431 370	3	108 606	1	539 975	3
<b>Kokonaisvaikutukset<sup>5</sup></b>	<b>998 847</b>	<b>12</b>	<b>254 755</b>	<b>3</b>	<b>1 253 602</b>	<b>15</b>

<sup>1</sup> Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

<sup>2</sup> Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

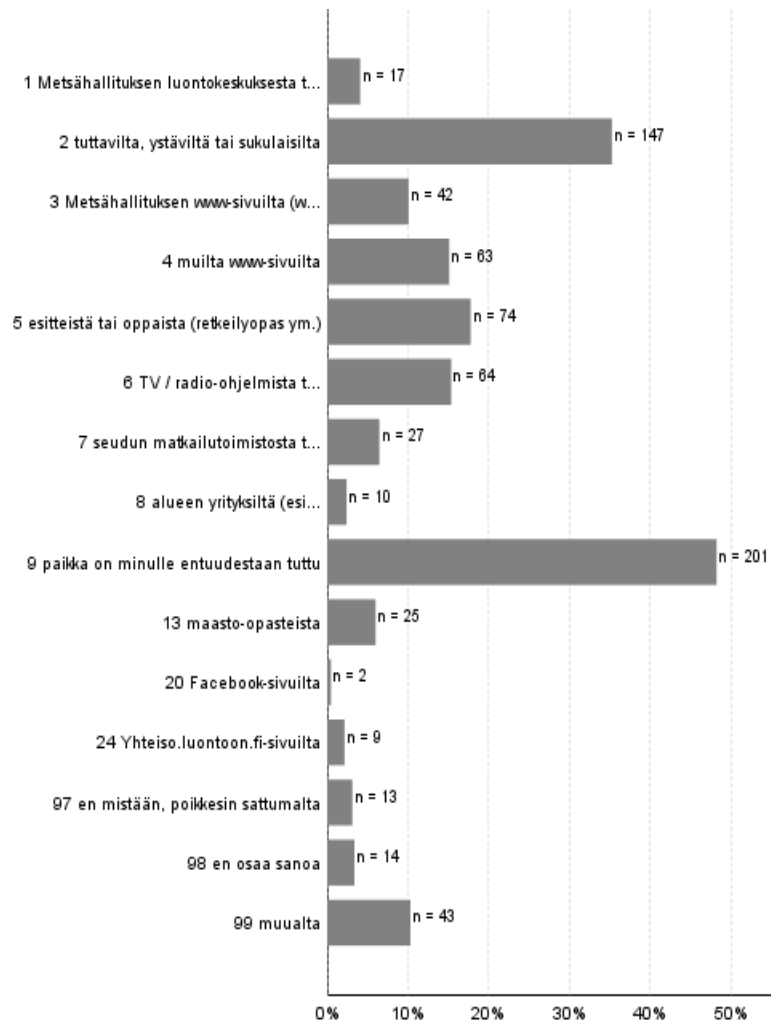
<sup>3</sup> Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

<sup>4</sup> Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

<sup>5</sup> Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

### 3.2.7 Tietolähde

Selkämeren kansallispuisto oli entuudestaan tuttu noin puolelle vastaajista (kuva 14). Kolmannes ilmoitti saaneensa tietoa kansallispuistosta tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta. Tietoa puistosta oli saatu myös esitteistä tai oppaista, tv- ja radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista, muilta www-sivuilta, Metsähallituksen www-sivuilta tai Selkämeren kansallispuiston luontoon.fi-sivuilta sekä seudun matkailutoimistosta. Vain jokunen oli saanut tietoa Metsähallituksen luontokeskuksesta tai opastuspisteestä, alueen yrittäjiltä tai Selkämeren Facebook-sivuilta.



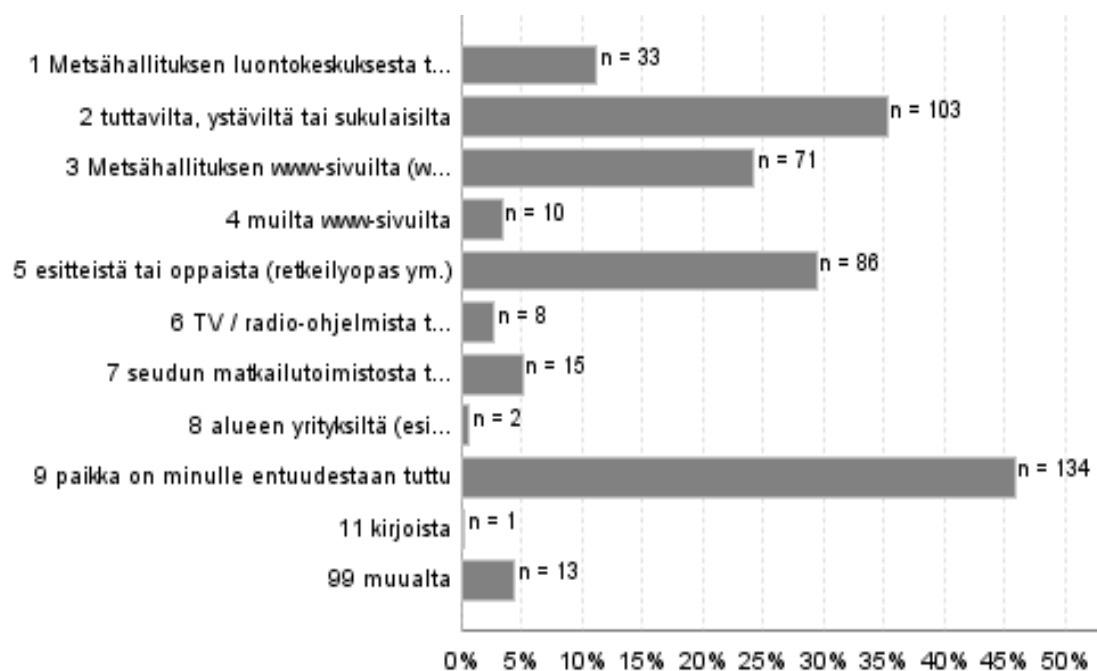
**Kuva 14.** Vastanneiden tietolähteet Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012 (n = 417).

Annetun luettelon ulkopuolelta tietoa mainitsi saaneensa 43 vastaajaa (taulukko 57). Muista tiedonlähteistä mainittiin muun muassa työnantaja (6), lehdet (5), Käyntisatamat-kirja (2), merikartta (2) ja Winnova (ammattillinen oppilaitos Porissa) (2). Lisäksi oli useita yksittäisiä mainintoja.

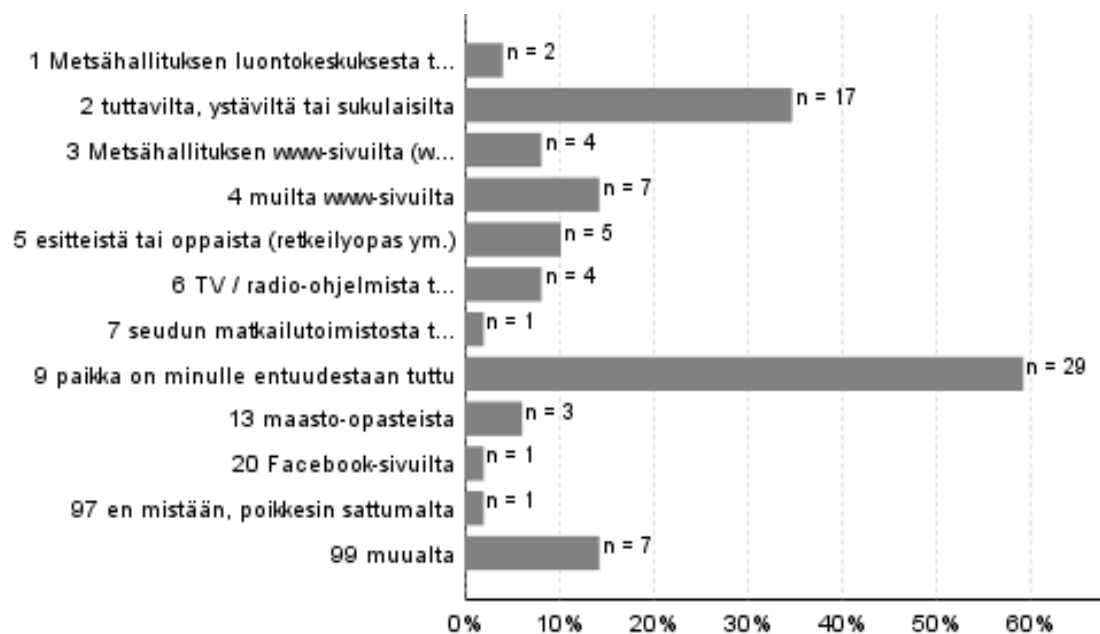
**Taulukko 57.** Vastanneiden muut tietolähteet (n = 43).

Tietolähde muu	Kpl
40 v omatoimista retkeilyä	1
Asun lähialueella, Satakunnan kansasta	1
Elämä opettaa	1
Esite vesibussissa	1
Express-bussilehti	1
Ikkunasta	1
Kartasta	1
Kirjasta Isokari (historia)	1
Koulutuksen myötä opiskelukohde	1
Kunnallislehti	1
Käyntisatamat/besökshamnar 2012 -kirja	2
Lapsiltani!	1
Lehdestä	1
Lehdet, satamakirjat	1
Majakkakirjoista	1
Matkanjärjestäjältä	1
Merikartta	2
Oppilaitoskäynti	1
Paikalliselta sukellusseuralta	1
Partiolaisten suuri satamakirja	1
Pori matkailu	1
Satamakirja	2
Suomen luonto -lehdestä	1
Tiedottajanne	1
Työnantaja koulutus/työmatka	3
Työnantajalta	4
Ukin Sanomat	1
Valoa yössä (majakat) -kirjasta	1
Veneilyinfo	1
Vene-lehti	1
Vierasvenesatamat <a href="http://www.sivu.fi">www.sivu.fi</a>	1
Winnova	2
VS:n syöpäyhdistyksen lehdestä	1
Yleisötillaisuudesta	1
<b>Yhteensä</b>	<b>43</b>

Vastaajien tietolähteissä oli pieniä eroja merikohteiden ja Preiviikinlahden välillä (kuvat 15 ja 16). Preiviikinlahdella kohde oli entuudestaan tuttu useammalle (57 %) kuin merikohteiden kävijöille (45 %). Merikohteista oli saatu enemmän tietoa esitteistä tai kirjoista (28 %) kuin Preiviikinlahdella (10 %). Preiviikinlahdella nousivat myös maasto-opasteet yhdeksi tiedon lähteeksi. Merikohteista oli saanut tietoa Metsähallituksen www-sivuilta joka neljännes, Preiviikinlahdella joka kymmenes. Merikohteissa vastanneista 11 % ja Preiviikinlahden vastaajista 4 % oli saanut tietoa Metsähallituksen luontokeskuksesta tai opastuspisteeltä.



**Kuva 15.** Merikohteissa vastanneiden tietolähteet Selkämeren kansallispuistosta (n = 292).

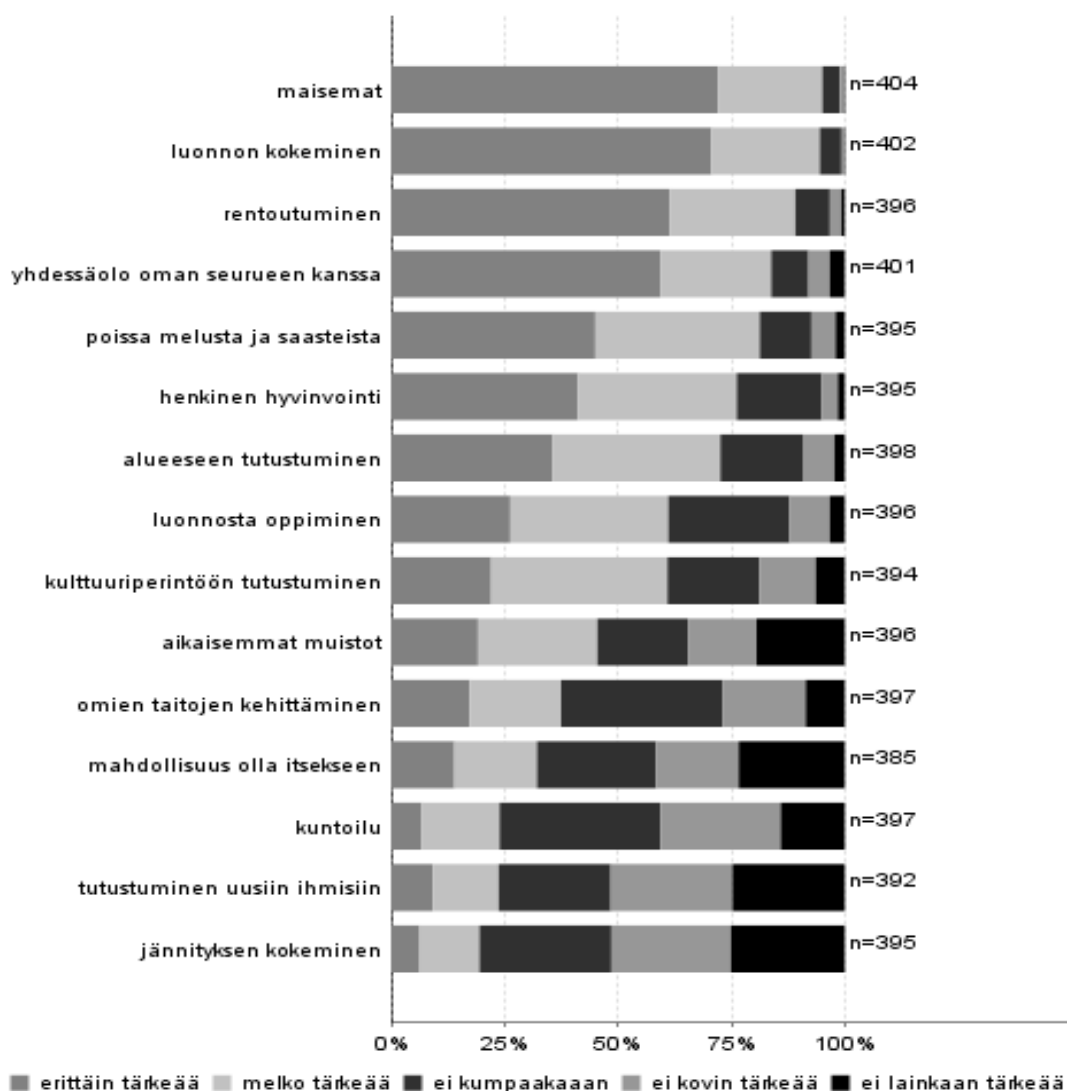


**Kuva 16.** Preiviikinlahdella vastanneiden tietolähteet Selkämeren kansallispuistosta (n = 49).

### 3.3 Kävijätyytyväisyys

#### 3.3.1 Käynnin tarkoitus

Kysyttäessä kävijöiltä, mikä oli heille tärkeää kyseisellä kansallispuistokäynnillä, haluttiin selvittää kävijöiden virkistysmotiiveja. Tärkeimpinä syinä Selkämeren kansallispuistossa vierailuunsa kävijät pitivät maisemia, luonnon kokemista ja rentoutumista (kuva 17). Lisäksi tärkeinä pidettiin myös yhdessäoloa oman seurueen kanssa, poissaoloa melusta ja saasteista, henkistä hyvinvointia, alueeseen tutustumista, luonnossa oppimista ja kulttuuriperintöön tutustumista. Vähiten merkittäviä tekijöitä olivat jännityksen kokeminen, uusiin ihmisiin tutustuminen, kuntoilu ja mahdollisuus olla itsekseen. Preiviikinlahden ja merikohteiden osalta tulokset eivät juurikaan eronneet koko kansallispuiston tuloksista.



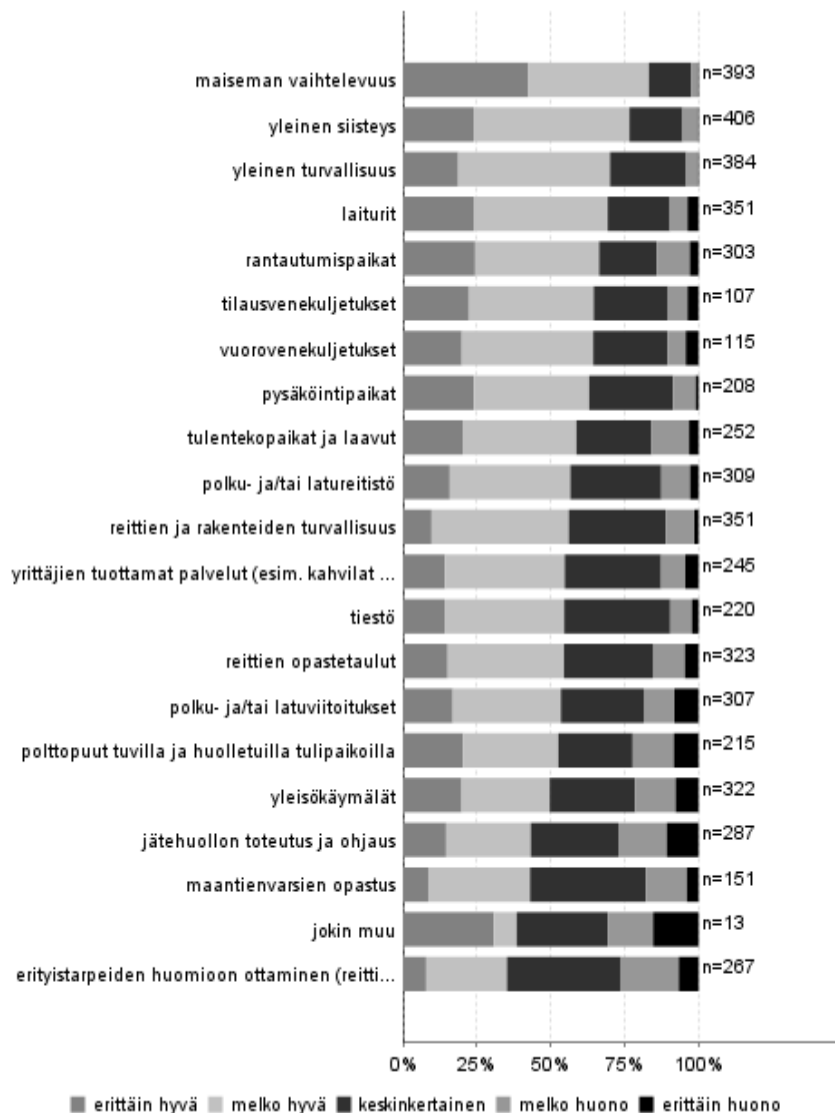
Kuva 17. Vastanneiden syyt Selkämeren kansallispuistossa vierailuun vuonna 2012.

### 3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueen palveluista ja ympäristöstä

Tutkimukseen osallistuneet arvioivat vierailullaan käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää (taulukko 58 ja kuva 18). Kävijöiden mielipiteitä kansallispuiston palveluista, rakenteista ja ympäristöstä mitattiin asteikolla 1–5, jossa 1 tarkoitti erittäin huonoa ja 5 erittäin hyvää.

Yleisesti ottaen Selkämeren kansallispuiston alueen palveluiden laatua pidettiin hyvänä. Laatua arvioitaessa vastaajat olivat tyytyväisimpiä maiseman vaihtelevuuteen, 83 % piti maisemaa erittäin tai melko hyvänä. Aluetta pidettiin yleisesti siistinä ja turvallisena. Palveluista oltiin tyytyväisiä laitureihin, rantautumispaikkoihin sekä tilaus- ja vuorovenekuljetuksiin. Rakenteissa, esimerkiksi yleisökäymälöiden, jätehuollon ja opasteiden kanssa, koettiin olevan parantamisen varaa. Moni omatoimisesti alueella liikkuva kävijä ei käytä tai kohtaa yrittäjien tarjoamia palveluja.

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat maiseman vaihtelevuuteen (4,2), yleiseen siisteyteen (3,9) ja yleiseen turvallisuuteen (3,8). Huonoimmat laatuarviot saivat erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus ja opasteet) (3,1) ja jätehuollon ohjaus ja toteutus (3,2). Lisäksi maantienvarsien opastus arvioitiin huonoksi. Maantienvarsien opastus oli kokonaisarvosanaltaan vain 3,3.



**Kuva 18.** Vastanneiden mielipiteet Selkämeren kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta vuonna 2012 (n = 422).

**Taulukko 58.** Selkämeren kansallispuiston palveluja käyttäneiden ja laatua arvioineiden vastaajien määrät, arviointi sekä eri palvelujen laadun keskiarvot vuonna 2012.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käyttänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	208	49	1	8	28	39	24	3,8	183
Tiestö	220	52	2	7	36	40	14	3,6	168
Reittien opastetaulut	323	77	5	11	30	39	15	3,5	71
Polku- ja/tai latureitistö	309	73	3	10	31	41	16	3,6	82
Polku- ja/tai latuviitoitukset	307	73	8	10	28	36	17	3,4	81
Tulentekopaikat ja laavut	252	60	3	13	25	38	20	3,6	149
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	215	51	8	14	25	32	20	3,4	183
Yleisökäymälät	322	76	8	14	29	30	20	3,4	85
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	287	68	11	16	30	29	15	3,2	112
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	267	63	7	19	39	27	8	3,1	113
Laiturit	351	83	4	6	21	45	24	3,8	56
Rantautumispaikat	303	72	3	11	19	42	24	3,7	96
Maantiensivustien opastus	151	36	4	14	39	34	9	3,3	218
Vuorovenekuljetukset	115	27	4	6	25	44	20	3,7	267
Tilausvenekuljetukset	107	25	4	7	25	42	22	3,7	268
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	245	58	4	8	33	40	14	3,5	145
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	351	83	1	10	33	46	10	3,5	38
Yleinen turvallisuus	384	91	0	4	26	51	19	3,8	16
Yleinen siisteys	406	96	0	5	18	53	24	3,9	4
Maiseman vaihtelevuus	393	93	0	2	14	41	42	4,2	5
Jokin muu	13	3	15	15	31	8	31	3,2	10
<b>Lomakkeita yhteensä</b>	<b>422</b>								

Laadun arvioinnin lisäksi kävijät arvioivat samaisten palveluiden ja rakenteiden määrää. Palveluiden ja rakenteiden kokonaismäärälle vastaajat antoivat yleisarvosanan 3,9 asteikolla 1–5 (taulukko 59). Yhteensä 73 % vastaajista oli palvelujen määrään joko erittäin tai melko tyytyväisiä. Erittäin tyytymättömiä ei ollut yhtään.

**Taulukko 59.** Vastanneiden kokonaistyytyväisyys Selkämeren kansallispuiston palvelujen ja rakenteiden määrään vuonna 2012. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	396	92	0	4	22	57	16	3,9



Vastaajat arvioivat tarkemmin eri palveluiden määrää asteikolla yhdestä kolmeen, jossa arvo 1 tarkoitti liian pientä ja arvo 3 liian suurta palveluiden määrää. Yhtenä vastausvaihtoehtona oli ”en osaa sanoa”. Kaikkien palveluiden keskiarvot olivat lähimpänä vaihtoehtoa sopiva (taulukko 60). Miltei kaikissa kohdissa vähintään 90 % oli arvioinut palveluiden määrän sopivaksi. Parhaiten alueen käyttäjien tarpeita määrällisesti vastasivat reittien ja rakenteiden turvallisuus, tiestö sekä yleinen siisteys.

**Taulukko 60.** Mielenpitoet Selkämeren kansallispuiston palvelujen määrästä vuonna 2012. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	so-piva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	160	44	18	76	6	165	45	1,88	0,47
Tiestö	153	42	6	88	7	156	43	2,01	0,35
Reittien opastetaulut	255	70	22	73	5	75	21	1,84	0,49
Polku- ja/tai latureitistö	252	69	18	74	8	71	19	1,90	0,50
Polku- ja/tai latuviitoitukset	247	68	26	66	9	73	20	1,83	0,56
Tulentekopaikat ja laavut	209	57	20	68	11	114	31	1,91	0,56
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	180	49	28	60	12	135	37	1,83	0,61
Yleisökäymälät	265	73	24	67	9	74	20	1,85	0,56
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	229	63	31	65	4	104	28	1,74	0,53
Eryistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	180	49	22	73	5	133	36	1,83	0,49
Laiturit	270	74	20	70	9	66	18	1,89	0,53
Rantautumispaikat	234	64	23	71	6	97	27	1,83	0,51
Maantienvarsien opastus	131	36	18	76	5	176	48	1,87	0,47
Vuorovenkuljetukset	93	25	15	76	9	207	57	1,94	0,48
Tilausvenekuljetukset	86	24	16	74	9	215	59	1,93	0,50
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	198	54	26	67	7	122	33	1,81	0,55
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	6	2	17	50	33	5	1	2,17	0,75
Yleinen turvallisuus	2	1	50	50	0	2	1	1,50	0,71
Yleinen siisteys	2	1	0	100	0	1	0	2,00	0,00
Maiseman vaihtelevuus	0	0		0	0				
Jokin muu			25	75	0			1,75	0,46
<b>Vastanneita yhteensä</b>	<b>365</b>								

### 3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijät arvioivat ennako-odotustensa toteutumista Selkämeren kansallispuistossa luonnonympäristön, harrastusmahdollisuuksien sekä reittien ja rakenteiden osalta asteikolla yhdestä viiteen (1= toteutui erittäin huonosti, 5 = toteutui erittäin hyvin).

Kävijöiden ennako-odotukset täyttyivät kaikkien kolmen tekijän kohdalla keskimäärin melko hyvin (taulukko 61). Parhaiten kävijöiden odotukset täytti luonnonympäristö, joka sai keskiarvon 4,60. Vastaajista 94 % oli erittäin tai melko tyytyväisiä luonnonympäristöön. Hieman heikommin odotuksia vastasivat reitit ja rakenteet (3,78) sekä harrastusmahdollisuudet (3,76). Vastaajista 65 %:lla täyttyivät odotukset reitteihin ja rakenteisiin erittäin tai melko hyvin. Harrastusmahdollisuuksien suhteen 59 %:lla ennako-odotukset täyttyivät erittäin hyvin tai melko hyvin.

**Taulukko 61.** Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012. Arviointi 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskin-kertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	419	100	0	0	5	29	65	4,60	0,61
Harrastusmahdollisuudet	404	96	1	7	32	33	26	3,76	0,96
Reitit ja rakenteet	413	98	1	6	28	45	20	3,78	0,87

Luonnonympäristö vastasi odotuksiin parhaiten tarkastelutavasta riippumatta. Merikohteissa kävijöiden odotukset luonnonympäristöä kohtaan toteutuivat erittäin hyvin tai melko hyvin 95 %:lla vastaajista (taulukko 62). Preiviikinlahdella vastaava luku oli 93 % (taulukko 63).

Harrastusmahdollisuuksien ennako-odotukset täyttyivät merikohteissa heikommin kuin Preiviikinlahdella. Merikohteissa odotukset täyttyivät erittäin tai melko huonosti 9 %:lla vastaajista. Preiviikinlahdella vain 2 % vastaajista ilmoitti odotusten täytyneen melko huonosti ja kukaan ei ollut kokenut odotusten täytyneen erittäin huonosti. Keskiarvoksi tuli Preiviikinlahdella 4,3 ja merikohteissa 3,69.

Reiteissä ja rakenteissa puolestaan merikohteissa odotukset täyttyivät hivenen paremmin kuin Preiviikinlahdella. Merikohteiden keskiarvoksi tuli 3,79 ja Preiviikinlahdella 3,6. Merikohteissa odotukset täyttyivät erittäin ja melko huonosti 6 % vastaajista. Preiviikinlahdella vastaava luku oli 13 %.

**Taulukko 62.** Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Selkämeren kansallispuiston merikohteissa. Arviointi 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskin-kertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	374	100	0	0	5	29	66	4,60	0,61
Harrastusmahdollisuudet	360	96	1	8	34	34	23	3,69	0,95
Reitit ja rakenteet	368	98	1	5	28	46	20	3,79	0,85

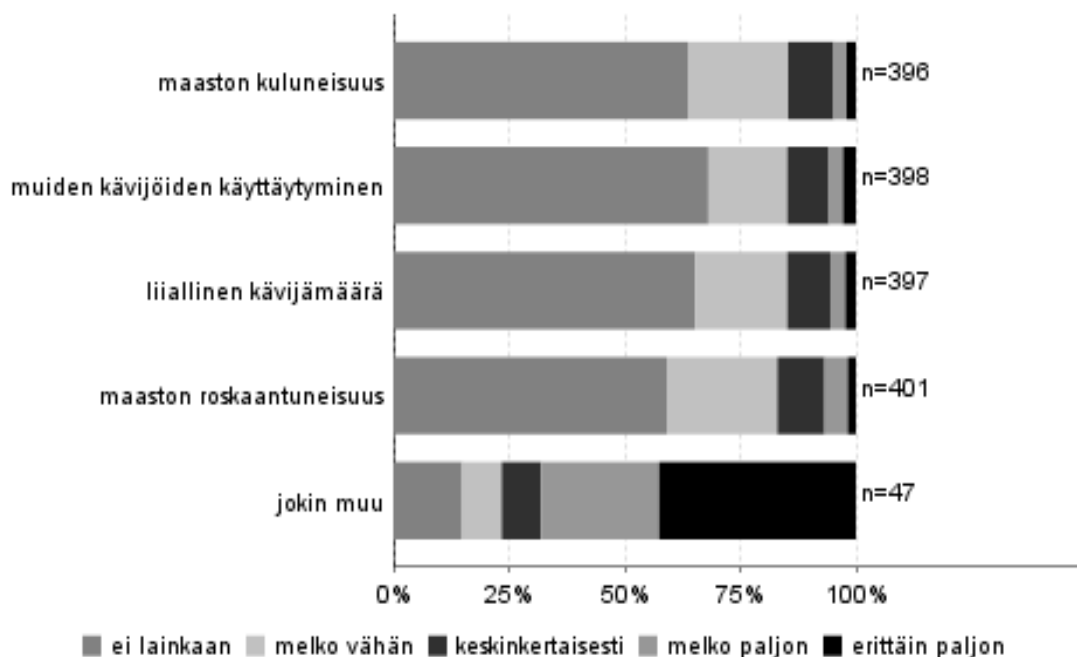
**Taulukko 63.** Vastanneiden ennako-odotusten täyttyminen Preiviikinlahdella. Arviointi 1 = erittäin huonosti, ... 5= erittäin hyvin.

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Luonnonympäristö	45	98	0	0	7	33	60	4,53	0,63
Harrastusmahdollisuudet	44	96	0	2	18	27	52	4,30	0,85
Reitit ja rakenteet	45	98	2	11	27	38	22	3,67	1,02

### 3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko jokin tekijä häirinnyt heidän vierailuaan Selkämeren kansallispuistossa. Mielipidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta, muiden kävijöiden käyttäytymisestä, liiallisesta kävijämäärästä ja roskaantuneisuudesta. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida käyntiä häirinneitä muita tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla yhdestä viiteen (1 = häiritsi todella paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Pääsääntöisesti vastaajat eivät kokeneet häiriötä vieraillessaan Selkämeren kansallispuistossa. Kaikissa kohdissa yli 80 % arvioi, että kyseinen tekijä ei häirinnyt lainkaan tai häiritsi melko vähän heidän vierailuaan (kuva 19). Voimakkaimmin kävijöitä oli häirinnyt maaston roskaantuneisuus.



**Kuva 19.** Vastanneita häirinneet tekijät Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

Noin 12 % vastaajista oli kokenut häiritsevänä jonkin muun kuin valmiissa vastausvaihtoehdoissa mainitun tekijän. Selitteistä kävi ilmi, että useampi vastaaja oli kokenut luonnonalueiden hoitamattomuuden, hoitamattomat käymälät sekä vapaana pidetyt koirat häiritsevänä tekijänä, muut häiriöksi koetut tekijät olivat enemmän yksittäisiä (taulukko 64). Vapaana pidetyt koirat olivat häirinneet erityisesti Preiviikinlahdella. Myös merikohteissa pidettiin koiria irti, mutta se ei ollut häirinnyt kävijöitä niin paljon. Pitkospuiden huono kunto oli häirinnyt vastaajia Preiviikinlahdella, niitä pidettiin vaarallisina.

**Taulukko 64.** Muut vastanneita häirinneet tekijät Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

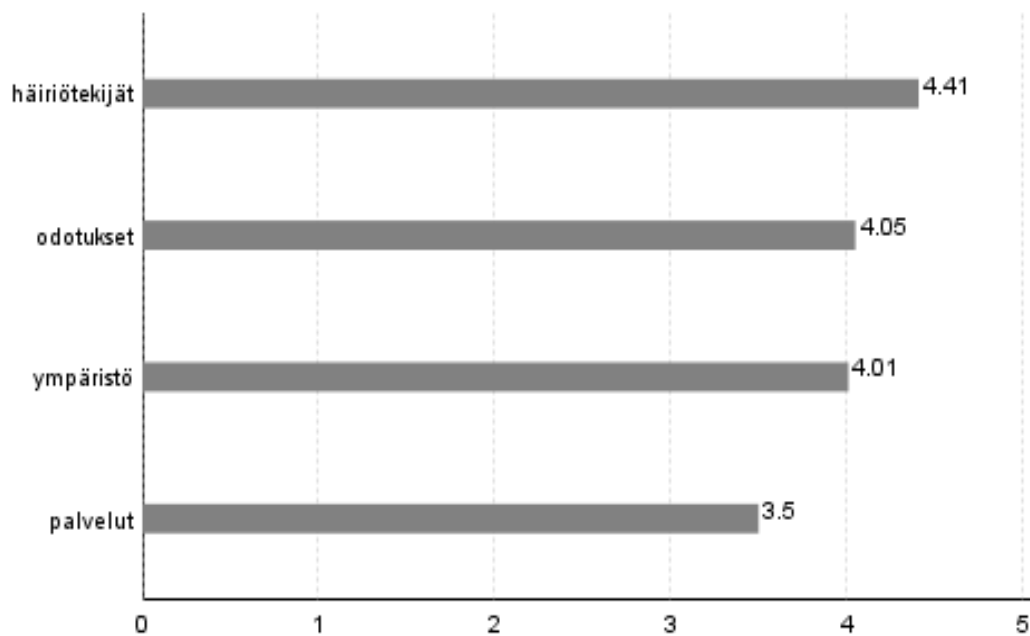
Häiriö muu	Kpl
Huonot opasteet	1
Hyttysset	1
Isollakarilla on sähkö useissa paikoissa, jostain syystä ei anneta käyttää, vaikka haluttaisiin maksaa.	1
Isot koirat irti	2
Kaarluodon tornille pitkospuut vaarallisia?	1
Koirat	3
Kosteahkot polttopuut	1
Käärmeet	1
Lasinsirut	1
Liian rajoitettu kulku kävelyreitti lietteillä	1
Luontoalueen hoito	6
Majoituspalveluiden ja nuotiopaikkojen vaatimaton taso	1
Meriveden laatu	1
Monipuolisuutta opastukseen, tietoa majakasta ja luonnosta.	1
Märät halot	1
Piilokojujen puuttuminen	1
Pitkospuiden kunto	1
Puutteellinen opastus/opastustaulut, viitoitus	1
Rannan siisteys	1
Riskilät vähentyneet	1
Saunan laatu	1
Saunan sijainti	1
Siitepöly	1
Sähkötolpat yms.	1
Tiedon puute	1
Turisti rikkoi veneen kaiteen	1
Tuuli	1
Valkoposkivanhanien kakat	1
WC- ja kahvilatilojen huono hoito	1
Wc:n ja veneilijän suihkun epäsiisteys	1
Wc-siisteys, vähyys	1
Venepaikalla ei sähköä + vettä, käsienpesupaikalla ei vettä Isossakarissa	1
Vesi saastuneempaa	1
Vessat	2
Yleinen hoitamattomuus	1
<b>Yhteensä</b>	<b>44</b>

### 3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Kävijätyytyväisyysindeksi lasketaan palveluiden, ympäristön laadun, ennako-odotusten toteutumisen ja käyntiä häirinneiden tekijöiden saamista arvosanoista. Arvosana 5 merkitsee erittäin hyvää ja 1 erittäin huonoa.

Selkämeren kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 3,84, pelkästään merikohteissa 3,86 ja Preiviikinlahdella 3,70. Erityisesti puiston palveluissa oli vastaajien mielestä kehittämisen varaa niin merikohteissa kuin Preiviikinlahdella, mutta muista kävijätyytyväisyyden osatekijöistä arvosana oli yli 4 (kuva 20).

Palveluiden keskiarvoa laskivat etenkin tyytymättömyys reittien opastetauluihin, polku- ja latuvii-toitukseen, polttopuihin, yleisökäymälöihin, jätehuoltoon ja maantienvarsien opastukseen sekä erityistarpeiden riittämätön huomioiminen. Näissä kaikissa keskiarvo oli 3,5 tai pienempi (taulukko 65).



**Kuva 20.** Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012.

**Taulukko 65.** Kävijätyytyväisyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijätyytyväisyysindeksi Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	3,77	Yleinen turvallisuus	3,84	Luonnonympäristö	4,60	Maaston kuluneisuus	4,42
Tiestö	3,57	Yleinen siisteys	3,95	Harrastusmahdollisuudet	3,76	Maaston roskaantuneisuus	4,34
Reittien opastetaulut	3,50	Maiseman vaihtelevuus	4,23	Reitit ja rakenteet	3,78	Liiallinen kävijämäärä	4,43
Polku- ja/tai latureitistö	3,57					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,45
Polku- ja/tai latuviitoitukset	3,44						
Tulentekopaikat ja laavut	3,60						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	3,42						
Yleisökäymälät	3,40						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,20						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetta- vuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,10						
Laiturit	3,80						
Rantautumispaikat	3,74						
Maantienvarsien opastus	3,30						
Vuorovenekuljetukset	3,70						
Tilausvenekuljetukset	3,73						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapal- velut)	3,52						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,53						
Palveluiden määrä	3,85						
<b>Aluekohtainen keskiarvo</b>	<b>3,54</b>		<b>4,01</b>		<b>4,05</b>		<b>4,41</b>
<b>Vertailukelpoinen keskiarvo</b>	<b>3,50</b>		<b>4,01</b>		<b>4,05</b>		<b>4,41</b>

### 3.4 Aluekohtaiset kysymykset

Kävijätutkimuksessa kysyttiin myös neljä aluekohtaista kysymystä (liite 1, kysymykset 21–24). Niissä kysyttiin uusien palveluiden tarpeellisuutta kansallispuistossa, mistä kulttuuriperinnön ja historian osa-alueesta kävijä olisi kiinnostunut sekä millä tavoin kävijä haluaisi tutustua alueen kulttuuriperintöön ja historiaan. Lisäksi veneilijöitä pyydettiin piirtämään nykyisen matkansa reitti lomakkeen välilehdellä olevalle osa-aluekartalle. Preiviikinlahdella kävijätutkimukseen osallistuneilta kysyttiin venereitin sijaan sitä, missä lintutorneilla vastaaja aikoi käydä tai oli käynyt tällä käynnillä (liite 2). Näitä kysymyksiä ei viety ASTAan, vaan tulokset analysoitiin Excelissä.

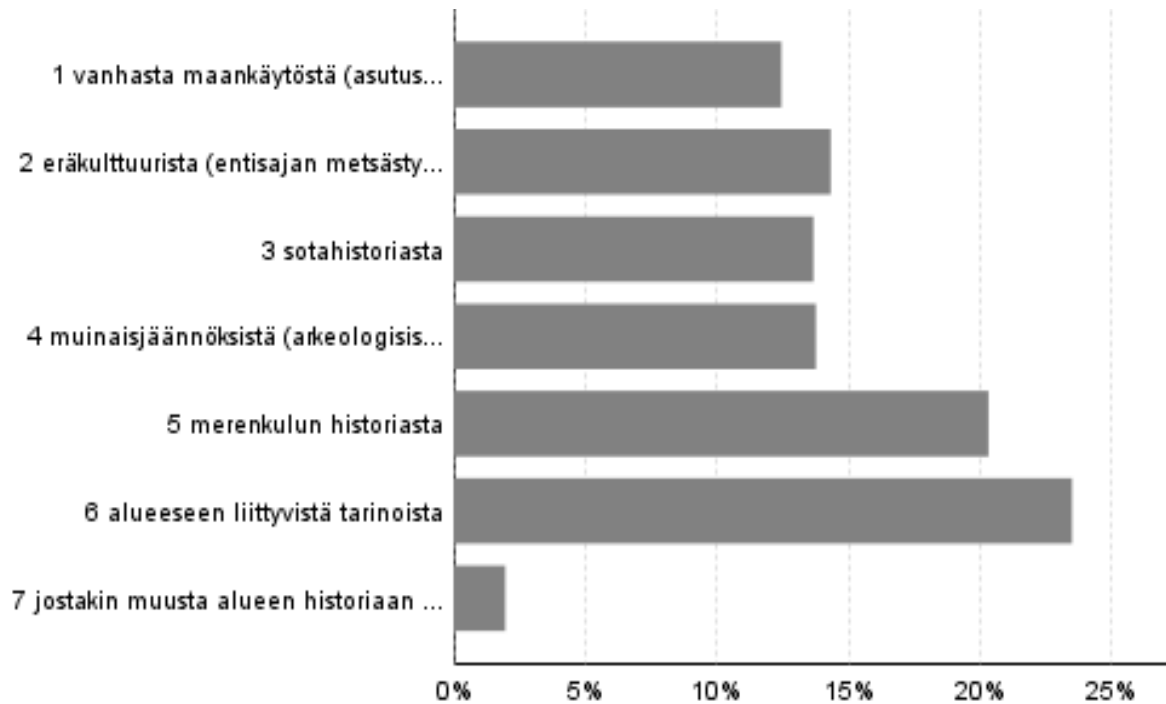
Kävijätutkimukseen vastanneilta tiedusteltiin uusien palveluiden tarpeellisuutta ja sitä, tulisiko kansallispuistossa olla nykyistä kattavammat opastuspalvelut, rantautumispaikat, yöpymiseen tarkoitettu autiotupa, luontopolku tai päivätupa omatoimista retkeilyä varten ja missä edellä mainitut palvelut olisivat tarpeen. Kaikkien mainittujen palveluiden lisääminen sai sekä kannatusta että vastustusta ja vastausten keskiarvot olivat hyvin lähellä asteikon keskiarvoa (3 asteikolla 1,...5, taulukko 66). Vaaka kallistui kannattajien puolelle uusien rantautumispaikkojen (keskiarvo 3,3) ja luontopolkujen (keskiarvo 3,4) kohdalla. Vastaajat saivat myös kertoa, missä he toivovat kyseisiä palveluja parannettavan, ehdotuksia annettiin 89 (liite 11). Eniten parannuksia toivottiin Säppiin, Isollekarille, Sälttööhön, Iso-Enskeriin, Kataanpähän ja Hamskeriin. Uusia rantautumispaikkoja toivottiin Putsaareen ja Ärväskivelle.

Kävijöiden oli mahdollista esittää myös omia toiveitaan tarpeellisista lisäpalveluista. Eniten vapaamuotoisissa vastauksissa toivottiin laitureita Säppiin ja Isoonkariin, katettuja nuotiopaikkoja, telttapaikkoja, opasteita, autiotupia ja siistejä käymälöitä (liite 12).

**Taulukko 66.** Lisäpalveluiden tarpeellisuus Selkämeren kansallispuistossa vuonna 2012. Asteikko 1 = ei lainkaan tarpeellista, ... 5 = erittäin tarpeellista. Luvuille 2–4 ei ollut sanallista selitystä lomakkeella.

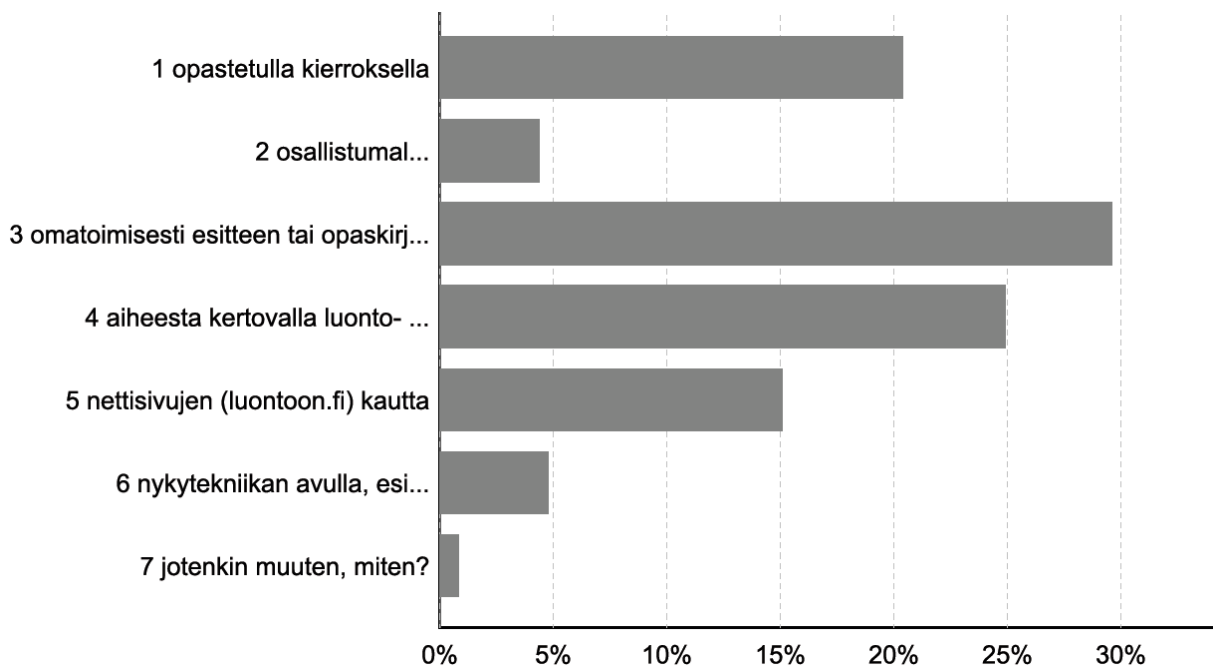
Lisäpalvelu	Yht.	5 = Erittäin tarpeel- lista	4	3	2	1 = Ei lain- kaan tar- peellista	Medi- aani	Keski- arvo	Keski- hajon- ta
	n	%							
Nykyistä kattavammat opastus- palvelut	322	9	26	31	20	13	3	3,0	1,17
Yöpymiseen tarkoitettu autiotupa	336	16	24	25	11	24	3	3,0	1,40
Rantautumispaikat	341	23	27	23	12	16	3	3,3	1,36
Luontopolku	333	18	35	28	8	12	4	3,4	1,21
Päivätupa	306	11	24	31	13	21	3	2,9	1,28
Muu	20	50	25	15	5	5	5	4,1	1,17
<b>Vastauksia yhteensä</b>	<b>1 658</b>	<b>266</b>	<b>455</b>	<b>447</b>	<b>211</b>	<b>279</b>			

Kulttuuriperinnön eri osa-alueista kävijöitä kiinnostivat eniten alueeseen liittyvät tarinat (24 %), merenkulun historia (20 %) ja eräkulutturi (14 %) (kuva 21). Myös muinaisjäännökset kiinnostivat kävijöitä, sillä vajaa 15 % vastaajista halusi tutustua puiston muinaisjäännöksiin. Alueen vanha maankäyttö kiinnosti kävijöitä vähiten, mutta siitäkin oli kiinnostunut 12 % vastaajista. Avoi-  
meen kysymykseen, jossa kysyttiin sitä, mistä muusta kävijät ovat kiinnostuneita, tuli joitakin mainintoja hyljistä, majakoista ja eläimistöä.



**Kuva 21.** Kiinnostus kulttuuriperinnön ja historian osa-alueisiin Selkämeren kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampia vastausvaihtoehtoja.

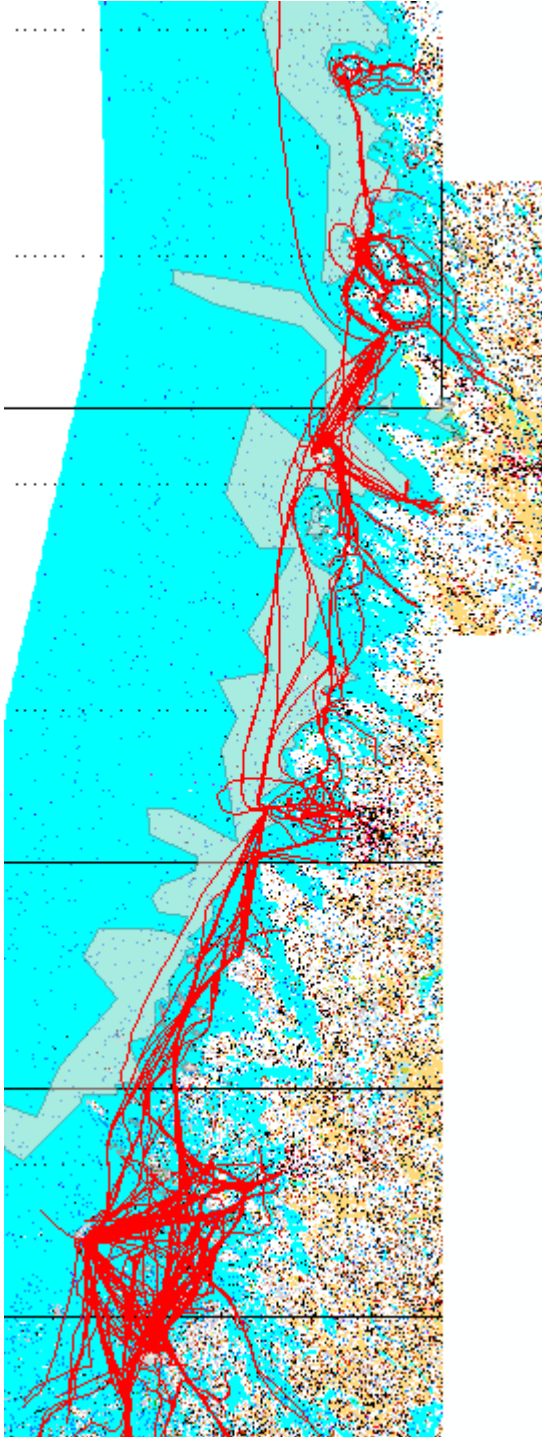
Mielekästä tutustumistapaa kysyttäessä vastaajista vajaa 30 % halusi tutustua alueeseen omatoimisesti esitteen tai opaskirjan avulla tai aiheesta kertovalla kulttuuri- ja luontopolulla (25 %) (kuva 22). Nettisivujen kautta puistoon halusi tutustua 15 % vastaajista. Kävijöistä noin 20 % halusi tutustua alueeseen opastetulla retkellä. Puistoon tutustuminen nykytekniikan, esim. mobiilisovellusten, avulla ja osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan kiinnostivat vastaajia vähiten.



**Kuva 22.** Alueen kulttuuriperintöön ja historiaan tutustuminen Selkämeren kansallispuistossa.



Kysymyksessä 24 veneilijöiden piirtämissä kartoissa korostuu pääväylien merkitys (kuva 23). Kävijätutkimukseen vastanneiden käyttämät veneilyreitit on kuvattu osa-alueittain liitteissä 13–16.



**Kuva 23.** Kävijätutkimukseen vastanneiden veneilijöiden käyttämät reitit Selkämerellä vuonna 2012 (n = 225).

Preiviikinlahdella kysyttiin, missä lintutorneilla vastaaja aikoi käydä samalla käynnillä. Suurin osa kauempaa saapuneista vastaajista ilmoitti käyvänsä samalla käynnillä vain Yyterin lietteillä tai Huhtalassa. Paikalliset kävijät saattoivat käydä samalla kertaa myös muilla lintutorneilla. Suosituimmat lintutornit Yyterin lietteiden lisäksi olivat Kaarluoto ja Teemuoto. Vastaajat ilmoittivat käyvänsä lintutorneilla noin kerran kahdessa viikossa, noin puolet ilmoitti käyvänsä viikoittain ja yksi neljännes kerran vuodessa. Avointa palautetta lintutornikäynneistä antoi 24 vastaajaa. Avoimessa palautteessa vastaajat toivoivat parannuksia torneihin ja kertoivat tavallisesta käynnistään torneilla (liite 18).

### 3.5. Vapaamuotoiset ajatukset

Sekä merikohteissa että Preiviikinlahdella vapaamuotoista palautetta antoi 22 % vastaajista: merikohteissa 84 henkilöä ja Preiviikinlahdella 11 henkilöä. Vapaamuotoiset vastaukset luokiteltiin Metsähallituksen ympäristö- ja laatuajattelun palauteluokittelun mukaisesti (liite 19). Vastaukset jakaantuivat laadun mukaan kehittämisehdotuksiin, kehuihin, tiedusteluihin, valituksiin ja muihin kommentteihin. Jotkin vastaukset olivat samanaikaisesti sekä kehittämisehdotuksia että valituksia. Vapaamuotoisen kirjallisen palautteen lisäksi haastattelija tallensi suullisesti annettua palautetta muistiin aina, kun se oli olosuhteiden ja ajan puolesta mahdollista. Nämä palautteet on huomioitu seuraavassa vapaamuotoisten ajatusten esittelyssä, mutta ne eivät näy liitteessä 19.

On muistettava, että avoimet vastaukset koskivat pääsääntöisesti sitä paikkaa, missä vastaaja fyysisesti oli, tai niitä kohteita, jotka olivat kävijälle entuudestaan tuttuja ja joissa kävijällä oli tapana vieraila. Vastaajien oli usein vaikea hahmottaa koko puiston tarpeita, vaikka heillä oli käytössään kansallispuiston rajauksen kuvaava kartta. Alueen hajanaisuus tuotti ongelmia monelle vastaajalle.

Kaikkiaan kävijät olivat pääosin tyytyväisiä kansallispuistoon, mutta sen ylläpitoon ja rakenteiden kunnostamiseen toivottiin parannuksia. Kehittämisehdotukset olivat useimmiten pieniä muutoksia ja parannuksia, mutta merkittäviä kävijän käynnin ja vastaajan seurueen kokemuksen kannalta.

#### Kehut ja kehittämisehdotukset

Selkämeren kansallispuiston nuori ikä näkyi selvästi vapaamuotoisissa palautteissa. Suurin osa vapaamuotoisesta palautteesta oli kehittämisehdotuksia, jotka koskivat retkeily- ja palvelurakenteita. Veneilijät toivoivat lisää rantautumispaikkoja ja poijuja rantautumista varten. Kehuja annettiin yleisesti kansallispuiston virkistyskäytöstä, retkikohteiden luonteesta ja niiden käyttömahdollisuuksista. Vastaajat kehuivat kansallispuiston aluetta kauniiksi ja maisemiltaan upeaksi paikaksi. Luonnonrauha sai erityiskiitosta. Luontoa ja sen kauneutta ja alueen rauhallisuutta sekä ainutlaatuisuutta vierailijat kehuivat kesän aikana toistuvasti haastattelijoille.

Metsähallitus sai kehuja kohteiden hyvästä hoidosta ja ylläpidosta. Toisaalta osa kävijöistä koki Metsähallituksen toimissa paljon parantamisen varaa. Pääosin Metsähallituksen läsnäoloon oltiin tyytyväisiä ja todettiin sen auttavan paikkojen kunnossa pysymisessä. Ylipäänsä kansallispuiston olemassaolo sai kiitosta.

Kehut olivat hyvin paikkasidonnaisia ja esimerkiksi Säpissä, Seliskerissä ja Iso-Enskerissä käymälöiden siisteys ja kunnossapito saivat kiitosta vastaajilta. Vuonna 2012 Seliskerin ja Iso-Enskerin käymälöiden kunnossapidosta vastasi Porin kaupunki. Säpin uudet käymälätilat saivat erityisesti kehuja, mutta sinne toivottiin vielä valaistusta tai isompia ikkunoita. Myös Katanpään suojaista satamaa keuhuttiin.

Säppiin toivottiin syvempää väylää tai vaihtoehtoisesti toista retkikatamaa saaren toiselle puolelle. Lähes puolet vapaamuotoista palautetta antaneista toivoi kansallispuistoon lisää rantautumispaikkoja, penkkejä laitureiden läheisyyteen, laitureita, poijuja ja käyntisatamia. Säppiin toivottiin syvempää retkikatamaa, isompaa laituria, parempaa nuotiopaikkaa ja saunomismahdollisuutta. Suullisessa palautteessa toivottiin, että nuotiopaikka sijoitettaisiin mahdollisimman vähätuuliseen paikkaan laitureiden välittömään läheisyyteen.

Seliskerin ja Iso-Enskerin laitureiden katsottiin olevan pikaisen uusimisen tarpeessa, keittokatos-ten rakenteita haluttiin parannettavan ja niiden varustukseen oltiin osin tyytymättömiä. Seliskerin pohjoispuolelle toivottiin kiinnitysrenkaita ja poijuja takarannan kalliokiinnityksiin. Tulentekopaikkoja haluttiin myös lisää.

Julkista liikennettä toivottiin kehitettävän kansallispuiston alueella. Ainoastaan Raumalla kuljetuksia on järjestetty säännöllisesti kymmenisen vuotta.

## Valitukset

Valituksia tuli 15 kappaletta, mikä on melko vähän huomioiden kansallispuiston perustamisesta kuluneen lyhyen ajan ja vastausten kokonaismäärän.

Yleisimmin valitukset koskivat kohteen palvelurakenteita, niiden toimimattomuutta tai puuttumista. Valitukset koskivat pääasiassa merireittien merkintöjä ja niiden puutteellisuutta, käymälöiden epäsiisteyttä ja puutteellisuutta, jätehuoltoa sekä kyselylomaketta ja siinä esitettyjä kysymyksiä. Suullisessa kanssakäymisessä kävijöiden kanssa kävi ilmi, että osa kävijöistä koki erityisen epämiellyttävänä ja häiritsevänä merimetsot ja niiden aiheuttamat haitat ympäristölle.

Merikohteiden ja Preiviikinlahden valituksissa oli joitakin eroja. Merikohteissa veneilijöiden antamat vastaukset koskivat pääosin veneilyyn ja retkeilyyn liittyviä rakenteita sekä käymälöitä ja jätehuoltoa. Merikohteissa alueen yrittäjät saivat valituksia ylläpidosta ja paikkojen siisteydestä. Kansallispuiston kohteista Isokari sai eniten moitteita. Valitukset koskivat alueen hoitoa, jonka yksi vastaaja totesi olevan retuperällä. Isokari sai moitteita vessojen, käsienpesuastioiden ja kahvilan yleisen siisteyden osalta. Myös Kylmäpihlajan wc-tilat olivat joidenkin kävijöiden mielestä epäsiistit ja niihin toivottiin parannusta. Myös toisten kävijöiden käyttäytymistä moitittiin: vastaajat kokivat, että kaikki eivät noudattaneet yleisiä käyttäytymissääntöjä. Valitukset koskivat yleisesti ns. perusasioita, jotka vastaajat kokivat huonosti tai puutteellisesti hoidetuksi Selkämeren kansallispuistossa.

Katanpää nousi esiin vapaamuotoisissa vastauksissa. Katanpään kehitykselle tärkeänä pidettiin alueen historian huomioimista virkistyskäytön suunnittelussa. Katanpään käytöstä ja sen tulevaisuudesta oltiin huolestuneita. Kävijät toivoivat parannusta käymälöihin erityisesti Katanpäässä ja Kylmäpihlajassa. Jätehuoltoon toivottiin monin paikoin parannuksia. Peseytymismahdollisuudet koettiin puutteellisiksi ja esimerkiksi saunojen vuokrauksen toivottiin olevan mahdollista.

Preiviikinlahdella vapaamuotoista kirjallista palautetta antoi muutama vastaaja. Niissä tuli voimakkaasti ilmi se, että kävijät pitivät Yyterin lietteiden tornin sijaintia virheellisenä ja huonona. Sen sijaintia pidettiin huonona erityisesti siitä syystä, että se sijaitsee kaukana rannasta ja linnuista. Myös rakenteiden, erityisesti pitkosten kunto sai paljon moitteita. Muut palautteet olivat pääosin rakenteiden kehittämis ehdotuksia.

# 4 Kävijäseuranta ja veneily selvitys

## 4.1 Kävijälaskenta 2012

Samanaikaisesti kävijätutkimuksen kanssa pyrittiin saamaan käsitystä Selkämeren kansallispuiston käyntimäärästä viidellä laskurilla neljässä eri kohteessa, yrittäjien ilmoittamien kävijämäärien, vieraskirjojen sekä erilaisten tapahtumien osallistujamäärien perusteella. Vuonna 2011 kansallispuiston alueella oli toiminnassa yksi laskuri, joka jouduttiin poistamaan sen kastuttua loppuvuodesta siten, ettei se enää toiminut. Alkukesällä asennettiin viisi mattolaskuria neljään käyntikohteeseen: Yyterin lietteille, Iso-Enskeriin ja Säppiin sekä Seliskeriin (2). Kävijälaskurit pyrittiin sijoittamaan siten, että mahdollisimman moni kävijöistä kirjautuu niihin.

Laskurien kalibrointi suoritettiin kävijätutkimuksen maastotöiden aikana tai erikseen niiltä osin kuin se ei ollut mahdollista aineistonkeruun yhteydessä. Kalibrointi vei paljon aikaa, koska siirtäminen oli venekuljetuksen varassa. Pienten käyntimäärien saarilla kalibrointiin tarvittaisiin pidempi havainnointiaika ja enemmän havaintopäiviä. Nämä tekijät huomioon ottaen saadut kalibrointikertoimet eivät ole kovin tarkkoja.

Vuonna 2012 heinäkuussa käyntejä arvioitiin olevan 8 815. Elokuussa käyntejä oli 7 873 ja kesäkuussa 6 971 (ASTA). Näitä lukuja ei ole tarkastettu veneily selvityksessä saadun uuden tiedon valossa. Todennäköisesti luvuissa on reilusti aliarvioitu pelkästään vesillä liikkuvien osuutta. Kaikkiaan kävijöitä arvioitiin vuonna 2012 olleen noin 32 200. Selkämeren kansallispuiston sesonki on kesä, erityisesti heinä-elokuu. Preiviikinlahdella puolestaan on vähemmän kävijöitä kesäkesällä. Siellä käynnit painottuvat kevääseen sekä loppukesään ja syksyyn.

Selkämeren kansallispuiston vuosittaisen käyntimäärän arviointiin sisältyy suuria epävarmuustekijöitä. Laskentaa hankaloittavat muun muassa puiston laajuus, puiston maa-alueiden sirpalemainen sijoittuminen sekä saavutettavuuteen liittyvät asiat. Veneily selvitys (Törmä 2013) vahvisti käsitystä siitä, että kansallispuiston vesialueella liikkuu säännöllisesti mm. mökkiläisiä ja kalastajia, jotka eivät hyödynnä kansallispuiston palvelurakenteita. Laskurilukemien vuosittaista kehitystä seuraamalla voidaan jatkossa arvioida käyntimäärien suhteellista kehitystä, mikäli käyntien oletetussa jakaumassa ei tapahdu suuria muutoksia.

## 4.2 Veneily selvitys 2012

Kävijätutkimuksen haastattelut tehtiin kansallispuiston käyntikohteissa. Kansallispuiston kohteisiin rantautuneiden kävijöiden lisäksi puiston vesialueella liikkuu runsaasti veneilijöitä, jotka eivät rantaudu kansallispuiston kohteille. Tietoa näiden kävijöiden liikkumistottumuksista ja palveluntarpeista kerättiin postikyselynä toteutettuna erilliselvityksenä (Törmä 2013), jonka kohderyhmänä olivat kuntien venesatamista venepaikan vuokranneet eli lähialueen asukkaat.

Kävijätutkimukseen vastanneita veneilijöitä pyydettiin piirtämällä kuvaamaan liikkumistaan Selkämerellä kyselyn mukana olleeseen karttaan. Myös veneily selvityksessä (Törmä 2013) veneilijöiden tuli piirtää kulkemansa reitit, joissa he olivat veneilleet tutkimusajanjakson aikana. Yhteenvetokartta, jossa näkyvät sekä kävijätutkimusvastausten viimeisin kuljettu reitti että veneily selvityksen vastaajien ajalla 1.5.–15.8.2012 kulkemat reitit on liitteenä 17.

Veneily selvityksessä venematkojensa määrän ilmoitti 277 vastaajaa. Veneilyreittejä kuvattiin 225 vastauksessa, joista kolmasosa (33 %, 75 kpl) oli purjeveneellä tehtyjä matkoja ja 59 % moottori-veneillä tehtyjä (132 kpl). Loput kulkuneuvot olivat muun muassa kajakkeja ja kanootteja.

Veneily selvityksen (Törmä 2013) mukaan veneilijät liikkuvat enimmäkseen satamiensa lähivesillä ja saarikohteet olivat suosittuja. Yleisesti ottaen kalastajat liikkuvat samoilla alueilla kuin muutkin moottoriveneilijät, ja esimerkiksi Ouran saaristossa vähintään kerran viikossa liikkuneista lähes kaikki kalastivat. Lisäksi oli nähtävissä muutama reitti, joka vei kalastajan kauemmaksi kansallispuistoon. Paikalliset moottoriveneilijät liikkuvat enemmän saarissa, kun taas purjeveneilijät purjehtivat enemmän ulkomerellä ja viipyivät yhdessä paikassa kauemmin.

Yhteensä veneily selvitykseen vastanneet olivat tehneet Selkämerellä 6 504 venematkaa eli keskiarvo oli 23 venematkaa/vastaja (Törmä 2013). Vähintään kerran viikossa veneilevät tekivät venematkoista 78 % ja keskimäärin 36 venematkaa. Vähintään kerran viikossa veneilevien venematkojen keskiarvo oli 3,3 venematkaa viikossa. Vastanneet olivat tehneet kansallispuiston alueelle yhteensä 2 611 venematkaa eli 40 % kaikista venematkoista osui Selkämeren kansallispuiston alueelle.

Veneily selvityksen mukaan lähes puolet venepaikan vuokranneista veneilee vähintään kerran viikossa (taulukko 67, Törmä 2013). Harvemmin tai ei lainkaan veneileviä oli vain alle viisi prosenttia vastaajista.

**Taulukko 67.** Venepaikan vuokranneiden veneilijöiden veneily tiheys Selkämerellä kesällä 2012 (Törmä 2013).

Veneily tiheys	n	%	Summa-%
Vähintään kerran viikossa	159	47,2	47,2
2–3 krt/kk	131	38,9	86,1
Noin kerran kuukaudessa	28	8,3	94,4
Harvemmin	8	2,4	96,7
En lainkaan	11	3,3	100,0
<b>Vastaja yhteensä</b>	<b>337</b>	<b>100,0</b>	

# 5 Tulosten tarkastelu

## 5.1 Yhteenveto

### Aineiston keruu ja analyysi

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin kesällä 2012. Havaintojakson aikana vastauksia saatiin 430. Tavoite oli 502 vastausta, mutta olosuhteisiin nähden tulos oli erittäin hyvä. Suunnitteluvaiheessa ei ollut tietoa kävijöiden liikkumisesta eikä kävijöiden osuutta osattu arvioida keruupäiviä suunniteltaessa. Aiempaa tietoa Selkämeren kävijöistä ei juuri ollut.

Merellä liikkuminen on täysin kiinni vallitsevista sääoloista ja kesän 2012 sääolot olivat erittäin vaihtelevia. Lämpimiä ja tuulettomia jaksoja, jolloin ihmiset liikkuvat vesillä, oli tilastollisestikin aikaisempiin kesiin verrattuna poikkeuksellisen vähän. Joustaminen aikatauluissa oli enemmän sääntö kuin poikkeus, mutta tavoitteeksi asetettu 47 keruupäivää toteutui lopulta. Seuraavan kävijätutkimuksen keruuajataulut kannattaa suunnitella hyvin, joskaan muutoksitta tuskin silloinkaan selvittää. Kävijätutkimuksen toteuttamiseen tulee varata enemmän aikaa, jotta keruujankohdat ovat paremmin sovitettavissa muihin töihin. Kävijälaskennan ja kalibroinnin suorittaminen samanaikaisesti kävijätutkimuksen kanssa osoittautui haasteelliseksi.

### Kävijärakenne

Selkämeren kansallispuiston kävijöistä 98 % oli suomalaisia. Paikallisten osuus oli 42 % ja kotimaisten matkailijoiden osuus 56 %. Tutkimukseen vastanneiden kävijöiden keski-ikä oli 50 vuotta. Nuoremmista vastaajista korostui hieman naisten ja iäkkäämmistä vastaajista puolestaan miesten osuus. Vastaajista suurin osa oli suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai heillä oli ammatillinen koulutus. Miehillä yleisin koulutus oli yliopisto tai korkeakoulu ja naisilla puolestaan opistotasoinen tutkinto.

Selkämeren kansallispuiston kävijöistä hieman suurempi osa oli miehiä (60 %) kuin naisia. Suurin kävijäryhmä olivat 45–54-vuotiaat. Preiviikinlahden kävijät olivat keskimäärin vanhempia kuin merikohteiden kävijät.

Useimmiten puistossa vierailtiin 2–5 hengen seurueissa, yleensä oman perheen tai ystävien kanssa. Merikohteissa yli puolet saapui kansallispuistoon oman perheen jäsenten kanssa. Preiviikinlahdella liikuttii keskimäärin enemmän ystävien kanssa ja yksin kuin merikohteilla. Selkämeren kansallispuistoon tullaan Preiviikinlahtea lukuun ottamatta yöpymään ja siellä vietetään aikaa pienen seurueen kanssa. Suurempia eläkeläisryhmiä havaittiin lähinnä Kuuskajaskarissa. Preiviikinlahdella tavattiin koululaisryhmiä; kulkuyhteyksistä johtuen Preiviikinlahden kohteet ovat selvästi paremmin koulu- ja opiskeluryhmien tavoitettavissa kuin merikohteet.

Alue houkuttelee kotimaisia, lähialueen ulkopuolelta tulevia matkailijoita. Suurin osa kotimaan matkailijoista tuli Pori–Tampere–Helsinki–Turku-alueen sisäpuolelta. Ulkomaalaisia matkailijoita alueella liikkuu, mutta vielä kovin vaatimattomasti, näiden osuus oli vain 2 %. Ulkomaisista kävijöistä enemmistö oli ruotsalaisia. Preiviikinlahden lintukohteille tuli yksittäisiä matkailijoita myös muualta Euroopasta ja Yhdysvalloista.

Selkämeren kansallispuisto houkuttelee sekä säännöllisesti vierailevia että ensikertalaisia. Yli puolet oli käynyt Selkämeren kansallispuistossa aiemmin. Naisten ja miesten välisiä eroja ei juuri ollut, naisista hieman suurempi osa oli ensikertalaisia. Osa kävijöistä käy kansallispuistossa veneilykauden aikana lähes joka viikonloppu. Osa kävijöistä oli käynyt alueella jo vuosikymmeniä

ennen kansallispuiston perustamista, ja puolet alueelle ennen käyneistä oli käynyt siellä ensimmäisen kerran vuonna 1992 tai aiemmin. Toisaalta haastattelijat tapasivat kesän aikana useita lähialueen asukkaita, joilla ei ole omaa venettä ja jotka olivat kansallispuistossa ensimmäistä kertaa. Tällaiset kävijät olivat yleensä ystäväseurueensa mukana.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että

- Selkämeren kansallispuisto on tutkimustulosten perusteella kävijärakenteeltaan pienten seurueiden senioripuisto.
- Selkämeren kansallispuisto toimii merkittävänä virkistysalueena lähialueen paikallisille asukkaille, jotka voivat vieraila siellä hyvinkin säännöllisesti ja usein. Lisäksi kansallispuisto houkuttelee matkailijoita myös kauempaa aina ulkomaita myöten.
- Merikohteiden kävijät eroavat jossain määrin Preiviikinlahden kävijöistä, joista merkittävä osa on lintuharrastajia. Lintukohteilla keski-ikä on hivenen korkeampi, mutta joukossa on myös nuorempia naisia. Merikohteissa liikutaan yleensä perheiden tai ystävien kanssa. Lintuharrastajat liikkuvat enemmän ystävien kanssa ja yksin.

## Ulkoilu- ja luontoharrastukset

Selkämeren kansallispuistoon tullaan nauttimaan maisemista ja luonnosta, tarkkailemaan luontoa, kävelemään, retkeilemään, veneilemään tai tarkkailemaan lintuja yksin tai yhdessä oman seurueen kanssa. Kävijöiden tärkeimpinä syinä kansallispuistoon saapumisessa ovat maisemat, luonnon kokeminen sekä rentoutuminen. Tärkeimmät harrastukset kansallispuistossa ovat veneily ja maisemien katselu. Purjehdus korostui erityisesti Varsinais-Suomen alueen vastauksissa matkan tärkeimpänä harrastuksena. Retkeillessä koettiin tärkeäksi yhdessäolo oman seurueen kanssa ja arvostettiin lepotaukoa melusta ja saasteista.

Selkämeren kansallispuistoa voidaan pitää virkistysympäristönä, jonne tullaan rentoutumaan ja nauttimaan luonnosta ja läheisten seurasta, ei niinkään hakemaan jännitystä elämään tai tutustumaan uusiin ihmisiin. Lintuharrastus ymmärrettävästi korostui Preiviikinlahden vastauksissa ja siellä keskityttiin vain muutamaan aktiviteettiin. Merikohteissa harrastusten määrä oli runsaampi ja niistä korostui rentoutuminen ja oleminen. Merikohteissa oleminenkin mielletään yleensä tekemiseksi.

## Käyntien alueellinen jakautuminen

Kansallispuiston kävijävirta keskittyy pääasiassa kansallispuiston suurimmille saarille: majakasaarille ja jo ennen kansallispuiston perustamista olemassa oleviin käyntikohteisiin kuten Isoonkariin, Katanpähän, Kylmäpihlajalle, Kuuskajaskariin, Säppiin sekä Iso-Enskeriin ja Seliskeriin. Myös Yyterin lietteet on suosittu päiväkäyntikohte. Merkittävä kävijävirta muodostuu myös vakituisista venepaikoista käsin suoritetusta veneilystä kansallispuiston vesialueelle kalastuksen ja mökkeilyn yhteydessä. Nämä veneilijät eivät välttämättä rantaudu lainkaan kansallispuiston kohteisiin. Tämän määrän arviointi vaatii veneilyselvityksen tarkempaa analysointia mm. alueelle rekisteröityjen veneiden määrän pohjalta.

Selkämeren kansallispuiston käyntikohteet ovat monelle kävijälle lapsuudesta tuttuja paikkoja ja niissä käydään joka kesä yleensä useita kertoja. Selkämerellä yksittäisten paikkojen merkityksellisyys korostuu. Nämä kävijät liikkuvat etupäässä itä-länsisuuntaisesti, mantereelta kohteelle ja takaisin.

Kävijätutkimukseen vastanneissa oli useampi sellainen henkilö, joka oli veneillyt pitkin Suomen rannikkoa Saaristomereltä tai Ahvenenmaalta kohti Selkämerta ja edelleen kohti pohjoisempia alueita. Vastaavasti Satakunnasta lähdettiin etelämmäs puistoon kuuluvien Varsinais-Suomen kohteiden kautta. Tämä nosti satakuntalaisten osuutta Isonkarin ja Katanpään vastauksissa. Rannikon myötäisesti liikkuville Isokari ja Katanpää ovat luontaisia veneilijöiden taukopaikkoja Saaristomeren ja Pohjanlahden välillä.

Kävijöiden vastauksissa näkyi selvästi, että tietämys puistoon kuuluvista alueista ja puistoon kuuluvien alueiden tunnettuus on vielä heikkoa. Erityisesti vastaajien tietämättömyys puiston rajoista korostui. Tähän vaikuttanee puiston perustamisesta kulunut lyhyt aika ja alueiden hajanaisuus. Myös käyttäytymiseen liittyvät pelisäännöt olivat monelle epäselviä. Järjestyssääntöä kansallispuistolla ei vielä ole. Lähitulevaisuudessa haasteena on kansallispuistotietoisuuden ja tunnettuuden lisääminen. Tämä on selvä viestinnällinen haaste Metsähallitukselle.

## Kohteen tärkeys

Selkämeren kansallispuisto – tai kyseinen käyntikohde – oli yli puolelle vastaajista matkan tärkein kohde. Merikohteissa korostuu paikan merkitys; paikalliset kokevat kohteet erityisen henkilökohtaisiksi ja heillä on niihin vahva tunneside. Osalle Selkämeri merkitsee miltei pyhänä käsitettävää paikkaa. Olemisen tavat ovat muodostuneet vuosikymmenten saatossa ja jatkossa kävijöiden ohjaaminen tulee vaatimaan erityistä huomiota. Useammalle kuin joka kolmannelle kansallispuiston kohde oli yksi suunniteltu käyntikohde matkan varrella. Kansallispuisto oli ennalta suunnitteleman käyntikohde vain 7 %:lle vastaajista.

## Käynnin kesto

Keskimäärin puistossa yöpyvien käynti kesti 2,3 vuorokautta ja päiväkäynti 3,5 tuntia. Matkailijat viipyivät puistossa 4,3 vrk ja 4,9 tuntia. Kävijöistä yli puolet yöpyi kansallispuistossa. Vastaajista 68 % oli käynyt alueella aiemmin ja edellinen käynti oli ollut keskimäärin kaksi vuotta sitten. Yleisin yöpymistapa oli oma vene.

Saaret ovat veneilijöille melko nopeasti saavutettavissa, koska ne sijaitsevat suhteellisen kapealla vyöhykkeellä. Reitti yhteyksiä kansallispuistoon on vain muutamalle saarelle. Auton kanssa voi kätevästi tehdä muutaman tunnin retkiä mantereen muutamalle erilliselle pistemäiselle kohteelle.

## Kävijätyytyväisyys

Kävijät olivat pääasiassa tyytyväisiä kansallispuistoon: kävijätyytyväisyysindeksi koko puistolle oli 3,85, joka tarkoittaa melko hyvää asteikolla 1–5. Kävijätyytyväisyysindeksiin on laskettu mukaan odotusten täyttyminen, ympäristön, rakenteiden ja palveluiden laatu sekä määrä ja häiriötekijät. Esimerkiksi Saaristomeren kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,05 vuonna 2008 tehdyssä kävijätutkimuksessa. Metsähallituksen luontopalvelujen tavoitteena on, että valtakunnallinen kävijätyytyväisyys olisi vähintään neljä. Odotukset täyttyivät Selkämerellä keskimäärin hyvin, parhaiten odotuksiin vastasi luonnonympäristö; reitien ja rakenteiden kanssa odotukset eivät täytyneet ihan niin hyvin. Ympäristö koettiin keskimäärin hyväksi ja maisema vaihtelevaksi. Palveluissa ja rakenteissa on parantamisen varaa. Palveluiden kokonaisarvosanaa laskevat erityisesti erityistarpeiden huomioon ottaminen (3,1), jätehuollon toteutus ja ohjaus (3,2), maantievastustas (3,3), yleisökäymälät (3,4), polttopuut (3,42), polkuviitoitukset (3,44), opastetaulut (3,5) ja yrittäjien tuottamat palvelut (3,52). Häiritseviä tekijöitä ei käynnin aikana juurikaan koettu. Kävijätyytyväisyystulosta on tulkittava huolellisesti ja



varottava tekemästä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä yhden luvun perusteella, mutta jatkoa ajatellen palvelujen ja rakenteiden parantaminen on yksi selkeä panostamisen kohde.

## Paikallistaloudelliset vaikutukset

Selkämeren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuonna 2012 vuotuisen käyntimäärän perusteella noin 1,3 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 15 henkilötyövuotta. Keskimäärin kansallispuiston kaikki kävijät käyttivät noin 41 euroa käyntiään kohden. Eniten rahaa käyttivät kotimaiset matkailijat. Määrällisesti eniten rahaa käytettiin ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin sekä majoittumiseen.

## Tietolähde

Alue oli suurimmalle osalle kävijöistä entuudestaan tuttu. Tuttavien, ystävien ja sukulaisten merkitys tiedonlähteenä on suuri. Merikohteilla tietoa oli saatu useammin esitteistä ja kirjoista kuin Preiviikinlahdella, jossa tutkimuksen kohteet – Huhtala ja Yyterin lietteet – ovat pieniä yksittäisiä kohteita laajemmassa seudun lintukohdeverkostossa. Selkämeren kansallispuisto tiedetään kohtalaisesti veneilevien keskuudessa, mutta tietoa pitäisi saada levitettyä laajemmalle. Kansallispuiston rajaus oli monelle vielä hyvin epäselvä. Käyntikohteisiin onkin hyvä jatkossa saada asianmukaiset opasteet karttoineen. Jatkossa merikohteiden on luultavasti helpompi profiloitua osaksi kansallispuistoa kuin Preiviikinlahden lintukohteiden. Myös Metsähallituksen verkkosivuilta ja mediasta oli saatu tietoa puistosta. Sosiaalisesta mediasta tietoa oli saanut huomattavan pieni osa vastaajista.

## Mielipiteet alueesta ja palveluista

Kävijöiden ennako-odotukset kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista ja reiteistä sekä rakenteista täyttyivät pääasiassa melko hyvin. Parhaiten odotukset täytti alueen luonnonympäristö. Kävijöitä häiritsi luonnonilmiöistä eniten hyttyset ja toisten kävijöiden käyttäytyminen. Jonkin verran kävijöitä häiritsi maaston roskaantuneisuus. Kävijät olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. Huonoimman arvosanan saivat käymälöiden siisteys, rakenteet sekä yrittäjien tarjoamat palvelut. Saunoja kaivattiin lisää ja esimerkiksi Säppiin toivottiin yleistä saunomismahdollisuutta. Uudet luontopolut ja rantautumispaikat olisivat tervetulleita, mutta olennaisimpana nähtiin jo olemassa olevien rakenteiden kunnostaminen.

Vapaamuotoisista palautteista suurin osa oli kehittämisehdotuksia. Palautteista oli tulkittavissa se, että puistoon kuuluvien alueiden odotettiin olevan valmiiksi hoidettuja kansallispuiston perustamishetkestä lähtien. Kävijöiden kanssa käydyissä keskusteluissa tyytymättömyys rakenteiden keskeneräisyyteen tuli monesti esille. Eniten toivottiin parannuksia alueen palvelurakenteisiin, useimmiten käymälöihin ja jätehuoltoon. Tämä antaa oman haasteensa Metsähallitukselle, jonka tavoitteena on lähteä noudattamaan roskattoman retkeilyn käytänteitä. Tämän läpivieminen voi vaatia osalla nykykäyttäjistä totuttelua ja uudenlaista ajattelua.

Kävijät olivat tyytyväisimpiä maiseman vaihtelevuuteen ja luonnonympäristöön. Selkämeren kansallispuiston kehuissa kiitettiin kaunista Selkämeren luontoa ja mahdollisuutta käyttää aluetta virkistytymiseen. Kaiken kaikkiaan Selkämeren kansallispuiston kävijät olivat tyytyväisiä kansallispuistoon ja sen olemassaoloon.

### **Toimenpide-ehdotuksia tutkimustulosten pohjalta:**

- Kohteisiin ajantasaiset opasteet
- Kohteisiin näkyviin käyttäytymisohjeistus ja järjestyssäännöt niiden valmistumisen jälkeen
- Kohteisiin asianmukaiset ja ehjät laiturit, ruokailupaikkoja, nuotiopaikkoja ja penkkejä rantojen läheisyyteen sekä leiriytymiseen osoitetut telttapaikat
- Kohteiden yleisökäymälät kuntoon
- Jätehuollon muuttuminen roskattomaan retkeilyyn vaatinee paljon tiedottamista ja talkoita asian edesauttamiseksi
- Veneettömille mahdollisuuksia tutustua puistoon -> vesiliikenteen ja muiden yrittäjien tuottamien palveluiden kehittäminen.

## **5.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin**

Selkämeren kansallispuistosta ei ole aiemmin tehty kävijätutkimusta. Tuloksia on kuitenkin mielenkiintoista verrata Saaristomerен kansallispuiston viimeisimpään, vuonna 2008 tehtyyn kävijätutkimukseen (Aaltonen & Mäki 2009). Lisäksi vertaillaan Selkämeren kansallispuiston veneilyselvityksen (Törmä 2013) tuloksia vuonna 1983 perustetun Saaristomerен kansallispuiston ja sen lähialueen veneilijöiden reittivalintoihin (Mäki 2009).

### **Saaristomerен kävijätutkimus, 2008**

Saaristomerен kansallispuiston kävijöistä suuri osa tuli Länsi- ja Etelä-Suomen lääneistä: eniten pääkaupunkiseudulta ja neljännes Varsinais-Suomesta. Tutkimukseen vastaajista 60 % oli miehiä. Lähes 90 % vastaajista liikkui kansallispuistossa 2–5 hengen seurueissa ja noin joka kolmannen seurueeseen kuului vähintään yksi lapsi. Suosituimmat käyntikohteet olivat Jurmo ja Björkö. Seasonki ajoittui heinäkuulle, ja tavallisimmin Saaristomerен kansallispuistoon tultiin purje- tai moottoriveneellä. Suurin osa kävijöistä yöpyi alueella ja yöpyminen oli usein yksi puiston vierailun pääsystä. Yöpyjien käynnin kesto oli keskimäärin 4,5 vuorokautta.

Saaristomerен kansallispuiston kävijätutkimuksen tulokset ovat pääpiirteittäin samankaltaisia kuin Selkämerен kansallispuiston kävijätutkimuksesta saadut tulokset. Selkein ero on käynnin kesto; Saaristomerellä on huomattavasti enemmän yöpyjiä ja myös heidän keskimääräinen viipymänsä on selvästi pidempi kuin Selkämerен kävijöiden. Tämä selittyy saaristojen erilaisuudella. Saaristomerен kansallispuisto on perustettu eräälle maailman laajimmista saaristoalueista ja siihen kuuluu noin 20 000 saarta ja luotoa. Alue on suuri labyrintti, jossa veneilijät seikkailevat useita päiviä. Selkämerellä saaret ja käyntikohteet sijaitsevat harvakseltaan 160 km pitkällä, mutta kaarella rantakaistaleella. Suurin osa kohteista on suhteellisen lyhyen venematkan päässä mantereesta ja veneilyssä korostuu suoraviivainen liike mantereen ja kohteen välillä.

Kävijöiden ikä- ja sukupuolirakenne on samankaltainen, joskin Selkämerellä kävijät ovat keskimäärin hieman iäkkäämpiä. Vastaajien ammatillinen koulutus on myös samankaltainen. Suurin osa oli suorittanut ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon, mutta Saaristomerен kävijät ovat vielä hieman korkeammin koulutettuja. Maisemien katselu ja luonnon tarkkailu olivat molemmissa kansallispuistossa tärkeimpiä syitä saapua puistoon ja suosituimpia harrastuksia.

Nykyisissä käyntimäärissä on eroja, mikä selittynee osin puistojen ikäerolla, mutta myös maantieteellä. Saaristomeri alueena houkuttelee paljon veneilijöitä lähialueen ulkopuolelta. Lisäksi sen sijainti pääkaupunkiseudun sekä Ahvenanmaan ja Ruotsin välillä on veneilyn volyymin ajatellen suosiollisempi kuin Selkämeren sijainti. Pääkaupunkilaiset veneilijät eivät pääse Ahvenanmaalle muuten kuin Saaristomeren kautta. Myös Selkämeri houkuttelee kävijöitä kauempaa, ja kävijöitä on aina ulkomaita myöden, mutta pääosin Selkämerellä veneilevät ovat kansallispuiston lähialueelta.

Kummassakin puistossa kävijöiden tilastointiin liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja aukottomaksi sitä tuskin koskaan saadaan. Kävijät voivat tulla kansallispuistoon lähes mistä ilmansuunnasta tahansa, selkeitä sisääntuloväyliä ei ole ja saaria on paljon. Epävarmat käyntimäärät vaikeuttavat alueen hallinnointia ja suunnittelua.

## Saaristomeren veneily selvitys, 2009

Turun yliopiston maantieteen laitoksella Sini Mäki (2009) on tehnyt pro gradu -työn Veneilijöiden liikkuminen, reitinvalinnat sekä aiheuttama käyttöpaine Saaristomeren kansallispuistossa ja sen lähialueella, jossa hän on tarkastellut veneilijöiden liikkumista Saaristomerellä vuonna 2009. Siinä kävi ilmi, että veneilijöiden reitinvalintoihin ja vierailukohteisiin vaikuttivat muun muassa ympäristötoiveet, harrastusmotiivit, sää- ja veneilyolosuhteet, ajankäyttömahdollisuudet, kohteiden saavutettavuus, veneilytaidot sekä veneilyn apuna toimivat merikartat ja niihin merkityt väylät. Tulosten mukaan veneilijöistä lähes kaikki olivat vierailleet alueella aikaisemmin. Tarkasteltaessa reittejä vastaajien eri ominaisuuksien mukaan ei ollut nähtävissä merkittäviä eroja. Suurimman käyttöpaineen alla olevat alueet sijaitsivat puiston etelä- ja kaakkoisosassa sekä Kasnäsin ja Nauvon vierassataman edustan vesistöalueilla. Tutkimuksessa selvisi myös, että veneilijät liikkuvat sekä väyliä pitkin että niiden ulkopuolella.

Saaristomeren veneily selvitykseen vastanneet olivat pääasiassa 45–55-vuotiaita (Mäki 2009). Miehiä oli hieman enemmän kuin naisia, mikä oli samansuuntainen tulos kuin Selkämeren kävijätutkimuksessa.

Saaristomeren kävijöiden yleisin kulkuneuvo oli purjeverene. Suurin osa vastanneista myös yöpyi matkansa aikana ja kävijät ilmoittivat yhdeksi vierailunsa tärkeimmistä syistä yöpymisen. Myös rentoutuminen, luontoelämykset ja mahdollisuus olla pois melusta ja saasteista olivat merkittäviä syitä vierailulle. Reiteistä selvisi, että kävijät suosivat selkeästi tiettyjä alueita Saaristomerellä. Tämä oli havaittavissa myös Selkämeren kävijätutkimuksen reiteissä. Tutkimuksessa vertailtiin kävijöiden reittejä myös venetyypin mukaan. Purjevereneellä veneiltiin kauempana ulkomerellä kuin moottorivereneellä (Mäki 2009).

Veneilijät käyttivät pääasiassa merkittyjä pääväyliä, mutta osa liikkui myös alueen muissa osissa. Liikkuminen väylien ulkopuolella lisääntyy, kun kahden kohteen välinen suorin reitti kulkee alueella, jossa ei ole valittavissa väyliä. Veneilijät kiersivät usein kansallispuiston alueen tietyllä tavalla, jota saatettiin noudattaa vuodesta toiseen. Eri kohteissa vierailtiin usein samassa järjestyksessä kuin ennenkin (Mäki 2009).

Saaristomerellä veneillään huomattavasti enemmän purjevereneillä kuin Selkämerellä. Reiteissä ei sen sijaan havaittu suuria eroja, mutta molemmissa veneily selvityksissä selvisi, että moottorivereneilijät suosivat enemmän saariston suojaa. Sama on nähtävissä Selkämeren kävijätutkimuksen tuloksissa. Mitä pohjoisemmaksi Selkämeren kansallispuistossa mennään, sitä karikkoisemmiksi vedet muuttuvat. Siksi purjevereneilyllä on isompi rooli Varsinais-Suomessa kuin Satakunnan vesillä. Satakunnan puoleisilla osilla moottorivereneilyn osuus kasvaa. Veneilijät liikkuvat enimmäkseen satamiensa lähivesillä, ja saarikohteet olivat suosittuja. Toisaalta kansallispuiston vesillä lii-

kutaan ilmeisen paljon ilman, että rantaudutaan kansallispuiston taukopaikoille. Paljon käydään kalastamassa, esimerkiksi Ouran saaristossa vähintään kerran viikossa liikkuneista lähes kaikki kalastivat. Yleisesti ottaen kalastajat liikkuvat samoilla alueilla kuin muutkin retkiveneilijät.

### 5.3 Lopuksi

Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus antaa hyvän peruskäsityksen alueen kävijöistä. Valtaosa, 42 %, Selkämeren kävijöistä on paikallisia, lähikuntien asukkaita. Suuret kävijäryhmät keskittyvät tietyille alueille ja tiettyyn ajankohtaan vuodesta, kansallispuistossa sesonkiaika on pääsääntöisesti kesä- ja erityisesti heinäkuu. Jatkossa kannattanee pohtia rakenteiden uusimista ja osittain uusien rantautumispaikkojen perustamista käyttöpaineen keventämiseksi. Vielä käyntimäärien ei koeta häiritsevän ihmisten viihtymistä. Selkämeren kansallispuisto on kuitenkin erinomainen lähimatkaileukohde ja oletettavasti käyntimäärät tulevat kasvamaan. Lähimatkailu on nosteessa. Samoin veneilyn suosio näyttää olevan kasvussa.

Pääasiassa kävijät olivat tyytyväisiä puistoon ja sen perustamiseen, mutta puiston rakenteisiin liittyen kävijöillä oli monia toiveita. Selkeä käyttäytymisohjeistus parantaisi kävijöiden viihtyvyyttä ja luonnonsuojeluun liittyvien tavoitteiden saavuttamista kansallispuistossa. Kartat ovat edellytys Selkämeren rajojen vähittäiselle hahmottumiselle. Kävijät toivoivat luonto- ja kulttuuripolkuja. Nyt valmisteilla olevat Säpin ja Iso-Enskerin luonto- ja kulttuuripolut ehkä osaltaan vastaavat tähän pyyntöön. Myös alueeseen ja paikkoihin liittyvät tarinat kiinnostivat vastaajia, joten esimerkiksi Minun Selkämereni -kirjoituskilpailun aineiston jatkoehdyntämistä kansallispuiston kulttuuria esiteltäessä kannattaa harkita. Lisäksi sosiaalista mediaa tulisi hyödyntää edelleen monipuolisesti kansallispuiston tiedottamisessa, vaikka tutkimuksen perusteella tietoa kansallispuistosta oli saatu sieltä toistaiseksi varsin vähän.

Selkämeren kansallispuistoon tullaan ennen kaikkea rentoutumaan, viettämään aikaa oman seurueen kanssa ja nauttimaan luonnosta. Kävijöiden pääharrastukset olivat veneily, maisemien katselu ja luonnon tarkkailu.

Yksi kansallispuistojen tehtävistä on tarjota käyttäjille virkistyspalveluja. Virkistyskäyttöön liittyy myös ympäristöhaittoja, kuten esimerkiksi jätteet ja veneily. Veneilyyn liittyviä ympäristöhaittoja ovat mm. melu, saasteet ja eläimistön häiriintyminen. Kansallispuistojen suunnitellulla kävijöiden ohjauksella ympäristöhaittoja pystytään kuitenkin minimoimaan. Roskattoman retkeilyn yhtenä tavoitteena on karsia turhaa huoltoveneilyä. Tämän ajattelun läpivieminen voi vaatia aikaa.

Haastatteluja tehdessä kävijät kokivat tärkeäksi tulla kuulluiksi, jotta he pääsivät vaikuttamaan heille tärkeiden alueiden kehittämisessä heti kansallispuiston perustamisen jälkeen. Vastaajat kokivat paikat hyvin henkilökohtaisesti ja heillä oli niihin pitkäaikainen käyttöhistoria ja vahva tunneside. Kävijätutkimus oli hyvä keino saada tietoa suoraan kävijöiltä, paikan päältä, ja saada kävijät sitoutumaan vahvemmin Selkämeren kansallispuiston kehittämiseen.

# Kiitokset

Kävijätutkimuksen teko oli opettavaista ja mielenkiintoista. Kävijätutkimuksen aineiston keruun aikana pääsin tutustumaan minulle aiemmin melko vieraisiin Selkämeren kansallispuistoon kuuluviin alueisiin. Mielenkiintoisinta, antoisinta ja tärkeintä oli mielestäni kävijöiden kohtaaminen ja tapaaminen Selkämerellä sekä keskustelut heidän kanssaan Selkämerestä: siitä mitä Selkämeri heille merkitsee ja mitä kokemuksia ja muistoja Selkämeri heissä nostaa esiin. Monesti sain huomata, että kävijöiden kokemukset alueista tekivät niistä kävijöille merkityksellisiä paikkoja. Päälimmäisenä mieleen jäivät yhdessä kävijöiden kanssa jaetut kokemukset ja hienot, antoisat kohtaukset ihmisten kanssa ainutlaatuisien merimaisemien ja luonnon keskellä.

Kiitos kävijätutkimuksen suunnittelusta ja tutkimuksessa minua auttaneille. Erityiskiitokset Laura Lehtoselle, Minna Uusiniitty-Kivimäelle, Hanna Ylitalolle, Liisa Kajalalle ja Aino Jalkaselle. Lämpimät kiitokset kävijätutkimukseen osallistuneille ja minua muutoin työssäni auttaneille.

# Lähteet

- Aaltonen, A. & Mäki, S. 2009: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2008. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 113. 64 s.
- Itäluoma, J. 2015: Selkämeren kansallispuiston yritystutkimus 2013. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 208. 58 s.
- Nääppä, R. 2015: Selkämeren kansallispuiston sidosryhmätutkimus 2013. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 209. 49 s.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuran ta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Metsähallitus 2012a: Kansallispuistot ja retkeilyalueet tärkeitä paikallistaloudelle. – <[www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous](http://www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous)>, viitattu 28.2.2013.
- Metsähallitus 2012b: Selkämeren kansallispuisto. – Taitelehtinen, Metsähallitus, Vantaa.
- Metsähallitus 2013: Luontoon.fi-verkkopalvelu. – <[www.luontoon.fi/selkameri](http://www.luontoon.fi/selkameri)>, viitattu 12.12.2013.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. <[www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf](http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf)>. 16 s.
- Mäki, S. 2009: Veneilijöiden liikkuminen, reittivalinnat sekä aiheuttama käyttöpaine Saaristomeren kansallispuistossa ja sen lähialueella. – Maantieteen pro gradu -tutkielma, Turun yliopisto, maantieteen laitos. 91 s.
- Törmä, L. 2013: Selkämeren veneily selvitys loppuraportti 2012. – Raportti, Dnro 6678/2014/05.02, Metsähallituksen arkisto, Vantaa.

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika



METSÄHALLITUS

# Selkämeren kansallispuisto

## Kävijätutkimus 2012

### Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Selkämeren kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin henkilökohtaisesti merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään ○. Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin □. Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi Selkämeren kansallispuistossa (kartta 1) ja joissain kohdin (2b, 3b ja 13) myös sen lähialueella (kartta 2).
4. **Huom! Tässä kyselyssä Rauman kaupungin myöhemmin kansallispuistoon liitettävät alueet, mm. Kylmäpihlaja ja Kuuskajaskari, tulkitaan jo osaksi kansallispuistoa.**
5. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
6. Lisätietoja antaa Minna Uusiniitty-Kivimäki, puh. 040 483 6006 (minna.uusiniitty-kivimaki@metsa.fi) ja Laura Lehtonen, puh. 0400 172 572 (laura.lehtonen@metsa.fi)

### KIITOKSET ETUKÄTEEN!

#### 1. Milloin saavuit Selkämeren kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä \_\_\_\_\_ ja kellonaika \_\_\_\_\_

#### 2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella täällä käynnilläsi...

##### a. Selkämeren kansallispuistossa (ks. kartta 1)?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin \_\_\_\_\_ vrk tai \_\_\_\_\_ tuntia

##### b. yhteensä Selkämeren kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2)?

noin \_\_\_\_\_ vrk tai \_\_\_\_\_ tuntia

- Asun vakituisesti lähialueella (Merikarvia, Pori, Luvia, Rauma, Pyhäranta, Uusikaupunki, Kustavi) → Siirry kysymykseen 3a.

→ Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) **enemmän kuin 1 vrk**, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi Selkämeren kansallispuistossa tämän matkasi aikana?

\_\_\_\_\_ kertaa

#### 3. Jos yövyit tai aiot yöpyä... (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

##### a. Selkämeren kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät...

hotellissa \_\_\_\_\_ yötä veneessä \_\_\_\_\_ yötä

omassa majoitteessa \_\_\_\_\_ yötä

(telta tms.) \_\_\_\_\_ yötä laavulla \_\_\_\_\_ yötä

muualla, \_\_\_\_\_ yötä

missä? \_\_\_\_\_ yötä

##### b. Selkämeren lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät...

hotellissa \_\_\_\_\_ yötä omassa majoitteessa (telta tms.) \_\_\_\_\_ yötä

vuokra- \_\_\_\_\_ yötä veneessä \_\_\_\_\_ yötä

mökissä \_\_\_\_\_ yötä Maatilamajoi- \_\_\_\_\_ yötä

omassa \_\_\_\_\_ yötä tuksessa \_\_\_\_\_ yötä

mökissä \_\_\_\_\_ yötä ystävän tai \_\_\_\_\_ yötä

asuntoautossa \_\_\_\_\_ yötä sukulaisen \_\_\_\_\_ yötä

tai -vaunussa \_\_\_\_\_ yötä luona \_\_\_\_\_ yötä

muualla, \_\_\_\_\_ yötä

missä? \_\_\_\_\_ yötä

- Asun vakituisesti lähialueella

**4. Missä päin Selkämeren kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnilläsi (ks. kartta 1)?**  
(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> Hamskeri                     | <input type="checkbox"/> Säppi         |
| <input type="checkbox"/> Sälttöö                      | <input type="checkbox"/> Kylmäpihlaja  |
| <input type="checkbox"/> Seliskeri                    | <input type="checkbox"/> Kuuskajaskari |
| <input type="checkbox"/> Iso-Enskeri                  | <input type="checkbox"/> Isokari       |
| <input type="checkbox"/> Preiviikinlahden lintutornit | <input type="checkbox"/> Katanpää      |
| <input type="checkbox"/> muualla, missä? _____        |  |

**5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi kansallispuistoon?** (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- |  |  |
|--|--|
| 1 <input type="checkbox"/> henkilöauto                                 | 8 <input type="checkbox"/> polkupyörä                      |
| 2 <input type="checkbox"/> henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto | 11 <input type="checkbox"/> kanootti, kajakk tai soutuvene |
| 3 <input type="checkbox"/> linja-auto                                  | 12 <input type="checkbox"/> reittivene tai -alus           |
| 4 <input type="checkbox"/> tilausbussi (ryhmämatka)                    | 13 <input type="checkbox"/> tilausvene tai -alus           |
| 5 <input type="checkbox"/> juna  | 19 <input type="checkbox"/> moottorivene                   |
| 6 <input type="checkbox"/> lentokone                                   | 20 <input type="checkbox"/> purjeverne                     |
| 99 <input type="checkbox"/> muu, mikä? _____                           |  |

**5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi?** Merkitse numero → \_\_\_\_\_

**6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Selkämeren kansallispuistossa?**

olen yksin  → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä \_\_\_\_\_ henkilöä  
(vastaaja mukaan luettuna)

joista alle 15-vuotiaita? \_\_\_\_\_ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet \_\_\_\_\_  
(jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi)

liikuntaesteisiä? \_\_\_\_\_ henkilöä

**7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Selkämeren kansallispuistossa?**

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
- muista sukulaisista
- ystäväistä
- työtovereista
- koululuokasta
- päiväkotiryhmästä
- opiskeluryhmästä
- eläkeläisryhmästä
- ohjelmalveluyrityksen asiakkaista
- kerhosta, yhdistyksestä tms.
- jostakin muusta, mistä? \_\_\_\_\_

**8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Selkämeren kansallispuistossa?**

(vastaa jokaiseen kohtaan)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
maisemat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
mahdollisuus olla itsekseen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
henkinen hyvinvointi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
poissa melusta ja saasteista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
rentoutuminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
tutustuminen uusiin ihmisiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
yhdessäolo oman seurueen kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
aikaisemmat muistot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
alueeseen tutustuminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
luonnosta oppiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
omien taitojen kehittäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
kuntoilu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
jännityksen kokeminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
kulttuuriperintöön tutustuminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	

**9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Selkämeren kansallispuistossa tällä käynnilläsi?**

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- |  |   |  |
|--|---|--|
| 1 <input type="checkbox"/> kävely            | 12 <input type="checkbox"/> kasviharrastus                            | 61 <input type="checkbox"/> sukellus                                 |
| 3 <input type="checkbox"/> lenkkeily         | 13 <input type="checkbox"/> opetukseen liittyvä käynti                | 62 <input type="checkbox"/> auringonotto                             |
| 4 <input type="checkbox"/> retkeily          | 15 <input type="checkbox"/> luontovalokuvaus                          | 64 <input type="checkbox"/> melonta                                  |
| 5 <input type="checkbox"/> luonnon tarkkailu | 16 <input type="checkbox"/> partioretki                               | 67 <input type="checkbox"/> moottoriveneily                          |
| 6 <input type="checkbox"/> eväsretkeily      | 17 <input type="checkbox"/> leirikoulu                                | 70 <input type="checkbox"/> purjehdus                                |
| 7 <input type="checkbox"/> pyöräily          | 18 <input type="checkbox"/> koiran kanssa ulkoilu                     | 86 <input type="checkbox"/> opastettu retki                          |
| 8 <input type="checkbox"/> kalastus          | 20 <input type="checkbox"/> telttailu tai muu leiriytyminen maastossa | 87 <input type="checkbox"/> osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan |
| 9 <input type="checkbox"/> lintuharrastus    | 36 <input type="checkbox"/> metsästys                                 | 88 <input type="checkbox"/> kulttuuriperintöön tutustuminen          |
| 10 <input type="checkbox"/> marjastus        | 54 <input type="checkbox"/> maiseman katselu                          | 89 <input type="checkbox"/> yöpyminen saarella                       |
| 11 <input type="checkbox"/> sienestys        | 60 <input type="checkbox"/> uinti                                     | 999 <input type="checkbox"/> muu, mikä? _____                        |

**9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi?** numero → [ \_\_\_\_\_ ]



**10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Selkämeren kansallispuistossa?**

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi **tällä käynnillä** käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida **aina**.

**Laadun** arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono  
**Määrän** arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön <b>LAATU</b>					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen <b>MÄÄRÄ</b>				eos		
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1	erittäin huono	liian suuri	3		2	1
pysäköintipaikat		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
lähialueen tiestö		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
reittien opastetaulut		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
polkureitistö		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
polkuviitoitukset		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
tulentekopaikat ja laavut		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
polttopuut huolletuilla tulipaikoilla		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
yleisökäymälät alueella		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
jätehuollon toteutus ja ohjaus		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
laiturit		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
rantautumispaikat		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
maantienvarsien opasteet		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
vuorovenekuljetukset		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
tilausvenekuljetukset		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. majoitus, kahvila, ohjelmapalvelut jne.)		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>
reittien ja rakenteiden turvallisuus		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>						
yleinen turvallisuus		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>						
yleinen siisteys		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>						
maiseman vaihtelevuus		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>						
jokin muu, mikä? _____		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>		<input type="radio"/>

**10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden MÄÄRÄÄN?**

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1  
 erittäin tyytyväinen      erittäin tyytymätön

**11. Täytyivätkö tähän käyntiin Selkämeren kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?**

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
harrastusmahdollisuudet		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
reitit ja rakenteet		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	

**12. Onko Selkämeren kansallispuisto tällä matkalla...**

matkasi ainoa tai tärkein kohde?

yksi matkasi suunnitelluista kohteista?  
 Muita kohteita ovat:  
 \_\_\_\_\_

ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?  
 Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat:  
 \_\_\_\_\_

**13. Rahankäyttö**

Oletko käyttänyt tai aiotko käyttää rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Selkämeren kansallispuistossa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)  
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastiittamalla, arvioitko tässä  
 henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**  
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Kyseessä on matkatoimiston tai muun matkanjärjestäjän järjestämä pakettimatka, jonka hinta on \_\_\_\_\_ €  
 → Ilmoita tämän lisäksi alla muut kulusi kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Ilmoita alla (kohdat a-g), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan kansallispuistossa ja sen lähialueella. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

<b>a. polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset</b>	_____ €
<b>b. paikallismatkojen kustannukset</b> (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
<b>c. ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset</b>	_____ €
<b>d. kahvila- ja ravintolaostokset</b>	_____ €
<b>e. majoittuminen</b>	_____ €
<b>f. ohjelma- ja virkistyspalvelut</b> (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
<b>g. muut menot</b> (esim. kalastus-, metsästysluvut, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

**14. Kuinka usein olet käynyt nykyisen Selkämeren kansallispuiston alueella ennen tätä käyntiä?**  
 (vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)  
 tämä on ensimmäinen kerta  → siirry kysymykseen 15 viimeisen 12 kuukauden aikana \_\_\_\_\_ kertaa milloin ensimmäisen kerran? Vuonna \_\_\_\_\_ milloin viimeksi? Vuonna \_\_\_\_\_

**15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Selkämeren kansallispuistossa?** (vastaa jokaiseen kohtaan) (5=ei lainkaan, 4=melko vähän, 3=keskinkertaisesti, 2=melko paljon, 1=erittäin paljon)

	ei lain- kaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon
maaston kuluneisuus		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
maaston roskaantuneisuus		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
liiallinen kävijämäärä		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
muiden kävijöiden käyttäytyminen		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	
jokin muu, mikä? _____		<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	

**16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?**  
 [ \_\_\_\_\_ ] \_\_\_\_\_

**17. Sukupuoli?**  
 mies  nainen

**18. Syntymävuosi?**  
 [ \_\_\_\_\_ ]

**19. Ammatillinen koulutus?** (merkitse korkein taso)  
 ammattikoulu  
 opistotasoinen tutkinto  
 alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto  
 ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto  
 ei ammatillista tutkintoa

**20. Mistä sait tietoa Selkämeren kansallispuistosta?**  
 (voit merkitä useamman vaihtoehdon)

Metsähallituksen luontokeskuksesta  
 tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta  
 Selkämeren kansallispuiston luontoon.fi-sivuilta  
 Selkämeren kansallispuiston Facebook-sivuilta  
 Yhteiso.luontoon.fi-sivuilta  
 muilta www-sivuilta  
 esitteistä tai oppaista (retkeilyopas ym.)  
 TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista  
 seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta  
 alueen yrityksiltä (esim. ohjelmopalvelut, majoitus)  
 paikka on minulle entuudestaan tuttu  
 maasto-opasteista  
 en mistään, poikkesin sattumalta  
 en osaa sanoa  
 muualta, mistä? \_\_\_\_\_

**21a. Olisiko jokin seuraavista palveluista tarpeen Selkämeren kansallispuistossa?**

erittäin tarpeellista 5 4 3 2 1 ei lainkaan tarpeellista

- |                                      |                       |                       |                       |                       |                       |
|--------------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| nykyistä kattavammat opastuspalvelut | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| rantautumispaikat                    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| autiotupa (yöpymiseen)               | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| luontopolku                          | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| päivätupa                            | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| muu, mikä _____                      |                       |                       |                       |                       |                       |

**21b. Erittele missä em. palvelut olisivat tarpeen:****22. Oletko kiinnostunut alueen...**

(voit merkitä useamman vaihtoehdon)

- vanhasta maankäytöstä (asutus-, viljely-, metsienkäyttöhistoria)
- eräkulttuurista (entisaajan metsästyks, kalastus, keräily)
- sotahistoriasta
- muinaisjäänöksistä (arkeologisista kohteista)
- merenkulun historiasta
- alueeseen liittyvistä tarinoista
- jostakin muusta alueen historiaan ja kulttuuriin liittyvästä aiheesta, mistä? \_\_\_\_\_

**23. Millä tavoin haluaisit tutustua alueen kulttuuriperintöön ja historiaan?**

(voit merkitä useamman vaihtoehdon)

- opastetulla kierroksella
- osallistumalla kulttuuriperintötapahtumaan tai -talkoisiin
- omatoimisesti esitteen tai opaskirjan avulla
- aiheesta kertovalla luontopolulla
- nettisivujen (luontoon.fi) kautta
- nykYTEKNIKAN AVULLA, ESIM. MOBIILISOVELLUKSET
- jotenkin muuten, miten? \_\_\_\_\_

**24. Mikäli saavuit alueelle omalla veneellä, piirrä kääntöpuolen kartalle nykyisen matkasi reitti.****KIITOS VASTAUKSISTASI!**

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, kirjoita niitä tähän.

---

---

---

---

---

LIITE 2.

## Tutkimuslomakkeen lisälehti Preiviikinlahdella

Selkämeren alueen tornikäynnit 2012



Vastauspaik-

ka:

pvm

Haastattelija

**Missä seuraavista torneista olen käynyt/käyn tällä käynnillä? merkitse **kaikki** tornit, joissa käyt.**  
Vastausvaihtoehdot ovat kyllä, ei, mahdollisesti, en osaa sanoa.

TORNIT				
<b>Preiviikinlahti</b>	<b><i>kyllä</i></b>	<b><i>ei</i></b>	<b><i>mahdollisesti</i></b>	<b><i>eos</i></b>
Yyterin lietteet				
Huhtala				
Eteläranta				
Kaarluoto				
Enäjärvi				
<b>Meri-Porin alue</b>	<b><i>kyllä</i></b>	<b><i>ei</i></b>	<b><i>mahdollisesti</i></b>	<b><i>eos</i></b>
Leveäkari				
Teemuoto				
Levo				
Ooviiki				
Toukari				
Hilskansaari				

Toivomme, että kerrot omin sanoin käynneistäsi edellä mainituilla luontotorneilla. Kerro esimerkiksi seuraavista asioista: Kuinka usein käyt torneilla? Käytkö yhdellä vai useammalla tornilla samalla kertaa? Onko torneja, joissa et käy ollenkaan? Jos, niin miksi? Avoin vastaus, palaute, huomautuksia, Kiitos vastauksistasi! 😊

---

---

---

---

---

---

---

## Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko, toteuma

Paikka	Kohderyhmä	Havainnot (tavoite)	Keruupäiviä
Hamskeri	Kaikki kävijät	10+20	Postilaatikko
Sälttöö	Kaikki kävijät	30	Postilaatikko
Seliskeri	Kaikki kävijät	32	4
Iso-Enskeri	Kaikki kävijät	32	5
Preiviikinlahti, Yyterin lietteet	Kaikki kävijät	72	8
Säppi	Kaikki kävijät	56	7
Kylmäpihlaja	Kaikki kävijät	60	7
Kuuskaajaskari	Kaikki kävijät	40	5
Isokari	Kaikki kävijät	50+30	5
Katanpää	Kaikki kävijät	40+30	5
Preiviikinlahti, Huhtala	Kaikki kävijät	8	1
<b>Yhteensä</b>		<b>430</b>	<b>47</b>

## Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko, suunniteltu

Paikka	Havainnot (tavoite)	Arvioitu lomakekertymä/pv	Keruupäiviä (tavoite)
Hamskeri (Merikarvia)	10+20	5	2 + postilaatikko
Sälttöö (Merikarvia)	30		postilaatikko
Seliskeri (Pori)**	32	8	4
Iso-Enskeri (Pori)*	32	8	4
Preiviikinlahti (Pori)* **	72	8	9
Säppi (Luvia)*	56	8	7
Kylmäpihlaja (Rauma)	60	10	6
Kuuskaajaskari (Rauma)	40	8	5
Isokari (Uusikaupunki)	50 + 30	10	5+ postilaatikko
Katanpää (Kustavi)	40 + 30	8	5+ postilaatikko
<b>Yhteensä</b>	<b>502</b>		<b>47</b>

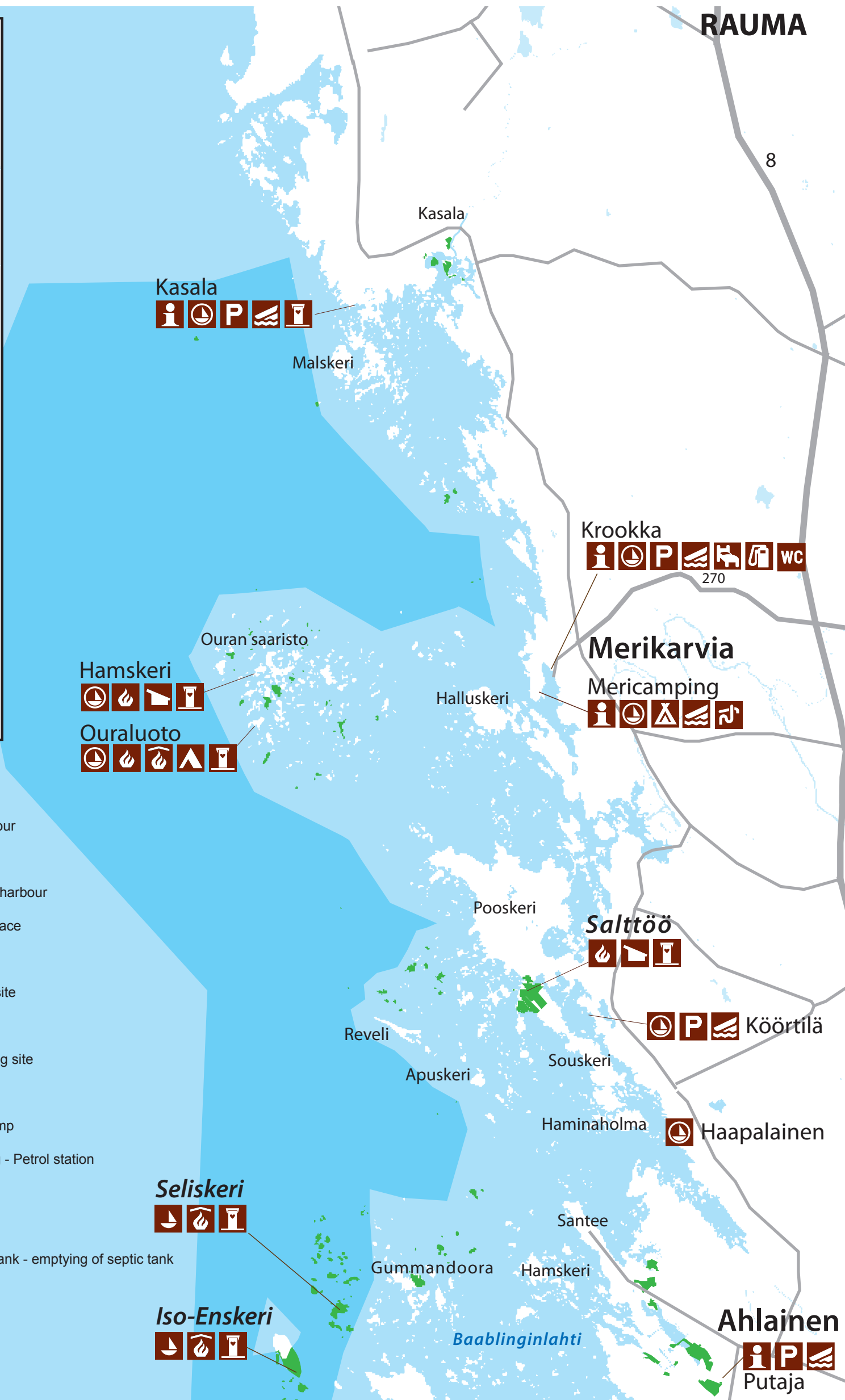
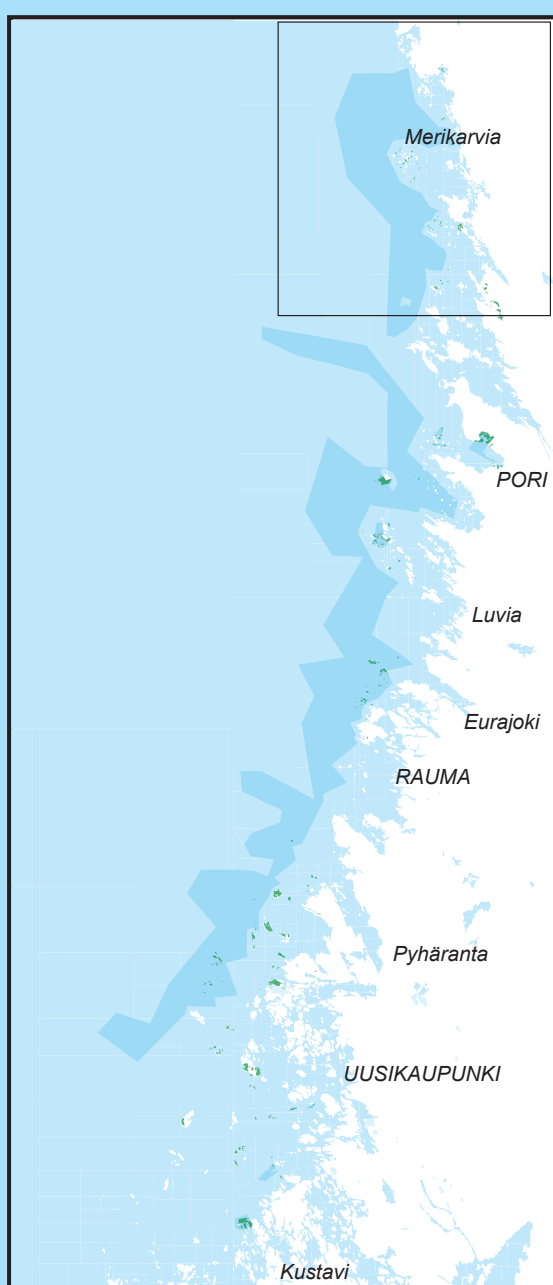
## Aineiston keruuaikataulu ja sen toteutuminen Selkämeren kansallispuistossa 2012

<i>Päivä</i>	17.5.	19.5.	24.5.	25.5.	27.5.	30.5	8.6.
<i>Paikka</i>	LIE	LIE	LIE	LIE	LIE	LIE	LIE
<i>Kello</i>	9-13	7-10	8-12	8-13	11-13	9-13	7.30-
<i>Tavoite</i>	7	7	7	7	7	7	7
<i>Kpl</i>	1+9*	4+1	5+6	4	2	16+1	0
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							49
<i>Päivä</i>	15.6.	20.6.	21.6.	23.6.	29.6.	30.6.	1.7.
<i>Paikka</i>	KUU	SÄL	SEL & ENS	KYL	KAT	SÄP	SÄP
<i>Kello</i>	8-19	14-17	9-15	10-16	10-13	10-16	11-17
<i>Tavoite</i>	10	30	0	10	8	10	8
<i>Kpl</i>	40	PL	3	10	9	0	5+2
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							69
<i>Päivä</i>	4.7.	4.7.	4.7.	6.7.	6.7.	10.7.	11.7.
<i>Paikka</i>	SEL	ENS	ISO	KUU	ISO	KYL	KAT
<i>Kello</i>	12.20-18.20	12-17	9-13.30	12.30-19.00	12-15:30	12.30-20	10-12:45
<i>Tavoite</i>	8	8	10	8	10	10	8
<i>Kpl</i>	4+2	3+2	15	10+1	11	6+2	8
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							64
<i>Päivä</i>	12.7.	13.7.	14.7.	14.7.	14.7.	17.7.	18.7.
<i>Paikka</i>	KYL	KUU	KUU	ISO	KYL	SEL	ENS
<i>Kello</i>	10-16	17-20	11-18	8:45-16:15	10-15.30	12:30-19:00	12-20
<i>Tavoite</i>	10	8	8	10	10	8	8
<i>Kpl</i>	3	2	13+7	12	6	2	8
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							53
<i>Päivä</i>	20.7.	22.7.	26.7.	27.7.			
<i>Paikka</i>	KAT	KYL	SÄP	SÄP			
<i>Kello</i>	9:15-13:00	11-16	20-22	11-19			
<i>Tavoite</i>	8	10	8	8			
<i>Kpl</i>	8	4+2	0	0 +5			
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							19
<i>Päivä</i>	3.8.	4.8.	5.8.	5.8.	5.8.	6.8.	11.8.
<i>Paikka</i>	KYL	ENS	ENS	KYL	KAT	KYL	SÄP
<i>Kello</i>	12-13.30	12-18	9-12	11.30-16	8:30-12:30	10-11	10:30-18:30
<i>Tavoite</i>	10	8	8	10	8	10	8
<i>Kpl</i>	1	8	0	6+1		1	12 + 2
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							31
<i>Päivä</i>	12.8.	18.8	18.8.	ISO	LIE	HUH	SEL
<i>Paikka</i>	SÄP	SÄP	KYL	18.8.	25.8.	25.8.	17.8.
<i>Kello</i>	10:30-17:00	9:15-18	10-18	11:45-16:45	9-12:30	9-12:30	14-20
<i>Tavoite</i>	8	13	10	10	4	4	8
<i>Kpl</i>	6+4	9 +4	11 + 2	11+2	2+5	1	5 annettu
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							62
<i>Haastatteluin saadut lomakkeet yhteensä, kpl</i>							347
<i>Postilaatikkovastaukset</i>							83
<i>Yhteensä</i>							430

\*luku "+"-merkin jälkeen tarkoittaa, että lomake on annettu ko. keruupäivänä vastaajalle mukaan ja palautettu jälkikäteen postitse

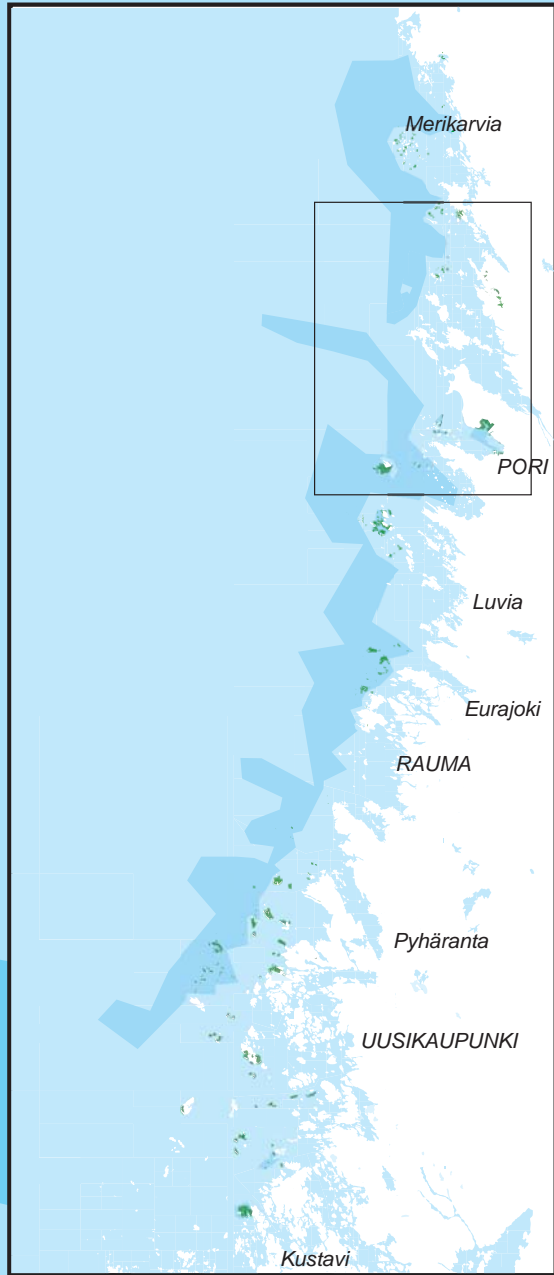


# Selkämeren kansallispuisto



- Opastus - Information - Information
- Paikotus - Parkering - Parking
- Vierassatama - Gästhamn - Guest harbour
- Vieraslaituri - Gästbrygga - Guest jetty
- Retkisatama - Utfärdshamn - Excursion harbour
- Tulentekopaikka - Eldplats - Campfire place
- Keittokatos - Kokskjul - Cooking shelter
- Teltailupaikka - Tältningsområde - Tent site
- Laavu - Skärmskydd - Lean-to shelter
- Leirintäalue - Campingområde - Camping site
- Ravintola - Restaurang - Restaurant
- Veneenlaskupaikka - Båtramp - Boat ramp
- Polttoaineen myynti - Bränsle försäljning - Petrol station
- Kuivakäymälä - Torrtoalett - Dry toilet
- Käymälä - WC (toalett) - WC (toilet)
- Imutyhjennyspaikka - Tömning av septitank - emptying of septic tank
- Kansallispuistoon kuuluva maa-alue - Landområde som hör till nationalpark - Land area belonging to National Park
- Kansallispuistoon kuuluva vesialue - Vattenområde som hör till nationalpark - Water area belonging to National Park

# Selkämeren kansallispuisto

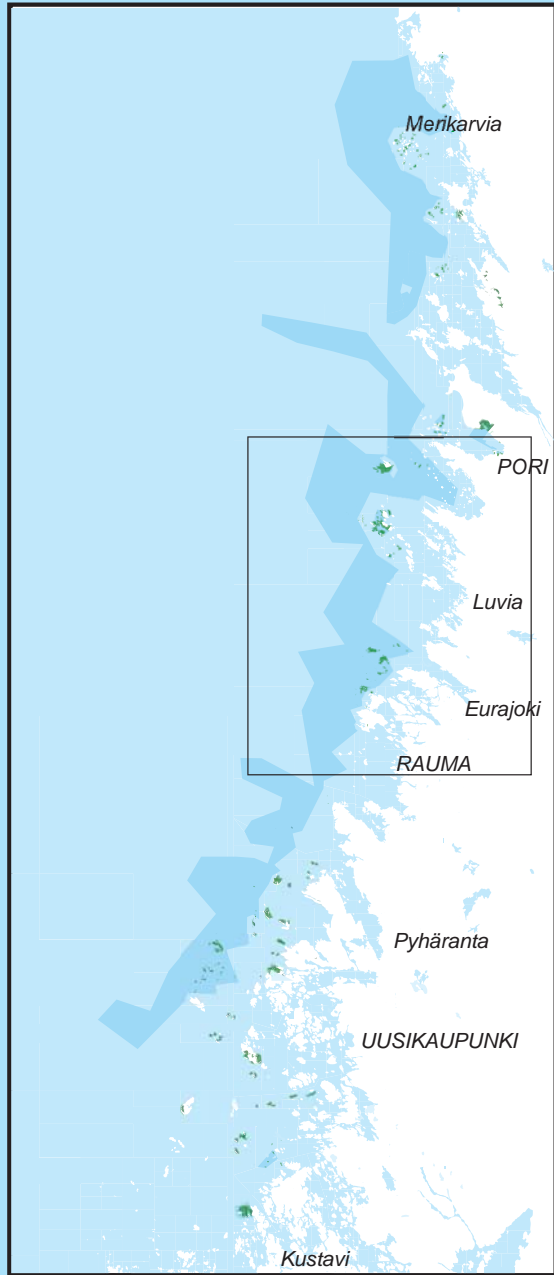


- Opastus - Information - Information
- Paikointus - Parking - Parking
- Vierassatama - Gästhamn - Guest harbour
- Vieraslaituri - Gästbrygga - Guest jetty
- Retkisatama - Utfärdshamn - Excursion harbour
- Tulentekopaikka - Eldplats - Campfire place
- Keittokatos - Kokskjul - Cooking shelter
- Luontopolku - Naturstig - Nature trail
- Luonnontarkkailulava - Utsiktsplattform - Observation platform
- Liikuntaesteisille - För rörelsehämmade - For disabled
- Majakka - Fyr - Lighthouse
- Veneenlaskupaikka - Båtramp - Boat ramp
- Polttoaineen myynti - Bränsle försäljning - Petrol station
- Kuivakäymälä - Torrtoalett - Dry toilet
- Kansallispuistoon kuuluva maa-alue - Landområde som hör till nationalpark - Land area belonging to National Park
- Kansallispuistoon kuuluva vesialue - Vattenområde som hör till nationalpark - Water area belonging to National Park





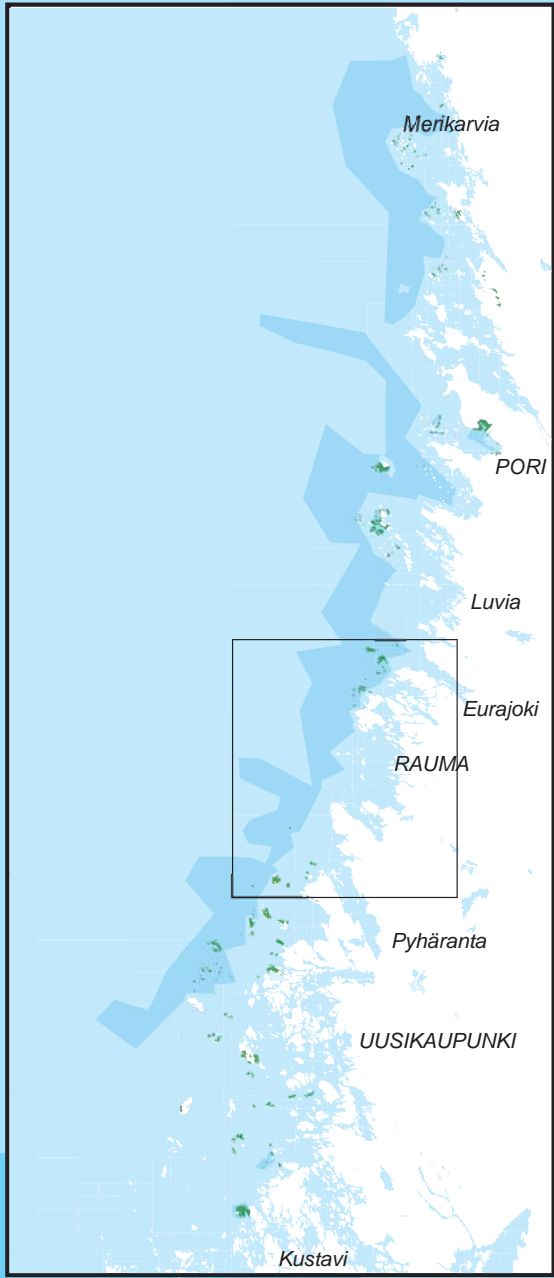
# Selkämeren kansallispuisto



- Opastus - Information - Information
- Paikotus - Parkering - Parking
- Vierassatama - Gästhamn - Guest harbour
- Vieraslaituri - Gästbrygga - Guest jetty
- Retkisatama - Utfärdshamn - Excursion harbour
- Tulentekopaikka - Eldplats - Campfire place
- Keittokatos - Kokskjöl - Cooking shelter
- Luontopolku - Naturstig - Nature trail
- Näkötorni - Utsiktstorn - Observation tower
- Majakka - Fyr - Lighthouse
- Veneenlaskupaikka - Båtramp - Boat ramp
- Polttoaineen myynti - Bränsle försäljning - Petrol station
- Kuivakäymälä - Torrtoalett - Dry toilet
- Imutyhjennyspaikka - Tömning av septiktank - emptying of septic tank
- Kansallispuistoon kuuluva maa-alue - Landområde som hör till nationalpark - Land area belonging to National Park
- Kansallispuistoon kuuluva vesialue - Vattenområde som hör till nationalpark - Water area belonging to National Park

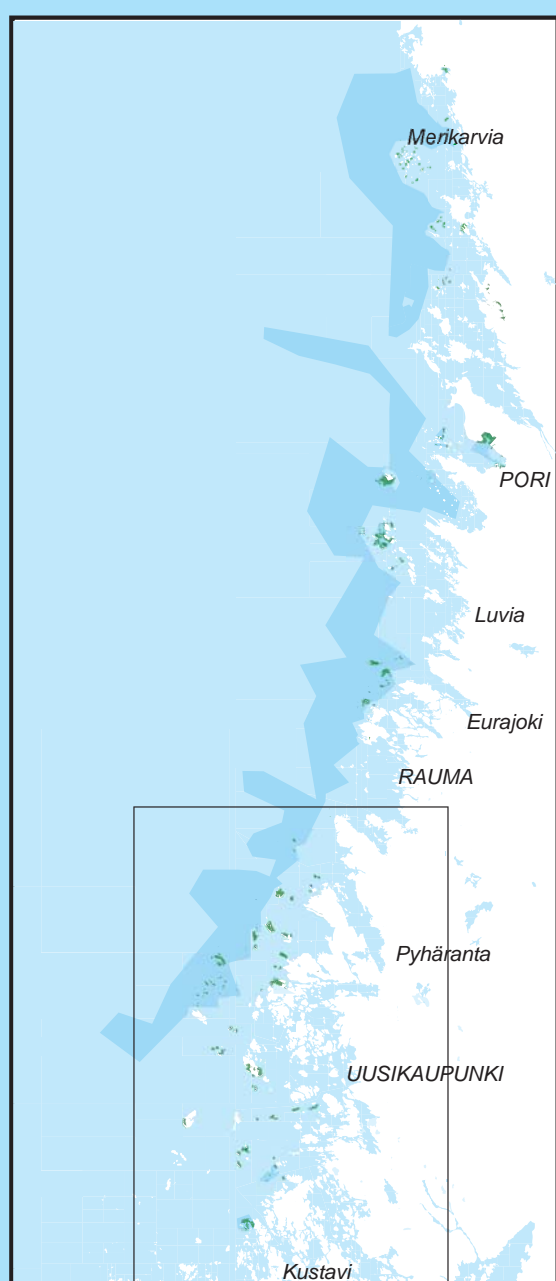



# Selkämeren kansallispuisto





# Selkämeren kansallispuisto



-  Opastus - Information - Information
-  Paikointus - Parking - Parking
-  Vierassatama - Gästhamn - Guest harbour
-  Vieraslaituri - Gästbrygga - Guest jetty
-  Retkisatama - Utfärdshamn - Excursion harbour
-  Tulentekopaikka - Eldplats - Campfire place
-  Keittokatos - Kokskjul - Cooking shelter
-  Luontopolku - Naturstig - Nature trail
-  Luonnontarkkailulava - Utsiktsplattform - Observation platform
-  Liikuntaesteisille - För rörelsehämmade - For disabled
-  Majakka - Fyr - Lighthouse
-  Veneenlaskupaikka - Båtramp - Boat ramp
-  Polttoaineen myynti - Bränsle försäljning - Petrol station
-  Kuivakäymälä - Torrtoalett - Dry toilet
-  Kansallispuistoon kuuluva maa-alue - Landområde som hör till nationalpark - Land area belonging to National Park
-  Kansallispuistoon kuuluva vesialue - Vattenområde som hör till nationalpark - Water area belonging to National Park

## Isokari



## Katanpää



**Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet**

Muita kohteita	Kpl
Ahvenanmaa	12
Ahvenanmaan saaristo	7
Ahvenanmaan kierto	1
Brändö	2
Ei vielä tiedetä	1
Enklingen, Glada laxen, Isokari	1
Enäjärvi	1
Eri lintutornit	1
Hautausmaat	1
Höga Kusten	1
Höga Kusten, Kaskinen	1
Iniö ym.	1
Iso-Enskeri	1
Isokari	2
Isokari, Kuuskajaskari, Kylmäpihlaja, Stor och Lill Klyndan, Uusikaupunki	1
Isokari, Äijänkari	1
Isokarin majakka	1
Jun san (? , sanasta ei saa selvää) saaristo	1
Jungfruskär, Leppo, Korppoo, Rumar	1
Katanpää	3
Keistiö, Seili, Houtskär, Pensar, Palva	1
Keski-Ruotsi, Tukholman saaristo	1
Kesämökkeily Luvialla	1
Kirinsanta, Teemuoto, Enäjärvi, Tahkoluoto	1
Kokemäenjoen suisto	1
Korkea rannikko (Höga kusten) / Ruotsi	1
Koulutustilaisuus	1
Kuornoori	1
Kustavi	4
Kuuskajaskari	2
Kvarks, Turun saaristo, Ahvenanmaa	1
Kylmäpihlaja, Kuuskajaskari, Susikari	1
Lappo, Maarianhamina	1
Luvia, Kylmäpihlaja	1
Lyökki, Maarianhamina	1
Lähialue: Anttoora	1
Merikarvia / Kiili	1
Merikarvia, mökki	1
Merikarvia, Oura	1
Meri-Pori	1
Mussalo	2
Muu lähisaaristo	1
Muu saaristo	1
Muumimaa/Naantali	1
Muut alueen lintupaikat	1
Muut saaret etelämpänä	1

Muita kohteita	Kpl
Nurmes	1
Oma mökki	1
Ouraluoto	2
Outoori	2
Pohjanmaan rannikko	1
Porin muut lintu-alueet	2
Puurijärvi	1
Puurijärvi ja sauna.	1
Puurijärvi/Isosuo	1
Pyhäranta, Kylmäpihlaja ja Kuuskajaskari	1
Rannikko alueiden kaupungit	1
Rauma	2
Rauma, Sammallahdenmäki	1
Rauma, Uusikaupunki, Ahvenanmaan saaristo	1
Rauman vanha kaupunki	1
Reksaari ja Levätys	1
Reposaari	1
Ristiina, Kaskinen	1
Saaristo välillä Helsinki - Uusikaupunki	1
Saaristomeren kansallispuisto	4
Saaristomeren kansallispuisto, Pohjois-Ahvenanmaan saaristo	1
Saaristomeri	17
Saaristomeri (veneily)	1
Saaristomeri ja Pohjois-Ahvenanmaa	1
Saaristomeri ja Suomenlahti	1
Saaristomeri yleensä	1
Saaristomeri, Ahvenanmaa	1
Saaristomeri, Ahvenanmaa, Tukholman saaristo	1
Saaristomeri, Suomenlahti, Viro, Ahvenanmaa	1
Saaristomeri, Österskär	1
Saaristomeri/Ahvenanmaa	1
Sorkan saaristo	1
Suisto	1
Ta det lungt	1
Teemuluodon lintutorni	2
Teemuluoto	1
Teersalo	1
Toukari	2
Turku	1
Turun saaristo	9
Perämeren rannikko	1
Tynnyrikari	1
Tynnyrikari, Reposaari	1
Uusikaupunki	9
Uusikaupunki ja muut (retki)satamat	1
Velkua, Parattula	1
<b>Yhteensä</b>	<b>134</b>

## Vastaukset kysymykseen 21b (missä em. palvelut olisivat tarpeen)

Opastuspalvelut ison tien varressa.
Opastekarttoja etenkin lintusaariin, jotta kävijät eivät häiritse tarpeettomasti lintuyhdyskuntia.
Autiotupa Säppiin.
Iso-Enskeri (autiotupa), edulliset kuljetukset Säppiin tarvittaessa.
Kuuskaajaskarissa autiotupa, valvoja myös tai järjestysmies.
Vierassatamissa
Eri saarissa
Autiotuvat saaristokohteissa olisivat hyvä ajatus.
Yyterin lietteillä.
Katoksellinen grillauspaikka sateen sattuessa!
Laavu esim. Säpissä.
Nurmes
Säpin laiturin kapasiteetti rajallinen, lisää rantautumispaikkoja
Sopivissa saarissa Rauman saaristossa.
Preiviikinlahdella Yyterissä ja Luvian Säpissä. Muillakin paikoilla olisi hyvä lisätä palveluita
Säpin majakkasaarella
Mahdoton vastata 21a ja 21b noin lyhyen käynnin perusteella.
Grillipaikka rannassa
Säpissä
Säpissä
Etelätuulelta suojassa olevia laitureita ei ole Säpissä!
Etelätuulella ei suojaisia laituri paikkoja Metsähallituksen saarissa.
Säpissä kaikki yllämainitut
Palvelisivat privaveneilijää Säpissä
Säpissä voisi olla laituri niin pääsis helpommin uimaan
Ravintola
Säpissä
Säpissä
Säppi
Säpin saarella
Kylmäpihlajassa
Luentoja luonnosta, kilpailuja, kertomisia luonnosta ym.
Rauma - Pori välille riittävän syvä retkisatama
Katanpää
Nurmesluoto -> rantautuminen
Isokari
Iso-Enskeriissä ja Säpissä päivätupa olisi tarpellinen. (Nyk.kattavammat opastusp & rantautumispaikat)
Muutamassa asumattomassa saarella
Lisää venetankkauspisteitä Selkämerelle, Porin ja Vakka-Suomen edusta!
Saarissa
Sopivissa saarissa
Enskeriin virallisia nuotiopaikkoja, autiotupa luvian saaristoon, rantautumispaikkoja saariin.
Autiotupa Enskeriissä.

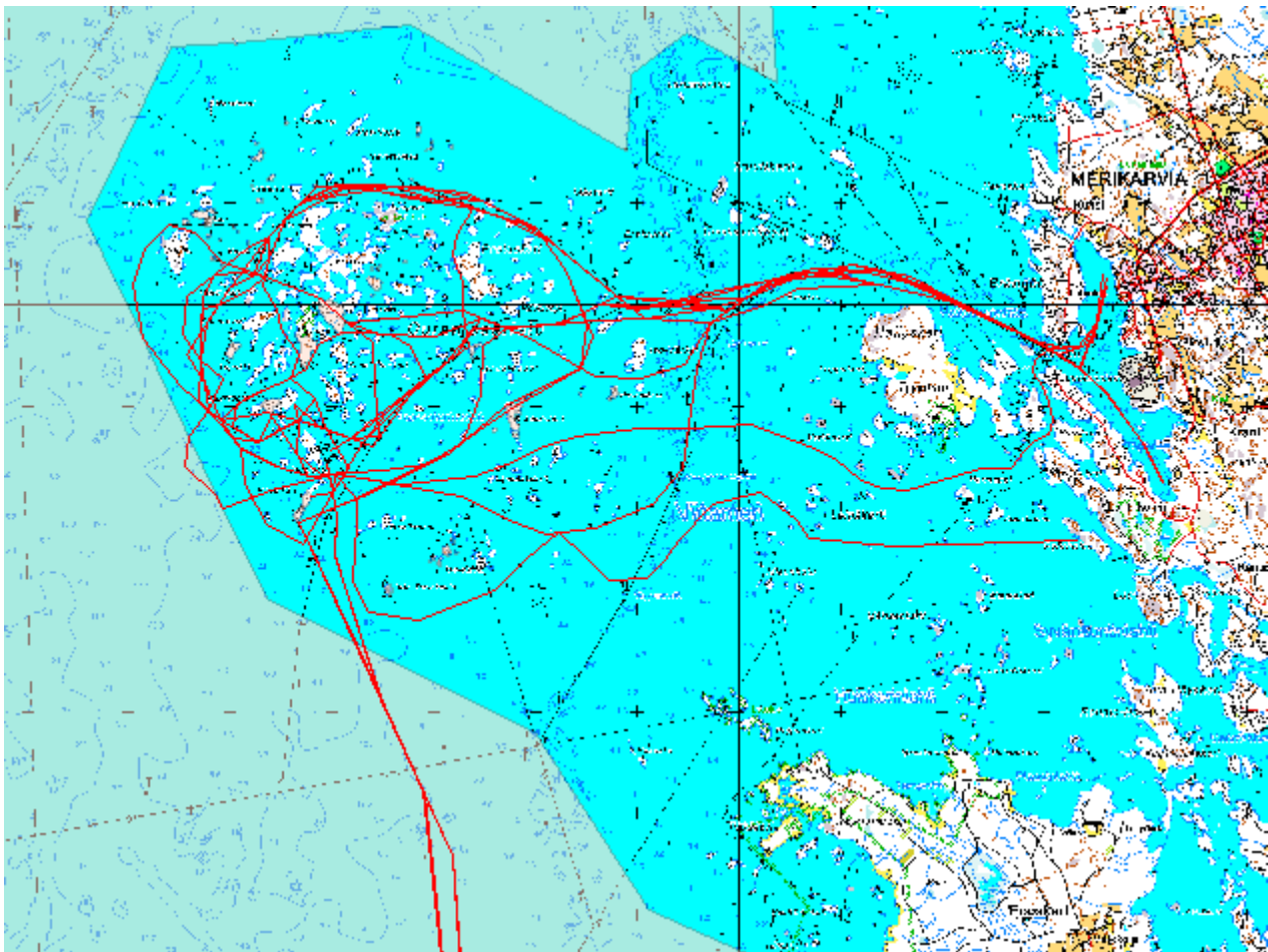
Saaristossa ja maalla
Retkisaatamissa
Katanpää
Saaret
Vierasvenepalvelut
Iso-Enskeri
Tienvarsilla
Nuotiopaikkoja voisi olla enemmän Enskeriissä.
Rantautumispaikkoja ja luontopolkuja useampiin saariin. Autiotupa esim. Iso-Enskeriin tai Säppiin.
Esim. Sisarukset, Ruohokari?
Katanpää
Pienveneilyn reittien merkinnät Selkämerellä
Seliskeri, poijut takarannalle
Katanpää, Isokari
Iso-Enskeri
Saaristossa
Käynti kiinni siitä, pääseekö pienveneellä turvallisesti rantaan. Poijut tässä suuri apu, jos ei laituria.
Isokarin koillis/pohjoispuolella
Hamskeri
Hamskerissa on hyvä yöpymispaikka, mutta saari on läpipääsemätön, ei voinut kulkea lainkaan.
Isokari, Oura
Yleensä saarissa, erit. pienveneelle opastettuja paikkoja suojassa eri suunnista puhaltavilta tuuilta.
Vierassataman yhteydessä
Venereitit Ourassa, polttoaineasema Merikarvialla
Katanpää
Melojille rantautumis- ja telttapaikkoja.
Säpissä olisi hyvä olla isompi laiturin ja syvämpi väylä laiturin.
Isokari
Säppi, Eurajoki, Pyhämaa
Isokari
Rantautumispaikkoja esim. Putsaaren, Ärväskarille ym. kiinnostaville saarille
Isokari
Paikoissa, joissa olemme vuosikymmenien aikana käyneet, palvelut nyt jo huipputasoa!
Katanpää
Isokari, Katanpää
Isokari
Isokari
Putsaari
Katanpää, Isokari ja muut
Isokari
Isokari
Esimerkiksi Isokari, Säppi
Uusikaupunki - Pori-väli
Katanpään laitureiden läheisyyteen
Venereittien lähistöllä esimerkiksi ruokailupysähdykseen (tarkoittanee rantautumispaikkoja)
<b>Vastanneita yhteensä 88</b>

## Lisäpalveluiden tarpeellisuus, muu lisäpalvelu

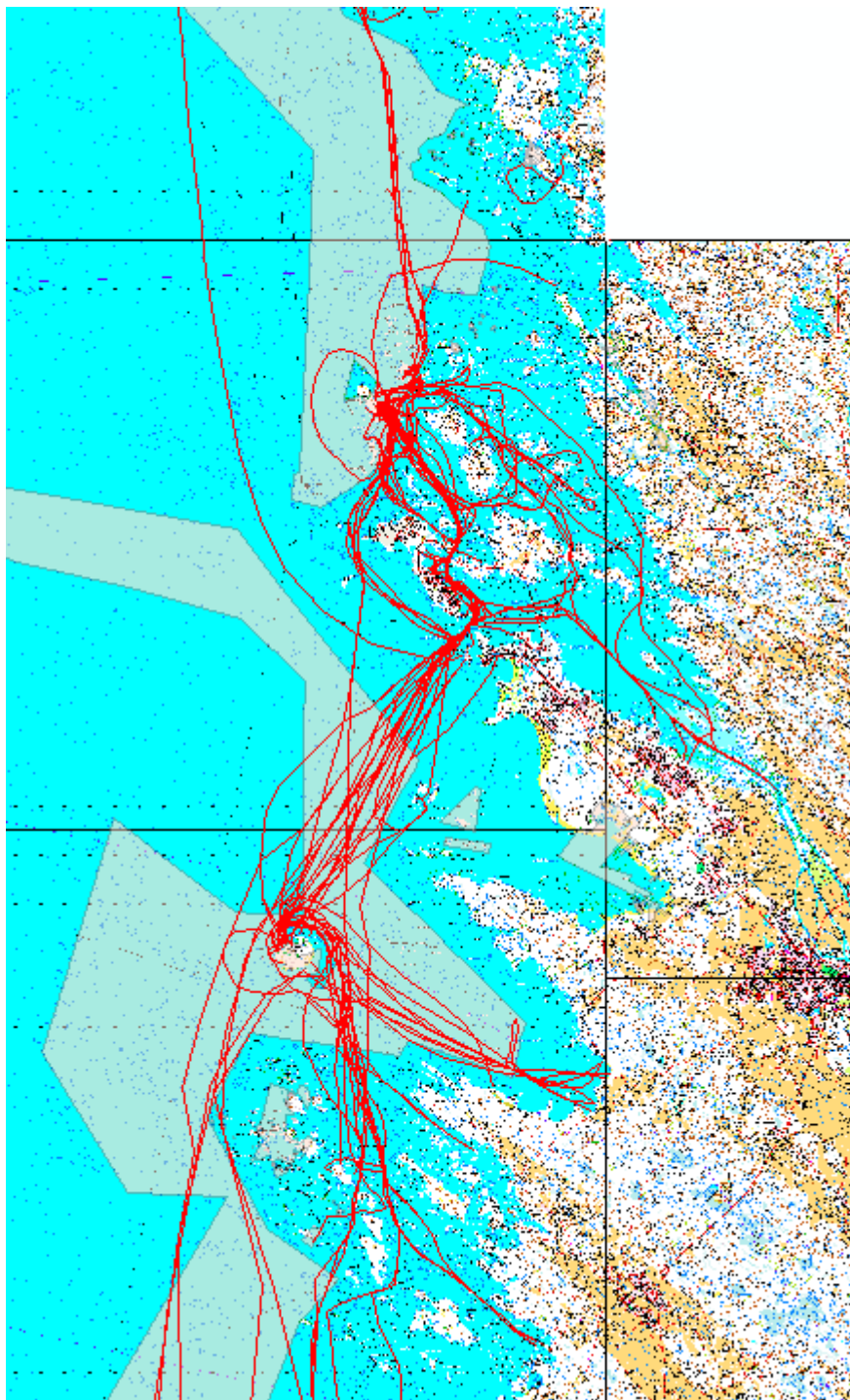
Laituri Säppiin
Piilokojut (kuvauspiilot)
Nyt oli tilaa ruuhka-aikana ei
Laavu esim. Säpissä
Katokselliset grillauspaikat + puut
Makkaranpaistopaikkoja liian vähän
Yöpymismahdollisuus Säppiin
Seliskerin pohjoispuolelle laituri
Tulentekopaikat (grillikatokset?)
Lounaalla myös vaihtoehto kala-allergikolle (kahvilan sämpylä ei ole sitä)
Laituri
Sähköpisteitä enemmän paateille. Rantasauna, uimapaikka
Oheispalvelua (esim.) huono sää
Sähköä Isonkarin laituriin!! (Valitsin arvoksi viitosen, koska asia oli todella tärkeä vastaajalle.)
Hyvät viitoitukset veneilijöille laituriin saapumista varten
Paremmat yleisövesat
Yritystoimintaa tukevat huoltotilat, sähkö yms. rannan tuntumassa, poijutetut sukelluskohteet
Nuotiopaikat
Kahvila lähempänä rantaa!
Sauna, poijut takarannalle
Tiskipaikka
Hiekkaranta, kiinnostava sukellusalue, telttailupaikka
Suojaisia satamapaikkoja
Luontopolku olisi mukava Hamskerissa
Rantasauna
Melontalaiturit, telttapohjat
Venereitit, polttoaineen jakelupiste veneille.
Telttapaikat liian kaukana rannasta, melojille ei rantautumispaikkaa
Telttapaikat
Historiaopastus
Nähtävyyksiin (majakka) tutustuminen useammin kuin kahdesti päivässä
Kaikki lahoa ja rikkonaista, uutta tilalle + siisteyttä!!
Isonkarin opastetaulut osin pois käytöstä
Lasten leikkipaikat sekä isommille että pienille
Kustaviin (ränniin) laituri vierailijoita varten
Vesi. sähkö, jätteiden lajittelu/kompostointi
Kunnollinen roskienkierrätyspaikka
Lisää yhteyksiä saariin ilman omaa venettä
Lisää purjeveneretkisatamia
Kahvio
<b>Vastanneita yhteensä 40</b>



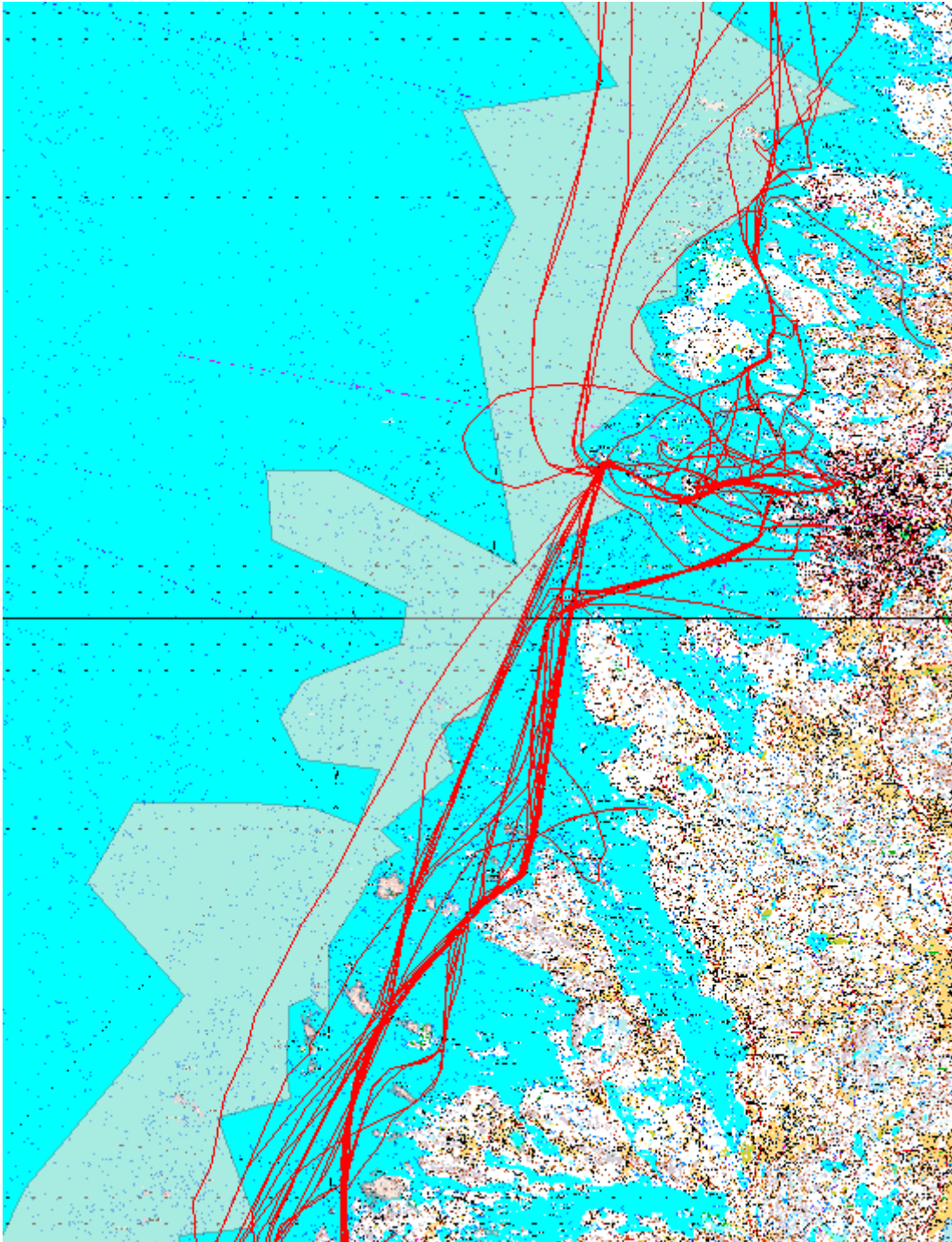
## Merikarvian veneilyreitit Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksessa 2012



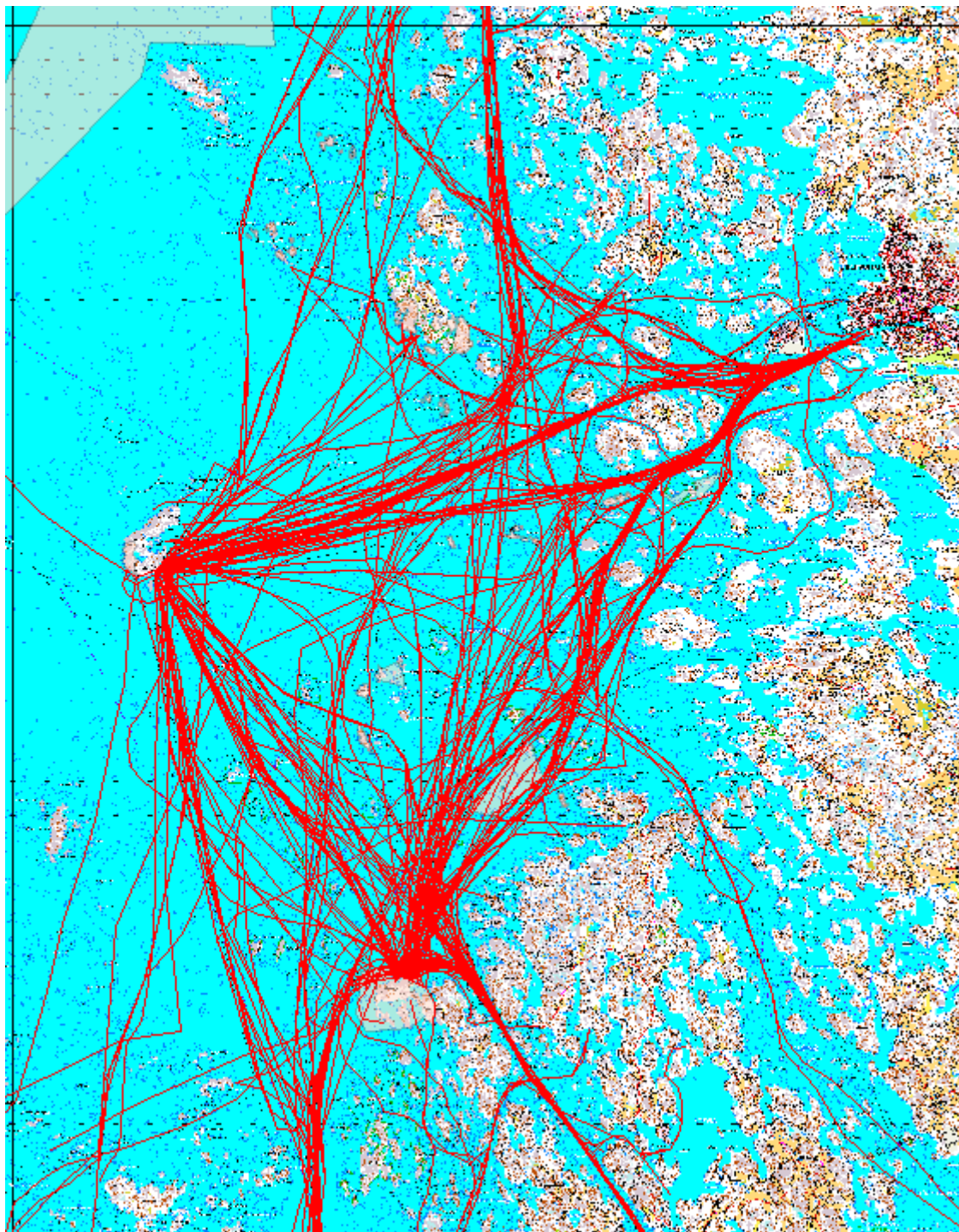
**Porin ja Luvian veneilyreitit Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksessa 2012**



## Rauman veneilyreitit Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksessa 2012

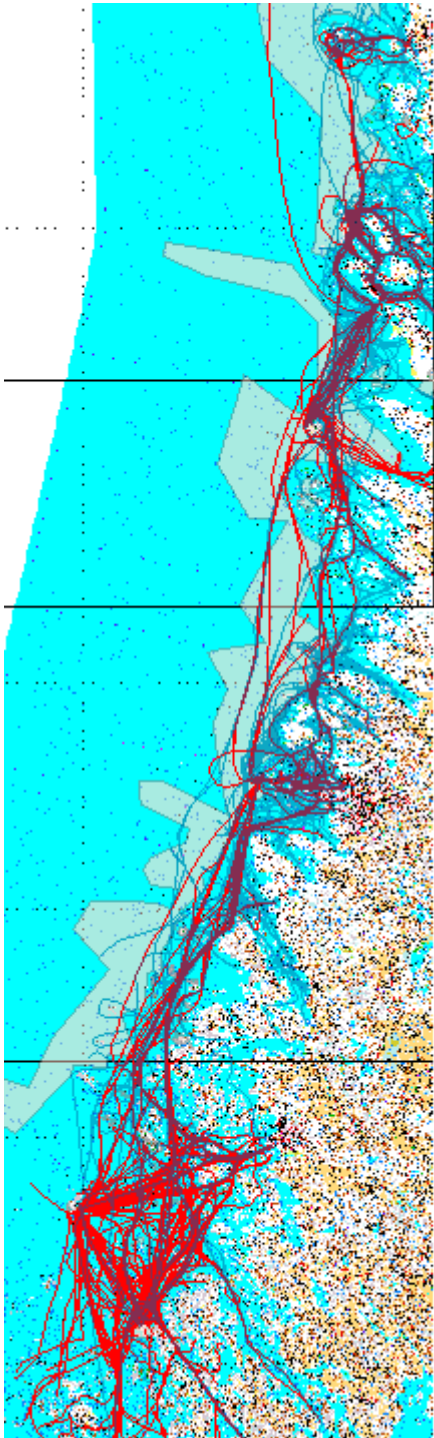


## Kustavin ja Uudenkaupungin veneilyreitit Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimuksessa 2012



## Selkämeren kävijätutkimuksen 2012 ja veneily selvityksen 2012 venereitit

Punaiset ovat purjeveneiden reittejä ja siniset moottoriveneiden reittejä.



## Lintutornikyselyn avoin palaute, Preiviikinlahti

Kehittäkää sillä lailla, ettei turmellu ja ihmiset saavat liikkua edelleen vapaasti

Harrastan lintuja ja luontotornit ovat kovasti tuttuja kevät- ja syksyaikaan & käyn lähes joka päivä 1-3 tornilla

Käyn joka vuosi useita kertoja kaikissa torneissa. Eniten Teemuluodossa ja Kaarluodossa. Tosin ovat yleensä niin täynnä, ettei parhaisiin lintukatseluaikoihin kannata mennä. Yyterin lietteille toivoisin lintutornia. Sitähän siellä ei ole vaan lava. Eli kunnan torni, josta näkyvyys metsän yli myös! Vielä tarkemmat kartat ja opasteet, missä lietteillä kuuluu liikkua.

Yritän välttää torneja - liikaa ihmisiä, usein kireä tunnelma, ei luontokokemus, ei itse löytämisen iloa linnuista, kaikenlaista häiriötä muista ihmisistä lintuharrastukseen. Teemuluoto on pahin paikka. Toukarilla käyn eniten syksyn kevään - varsin rauhallisesti käyttäytyviä ihmisiä. Helposti saavutettava paikka keskustasta. Toukari on erittäin tärkeä paikka synnyttämään uutta lintuharrastusta. Torni pitäisi vaan olla korkeampi, jolloin sen merkitys kohteena lisääntyisi.

Käyn joka vuosi useita kertoja kaikissa torneissa. Eniten Teemuluodossa ja Kaarluodossa. Tosin ovat yleensä niin täynnä, ettei parhaisiin lintukatseluaikoihin kannata mennä. Yyterin lietteille toivoisin lintutornia. Sitähän siellä ei ole vaan lava. Eli kunnan lintutorni lietteille.

Käyn kerran vuodessa.

Käyn useammalla samalla kertaa, kesällä käyn 3 kertaa kuukaudessa kohteilla. Enäjärven toinen torni, jolla ei käy. Lintujen vähyys syynä ettei käy niillä kohteilla.

Käytän torneja hyvin vähän, pääasiassa retkeilen maastossa kävellen tai veneellä. Huonoa torneissa on se, että niissä käy paljon "ei lintuharrastajia." ja ihan vain maisemien ihailijoita. Haitta on se, että torni tärisee jatkuvasti ja ne, jotka katselevat kaukoputkilla, joutuvat kärsimään melkoisesti.

Käyn usein torneilla ja tehnyt mistä suurimman osan

Käyn torneilla n 4 kertaa viikossa 1-2 tornia per kerta kaikki tornit käytössä

Every day I go to one of these bird towers during the summer time

Tutustumiskäynti

Vähintään kerran viikossa

Lietteiden torni: Sieltä ei hyvälläkään optiikalla pysty määrittämään pikkukahlaajia ts. torni on väärässä paikassa. Suosikki on Kaarluodon torni, mutta sekin pitäisi kohta siirtää ulommas

Hilskansaari ainoa, jossa en ole käynyt. Muilla jotakuinkin kerran vuodessa, paitsi tämä vuosi opiskelun merkeissä useasti kaikilla torneilla.

Leveäkari, Ooviiki, kerran vuodessa

Käyn torneilla lähes viikoittain. Tornikohteet vaihtelevat joka kerta, lähes kaikki edellä mainitut kohteet ovat tuttuja. Huussit / kuivakäymälät olisi hyvä olla, opasteet kuntoon.

Nyt tämä käynti liittyi koulun opetustilaisuuteen. Yleensä käyn myös omatoimisesti Teemuluotoon, Ooviikissa, Enäjärvellä ja etelärannan ja Kaarluodon torneissa. Käyn niissä usein, monta kertaa kevään syksyn aikana. Harrastan lintujen lisäksi myös valokuvausta, usein myös tankkaan lähiseudun huoltamoissa ja käytän mm. kahvilapalveluja. Tämä kysely ei nyt anna oikeutta tämän käynnin perusteella tietoa siitä, miten paljon todellisuudessa käytin alueen luontokohteita. Usein tapaan täällä myös ulkomaalaisia lintuharrastajia, mm. Englannista ja Ranskasta! Paikka on ainutlaatuinen

Lintuharrastuksen myötä useammalla tornilla vaihdellen.

Käyn eri torneilla vaihtelevasti. Käyn usein ainoastaan yhdellä tornilla. Torneilla käyn noin joka toinen viikko kevät-kesä-syksy-aikaan.

Teemuluodon tornissa käyn 2-3 kertaa vuodessa, Kaarluodon tornissa samoin. Kaarluodontornille johtavat pitkospuut ovat huonossa kunnossa. Yhden päivän aikana ei ehdi käydä useammassa tornissa.

Lietteiden torni on aivan hölmössä paikassa. Oikea paikka olisi lähellä rantaa keskellä lietteitä. Osalla torneista on niin pitkä kävelymatka, että yleensä yhden päivän käynneillä ei niille ole aikaa.

Ooviikin uusi torni on mainio. Yyterin lietteillä torni on nykyisessä paikassaan käytännössä turha: linnut ovat siitä liian kaukana, varsinkin kahlaajat, jotka ovat usein haasteellisia määritettäviä läheltäkin.

Syksyisin käyn useamman kerran viikossa Huhtalan ja lietteiden torneilla.

Käyn torneilla muutaman viikon välein, käyn yhdellä tornilla kerrallaan

## Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	ei määritelty	Lietteillä kulkeminen liian rajoitettua.
ei määritelty	ei määritelty	Vastaaja oli (sukellus)yrittäjä.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	muu	Yleisökäymälät: annoin 3, Isokari olisi saanut 4, Kylmäpihlaja 2.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	valitus	Katanpää: Jo monen vuoden ajan vessojen kunnossa ei muutoksia. Hajulle ja kärpäsilte tehtävä jotain! Ei liene vaadi isoa investointia! Samoin vaikka käsipumpu merestä käsienspesua varten!
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	valitus	Isokari: Hyvä yleinen jätehuoltopiste, mutta paikallinen yrittäjä ei sitä huomioi eikä osaa hyödyntää. Roskikset tyhjämmättä.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	valitus	Miksi Säpissä paska haisee ja sitä talloo? Vertaa Isokarin ja Säpin majakkasaaria luonnon kauneudella.
Lvk– Retkeily -Reitit	muu	Reposaari-Säppi
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Isokari: Koiran kanssa olisi selvä luontopolku (jossa hyvä pohja) hyvä, jossa ei olisi niin suuri riski törmätä käärmeisiin (purema tappava tälle rodulle/roturyhmälle) ja "kivi"tiellä Majakalle ei kovin mukava tehdä juoksulenkkejä. Mutta kuukausi liian pitkä aika olla lenkittämättä koiraa kunnolla. Onneksi uintimahdollisuus, jolloin saan koiralleni tehokasta, mutta vähän niveliä rasittavaa liikuntaa, ilman käärmevaaraa (tosin turkki ei kiitä uimisesta päivittäin). Koirani on siis afgaaninvinttikoina.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Isokari (kävi tai aikoi käydä myös Kylmäpihlajalla): Parempia viittoja ja opastustauluja
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	muu	Purjeveneellä suojaisia rantautumispaikkoja on verrattain vähän. (Kommentti kirjoitettu Katanpäässä.)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Isokarin satamassa voisi olla poijuja etenkin ison laiturin pohjoispuolella -> enemmän venepaikkoja
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Isokari (kävi tai aikoi käydä myös Kylmäpihlajalla): Hienoja paikkoja - enemmän ylläpitoa ja näkyvyyttä!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Isokari (kävi tai aikoi käydä myös Kylmäpihlajalla): Sauna/peseytymistiloja vuokratavaksi
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Keittokatosysteemi?! Vaaralliset pöydät + penkit - aivan lahot rakennusjätteitä riipin raapin.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Iso-Enskeriin pitäisi saada yksi poiju pidemmälle merelle päin, isompia veneitä/purjeveneitä varten. Hyvä retkeilykohde. Grillikatoksen uuni vaatii korjausta. Selkämeren kansallispuiston kartta grillikatokseen Iso-Enskeriin. Iso-Enskeriin rantautuminen vaikeutuu väylä kapenee, tarvitsisi ruoppausta.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Säpin luosituvan käymäläasiat kuntoon, opasteita kävijöille, yleisö käyttää luosituvan huussia!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Säpin Laiturin kyljessä alhaalla on ikäviä pultinpäitä, jotka ottavat kiinni erityisesti pienempään veneeseen, mikäli ollaan kylki vasten laituria. Ehkä myös keittopaikat kaipaavat ehostusta. Voisiko ajatella vaikka jonkinlaisia talkoita saarella tehtäviä töitä ajatelle? Ehkä veneilijöiden joukosta voisi löytyä henkeä sellaiseen? Tietenkin kaikki tässä esitetyt kommentit pitää suhteuttaa siten, että kansallispuiston luonto on kuitenkin se tärkein asia.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	joitakin kommentteja liittyen Säppiin: Lintutaulut voisivat olla "viralliset" ja ne voisi merkitä merikorttiin (ainakaan karttaplotterin v. 2008 kartassa ei näy) Vedenalaiset kivet kulkuväylän lähistöltä voisi joko merkitä selvästi tai siirtää pois. Lahdella voisi olla jokunen poiju niitä varten, joilla on mukana apujolla rantautumista varten.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Säpin ihannetilanne olisi se, että poukama, jossa laiturikin on, ruopattaisiin ainakin jossain määrin. Säpin laiturin käyttömahdollisuutta parantaisi, jos sen rantapuolelta pystyttäisiin poistamaan kiviä ja laitettaisiin jokunen poiju lisää. Laiturin puuosat ovat moonin paikoin aika huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Iso-Enskeriin rantautuminen vaikeutuu, väylä kapenee, tarvitsisi ruoppausta.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Selkämeren kansallispuiston kartta grillikatokseen Iso-Enskeriin.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Iso-Enskeriin pitäisi saada yksi poiju pidemmälle merelle päin, isompia veneitä / purjeveneitä varten. Hyvä retkeilykohde. Grillikatoksen uuni vaatii korjausta.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Katanpää on hieno paikka, jota kannattaa kehittää luonnon ja historiallisen taustan mukaisesti. - jätteenlajittelutilat ja suihkutilat uusiksi - savukalaa olisi mukava ostaa saarelta
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Lamput Säpin vessoihin (esim. aurinkokennoilla)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Säpin satamalahti ruopattava laajalti syvemmäksi (kulkusyvyyks väh. 2 metriin!) Peräpoijuja laituriin enemmän. Laiturin sisäpuolta voi myös ruopata

Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Siistit hienot käymälät Säpissä! Toivomme enemmän ja siistimpiä paikkoja eväiden syömiseen!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	1. Säpin sähköpaimen portti voitaisiin tehdä perinteiseksi ja virroitaa se kohta kaapelein. Nykyihmiset ei tunne sähköpaimen aita, nytkin oli pieni poika saanut iskun. 2. Säpin majakan ulkotasanteelle pääsy 60 x 60 cm Reijasta on äärimmäisen vaikeaa vanhemmille ihmisille. Kai aukkoa voisi suurentaa pilaamatta museoarvoa. Kaide ja sen korkeus ei täytä varmaa lain vaatimuksia yleisessä käytössä. Tuskin muutenkaan
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Etelätuulella ei suojaisia laituripaikkoja Metsähallituksen saarissa. Syväranta muutama koukku isoissa kivissä jo nyt.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Kuvauspiiloja tulisi olla eri lintupaikoilla. Mallia voisi ottaa Espanjasta ei Hondon lintuparatiisista. Piilot rakennettu EU:n tuella/rahoituksella. Technipin allasta ei saisi enää pienentää. Yksi parhaista lintupaikoista!!! Korjatkaa Reposaaarentien kyltti/tienviitta ennen kuin se putoaa. Myös vauhtimontuntien /Yyteri Beachille vievä tie) on surkean monttuinen. Siellä käy paljon ulkomaalaisia ja muistaakseni tien alkua on ollut yhtä surkea jo ainakin 5 vuotta.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Reittejä enemmän Rauman edustalle, väyliä merkitä enemmän, paremmin markkinoituja.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Seliskerin laiturin lankonki on poikki ja vinossa. Pöytäryhmä aivan laho (ollut sama jo yli 20 vuotta) Poijut takarannan kalliokiinnityksiin. Opastetaulut osittain repeytyneet. Pitäisi saada kyltit "koirat pidettävä kytettyinä"
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Parempaa huoltoa Seliskerin ja Enskerin laitureista poijuista rakennukset ym.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Iso-Enskeriin penkkejä lähelle laituria!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Enskerin rannalle saisi laittaa enemmän penkkejä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Parempi laituri esim. Kylmäpihlajassa on ravintola ja kauppapalveluita, ne voisivat olla kivoja Säpissäkin. Kaikissa käymissäni museoissa on hienoja museokauppoja. Jokin matkamuumistomyymälä voisi olla hyvä juttu.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Hamskerin laiturille penkkejä, lintutornin loppuun saattaminen Kasalaan.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Säpissä olisi hyvä olla isompi laituri ja syvämpi väylä laituriin niin pääsisi isommalta purjeverneellä
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Kylmäpihlajan veneilijöille tarjoamat suihkut ja wc-palvelu ovat tasoltaan ja epäsiisteydeltään todella heikot. Pihluksen venelaituri on lahoamassa oleva vanha romu -häpeäksi Kansallispuistolle!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Iso-Enskerin puulaituri on melko huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Jätehuollon toteutus Rauman kaupungin puolella erittäin huono.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Isokarilla pienet mutta merkittävät asiat: hoito retuperällä, wc-siisteys, perusasioiden hoito, samoin kahvilassa -> vaikutus viihtyisyyteen ja saaren yleisilmeeseen ja houkuttelevuuteen poiketa toistekin.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Isokari: Käsienspesuasiat tyhjä (pyynnöstä huolimatta), pieniä asioita mutta tärkeitä viihtyvyyden kannalta.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Säpin uudet wc:t on aivan mielettömän hienot! Hieno uudistus ja parannus!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Katanpään suurin arvo purjehtijalle on siinä, että se on loistava ja suojainen satama, jonne voi jäädä turvallisesti yöksi kelillä kuin kelillä. Myös sijainti kesäpurjehtuksia silmällä pitäen on erinomainen, lähes strateginen.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kansallispuistossa turvattu kalastusmahdollisuus (verkoilla) ja metsästysmahdollisuus
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	muu	Harrastan lintuja ja luontotornit ovat kovasti tuttuja kevät- ja syksyisaikaan käyn lähes joka päivä 1-3 tornilla Porin alueella.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Kylmäpihlajalla turistiveneille suihkumahdollisuus rantaan + (sauna), laiturit huonokuntoisia. Grillikatoksen viereen sadekatos
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Kehittääkää Preiviikinlahden aluetta sillailailla, ettei luonto turmellu ja ihmiset saavat liikkua edelleen vapaasti
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Sälttöön rantaa voisi raivata vähän, niin maisema näkyisi laavulta paremmin eikä olisi näin paljon hyttysiä. Rantaan opaste, että löytäisi mereltäkin tänne.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Huussit/kuivakäymälät olisi hyvä olla Yyterin lietteillä/Huhtalassa, opasteet kuntoon.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Kylmäpihlajalla tulisi olla merikajakki - ei koskikajakkia.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Nuotiopaikkoja suunniteltaessa tulisi huomioida et ne olisivat suojaisia, mutta silti merinäköala. (Vastannut Enskeriissä) Seliskeriissä esim. on kaikenlaisia pressu virityksiä tuulen suojana. Jätepisteitä on saarissa tarpeeksi ja mielestäni homman pitää toimia niin et jokainen vie jätteensä pois. Kelluvalla septitienkin tyhjennys lautalle voisi olla tarvetta Pori/Luvia alueella esim. yhteistyössä pidä saaristo siistinä ry:n kanssa.



Lvk– Retkeily - Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Hamskerin "Hyyskään" kariketta ja harja + rikkalapio. Roskien keräys ja siistimistalkoot samaan paikkaan (rakennusjätteet pois)
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Ooviikin uusi torni on mainio. Yterin lietteillä torni on nykyisessä paikassaan käytännössä turha: linnut ovat siitä liian kaukana, varsinkin kahlaajat, jotka ovat usein haasteellisia määriteltäviä läheltäkin.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Katanpää murehduttaa. Pitäisi saada palvelevainen ja asiastaan innostunut isäntäväki. "Omaa" ruoanvalmistusta ja leipomista sekä nimi "kahvila" esim. "sotilaskoti" tms. Lipputangon korjaaminen ehdottomasti ja pienimuotoiset "lippujuhlat"? Luontotalkoita, etteivät paikat rapistuisi enempää. Luonnosta (myös linnusto, muu eläimistö) tietotauluja. Entinen historia selvästi esillä (nyt on) ja uusi painos Katanpää-kirjasta. Kiitos ja hyvää jatkoa työlle!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Katanpää on loistava kohde, mutta nykyiset hoitajat eivät halua kehittää palveluita ja asiakaspalvelu on tosi heikkoa! Asiaa tiedustellessamme meille kerrottiin, että Metsähallitus ei salli ympäristön minkäänlaista kohentamista! Esim. lipputanko on ruosteen raiskaama ja sitä ei kuulemma saa kohentaa talkoovoimin tai -vahvistuksin. Metsähallitus ei salli!! Paikalle tarmokkaat pitäjät ja kohtelu kuntoon.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Ei houkuttele tällä varustuksella!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Seliskerin "pikkulaiturin" miehittää viikonvaihteen samat ryhmät rällästäen ja mekastaen. Koirat päästetään vapaasti saareen. Jos menet huomauttamaan asiasta vastaus ja käytös on hyvin agressiivinen. Tarvitaan näkyvät kieltotaulut ja viranomaisvalvontaa.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Pitkospuut usein hengenvaarallisia lietteillä. Tosin ymmärrän hyvin, ettei niitä voi joka vuosi uusia.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	tiedustelu	Lietteiden torni on aivan hölmössä paikassa. Oikea paikka olisi lähellä rantaa keskellä lietteitä. Osalle torneista on niin pitkä kävelymatka, että yleensä yhden päivän käynnillä ei niille ole aikaa.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Kylmäpihlaja mukava kohde. Toivottavasti pysyy luonnon ehdoilla rauhallisena paikkana.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Hienoa, kun on tällainen paikka (Iso-Enskeri), mihin tulla.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Mukava paikka rentoutua ja mukavaa, kun tällaisia paikkoja (Iso-Enskeri) on olemassa.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Kiitos
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Nice place Säppi. Enjoyed time here. Really enjoyed the view and peaceful space from light house
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Isokari: Terveisiä vaan hienosta paikasta!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Isokari: Oli kaunis ja mielenkiintoinen kohde.
Lvk–Aspa-Luontoneuvonta	kehittämisehdotus	Voisiko MH tiedottaa myös lähiympäristön palveluista (laavut, retkeilyreitit) yhtä hyvin kuin kansallispuistojen. Kuntien oma tiedottaminen on hyvin vaihteleva ja nettisivut toimii huonosti. Luontoon.fi on hyvä!
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	muu	Puisto olisi saanut toteutua alunperin suunnitellussa laajuudessa.
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Koskien Yterin ranta-alueita (lietteet, Riitsarka, Leveäkari) Paremmat pitkospuut alueelle, jotta koko ajan kasvavat harrastajajoukot voidaan paremmin ohjata kulkemaan pitkin lieterantoja niin kaikki saavat nauttia, linnut ja ihmiset.
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	valitus	Katanpää: Liukuin myös Saaristomeren kansallispuiston alueella. Hämmästelen, miten nopeasti alueiden Metsähallituksen haltuun saamien rakennusten, laitureiden yms. kunto on rapistunut suorastaan romahtanut (esim. Katanpää, Bodo). MIKSI Metsähallitus haalii alueita itselleen kun ei ole rahaa niiden ylläpitämiseen? Kuinkahan nopeasti Isokarissakin käy näin?
Ls–Luonto- ja kulttuuritieto	kehittämisehdotus	Esimerkiksi lietteiden päässä voisi alueelta löydetty ja bongatut lintuharvinaisuudet esillä, esiteltynä opastetauluissa. Myös muissa vastaavissa kohteissa voisi olla harvinaisuudet esiteltynä.
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	kehittämisehdotus	Muflonien säilyttäminen saarella on jo osa Säpin luontoa
Ls–Kulttuuriperinnön vaaliminen	kehittämisehdotus	Säppi säppinä, ei kaupallisuutta, Kiitos!
Muu	muu	Aurinkoisia päiviä
Muu	muu	Vastaaminen jäi puutteelliseksi, koska vierailu Säpin saarella oli niin lyhyt. Sorry!
Muu	valitus	Lomake oli monimutkainen. Liikaa kysymyksiä.
Muu	valitus	Isokari (kävijä käynyt tai käy myös Iso-Enskeriissä ja Preiviikinlahdella): Merireittien merkinnät eivät täsmää. Karttatoteutus virheelliset. Kartassa lateraali luonnossa vanhat merkit esim. .... Miksi?
Muu	kehu	Olen/olemme hyvin tyytyväisiä kansallispuistojen hoitoon ja ylläpitoon. Tietoisuus alueista nostaa selkeästi ihmisten miellissä ympäristön arvostusta!
Muu	kehu	Isokari: Kiitos!

# Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

## Sarja A

- No 208 Kaikkonen, H., Virkkunen, V., Kajala, L., Erkkonen, J., Aarnio, M. & Korpelainen, R. 2014: Terveyttä ja hyvinvointia kansallispuistoista – Tutkimus kävijöiden kokemista vaikutuksista. 65 s.
- No 209 Kaikkonen, H. & Rautiainen, M. 2014: Terveyttä ja hyvinvointia valtion mailta – tarkastelussa metsästäjät ja kalastajat. 30 s.
- No 210 Vähäsarja, V. 2014: Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arviointi. 76 s.
- No 211 Mäkilä, M., Jonassen, T. & Salmela, J. 2014: Tanhukärpäskartoitukset Lapin suojelualueilla vuonna 2013. 22 s.
- No 212 Kukkonen, M. 2014: Metsähallituksen jäkälä-, kovakuoriais-, kääväkäs-, maanilviäis- ja sammalkartoitukset vuosina 2007–2013. 76 s.

## Sarja B

- No 199 Konttinen, T. 2014: Lauhanvuoren kansallispuiston kävijätutkimus 2012–2013. 56 s.
- No 200 Konttinen, T. 2014: Kauhanevan–Pohjankankaan kansallispuiston kävijätutkimus 2012–2013. 53 s.
- No 201 Konttinen, T. 2014: Hämeenkanan harjoitus- ja monikäyttöalueen kävijätutkimus 2012–2013. 62 s.
- No 202 Konttinen, T. 2014: Lauhanvuoren–Hämeenkanan alueen yritystutkimus 2013. 64 s.
- No 203 Metsähallitus 2014: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 134 s.
- No 204 Salonen, M. 2014: Kurjenrahkan kansallispuiston kävijätutkimus 2013. 66 s.
- No 205 Koskeli, A. 2014: Kolin–Ruunaan alueen yritystutkimus 2014. 60 s.
- No 206 Hallbäck, V. 2014: Terranova – Kvarkens naturcentrums kundundersökning och fortlöpande respons 2011–2013. 51 s.
- No 207 Rosu, S. 2015: Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 105 s.
- No 208 Itäluoma, J. 2015: Selkämeren kansallispuiston yritystutkimus 2013. 58 s.
- No 209 Nääppä, R. 2015: Selkämeren kansallispuiston sidosryhmätutkimus 2013. 49 s.

## Sarja C

- No 129 Konttinen, T. 2014: Lauhanvuoren–Hämeenkanan alueen luontomatkailusuunnitelma. 89 s.
- No 130 Metsähallitus 2014: Oulangan hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2026. 164 s.
- No 131 Metsähallitus 2014: Valtavaaran–Pyhävaaran ja Särkipäran–Löyhkösen–Antinvaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2022. 121 s.

ISSN-L 1235-8983  
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388  
ISBN 978-952-295-090-1 (pdf)

[julkaisut.metsa.fi](http://julkaisut.metsa.fi)